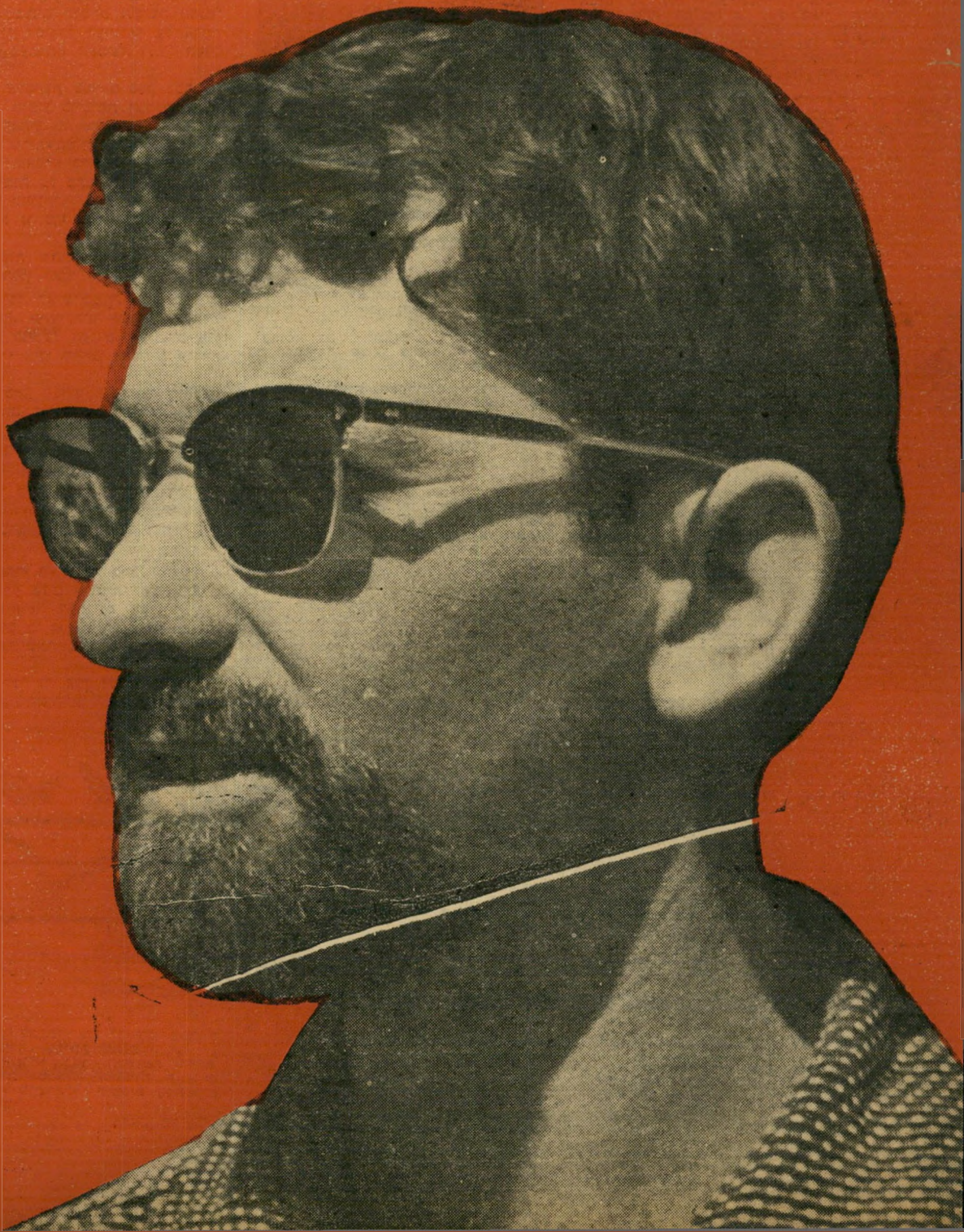

העולם הזה

רפי אילון

במרכזו!!

בכתבתו המצולמת
האחרונה, שהגיעה
עם מלחי ה"ביר"
גיטה טוכט", מתאר
שליח "העולם הזה"
רפי "נלסון" אילון
את הרגעים הדר-
מתיים האחרונים
בנמל סואץ, לפני
מעצרו שהדעיש
את מוסדות האו"ם
ואת מעצמות העולם
והפך השבוע למאור
ע המרכזי במרחב.

העולם הזה

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כחו

עורכת-משנה:

רוב איתן, אורי סלע

עורך תבנית:

חזרון צור

עורך כיתוב:

סילבי קשת

כתב בכיר:

אלי תבור

חברי המערכת:

ישראל ביבר, שייט בלור, יליצ גליץ, דוד חורוביץ, רותי ורד, רונן וזהר, אברהם חרמון, אופק סאבור, אלכס מסיס, אביבה ססן, עמנוס קינן, שלמה פרו.

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 1970 26786, ת.ד. 136, מען למברקים: "עולמספרט", חסוציא: לאור: העולם הזה בע"מ, רחוב משה שחם בע"מ, ת"א, 70 62239, חתופצ: דוד סופר ובניו, תל-אביב, חסערכת איננה אסראית לתוכן חסודפות.

העתיד הנקרא ביותר במדינה

אשר מתפקידו השיגורי הוא לעבור על גליונות העולם הזה ולתרגם חלקים ממנו, ומתעווגים אחרים, לצורכי שרותי המודיעין והתעמולה המצרית.

הפעם אני נאלץ לבקש את רשותך ל- השתמש במדור זה כדי לפנות לקורא אחר מסוים. אני מקווה כי חשיבות העניין, בו תלוי גורלו של אדם, יצדיק את הדבר בעיניך.

אני מבקש אותו בזה לתרגם באופן ד- חוף את המכתב הבא. המכתב בנושא מצ- רים, גמאל עבד אל-נאצר. נא לדאוג כי המכתב הזה יגיע במהירות האפשרית ל- לשכת הנשיא, על מנת שיובא לתשומת- לבו האישי.

הדברים הבאים מופנים אל הפקיד המצרי ביכבאשי יקר, לפני עשרה ימים אסרו בפתח העתונאי-הימאי רפי (גולסון) אילון, שליח העולם הזה על סיפון האונייה בירגיטה טופס. כעבור יומיים הודיעה תחנת השידור של קאהיר כי ישוחרר ויקבל עזרה פעילה במילוי תפקידו העתונאי על אדמת מצרים, מאחר שהוא שייך למערכת העולם הזה, הודעה בעמדתה האמיצה למען הצדק והשלום במרחב.

למחרת היום שידרה אותה תחנה הודעה, כאילו מטילים שלטונות מצרים ספק בכך אם רפי אילון הוא באמת כתב העולם הזה. מאחר ששמו אינו מופיע ברשימת חברי-המערכת בראש גליונות השבועון. באותו יום הודיעו כמה מעותני קאהיר כי אילון חשוד כמרגל. ידיעות אחרות טענו כי הוא "הודה" בכיכול שהוא שליח שרותי-המודיעין של צה"ל.

הודעתו באותו ערב לנציגי סוכנויות רוטר, יונייטד פרס וסאטס כי אילון הוא כתבנו, וכי הרשימה בראש גליונות העולם הזה אינה כוללת את שמות כל כתבינו ועובדינו. שמו של רפי גולסון הופיע בראש כתבות רבות בעתון, בלחית תמונתו. באותה הודעה הבעתי את תקותי כי אתה תנצל הזדמנות זו כדי להפגין, ביחסך לרפי אילון, כי יש סיכויים להבנה בין שני עמינו.

כעבור יומיים, בשבת, הודיע רדיו קאהיר בשפה הערבית שהודעתו זו הגיעה לידי שלטונות מצרים, וכי הם ידונו בכובד ראש בגורלו של אילון לאור דבריו.

הרשנה לי עתה לפנות בענין זה ישר אליך. אני צורך לומר לאיש כמור, חייל מקצועי חתיק, כי הטענה כאילו רפי הוא מרגל אינה אלא מגוחכת. התצלומים שצולמו על-ידו, מעל סיפון האונייה, הם תצלומים אשר אלפי ימאים אחרים, בני כל העמים, העוברים מדי יום ביומו בתעלה, יכולים לצלמם. אני מניח כי הצבא המצרי אינו מקיים מיתקנים סודיים בטוחה הראייה והצילום של מלחים אלה.

אני מוסר בזה את מילת-הכבוד שלי כי רפי אילון הוא כתב העולם הזה. וכי עלה על סיפון בירגיטה טופס בתפקידו זה, על מנת לכסות את הפלגתה. הוא הודיע למערכת מראש, במיברק מראגנון, על כוונתו לעבור בתעלה על סיפון אוניה זו, ואנו נתנו לו האישור שלנו לכך. דחקא נציגי משרד-החוץ של ממשלת-ישראל יעצו לו להימנע מכך.

אינני מבקש מעשה-חסד, ואיני דורש יחס מיוחד לכתבי העולם הזה. אני דורש את חופש-התנועה לכל עתונאי ישראל בארצות ערב, כשם שאני דורש את חופש-התנועה לכל עתונאי ערבי במדינת ישראל. כאשר תתגשם דרישה זו, ועתונאי המרחב יוכלו לנוע באופן חופשי ממאראשק ועד מוסול, יוכלו למוטט את חומות השנאה והפחד ההרדי בין עמי המרחב, שאינם יודעים איש את שאיפות רעהו.

אולם בכל זאת עוקבים המוני ישראל בענין מיוחד דחקא אחרי גורלו של כתב העולם הזה על אדמת מצרים. הם יודעים כי העולם הזה לחם במשך שבע שנים ארוכות למען השלום במרחב, למען ההכרה בשאיפות הצודקות של תנועות-השיחור הערביות מאלג'יר ועד סואץ, למען השתלכות ישראל באיחוד שמי גדול. הם יודעים כי העולם הזה עקב בהבנה ואף באהדה אחרי שאיפות הקצנים החופשיים במצרים, וכי מתח ביקורת על הצטרפות ישראל לחות האימפריאליזם האירופי.

בעיני המונים אלה, יהיה שיחוררו של רפי גולסון אות לכך כי אכן יש הד לקריאתם של המבקשים לזכות ברית בין תנועת-השיחור העברית ותנועת-השיחור המצרית. התעללות ברפי גולסון תציעד מאבק זה צעדים רבים אחרורה.

ההחלטה היא בידך, ואני מקווה שתהיה נבונה ושקולה.

אורי אבנרי

מכתבים

משפט עמוס באולם בית-המשפט. קיבל גם הוא את אות-הסיני? ס. גבירץ, חיפה כן.

... סוף סוף, הכנתי מה באמת מתרחש בצמרת המסחר. כשנרש וותיק, הרשני לי להביע את תודתי בעד הרשימה היפה. שוטרי מסחר ישראל, העובדים הישרים בשירות החוק הישראלי, תומכים במאבקם לטהור המסחר. שוטר, תל-אביב

אתם מציעים לא להאמין גם למשטרה ולבית-המשפט. האם לדעתכם הגיעה שעת "אישי הישר בעיניו ועתה?" שפרה גבעולי, פתח-תקוה להיפך. הגיעה השעה שמצמרת המשטרה תעשה את הישר בעיני החוק.

טרגדיה ושמה סהר
הכל ברור ומובן לאחר פסק הדיון היסטורי. ברמקורטיה הצעירה של ישראל שורצים כמה ברנשים מסוכנים מסוגם של שמואל תמיר, אורי אבנרי ושורת המתנבאים, שנאמרו ללא סיבה אל עמוס בוגוריון, בחור נחמד וישר וטפלו עליו האשמות כה חמורות. מה יש? אסור לעסוק להרוית קצת מהצד?

אם את הופעתו של סהר בבית-המשפט כינו השופטים רק בשם טרגדיה, הרי יש לראות בפסק הדיון טרגיקומדיה. לוי נדב, ירושלים

היכן חוש הצדק האנושי שלכם. אתם פותחים מבנית למען השורה כדי שתוכל לשלם את סכום הפיצויים לעמוס בוגוריון. מדוע אין אתם פותחים במבנית למען סהר? האם הוא חייב לדעתכם להצטרף למעגל הגדול של מחוסרי כבוד?

שורת המנדרים
בהתאם להודעתכם במדור המכתבים (הי) 20 עולם הזה (1982) הנני מצרף המחאה על-סד 15 כהשתתפות בתשלום הפיצויים לעמוס בוגוריון. א. ברט, חיפה

מחתרת לראווה
רק עכשיו נזרמן לי לקרוא את עדותו של אלישויזי בהעולם הזה (1030). אין כאל כל חידה, כפי שטענתם. יש כאן פשוט הצגה מנוחכת שאפשר לסכמה בעד כר:

קורא ברנד באמריקה

אישי ש.ב. ועוד אישי ש.ב. הלכו לפגוש אישי ש.ב. שכיכול לא היה אישי ש.ב., יחד יצרו מחתרת נגד הש.ב. והלכו להודיע על כך לש.ב. ברומא נהנו השליטים לעזור את העם במשחקי-זירה. אצלנו עושים זאת במחתרות. ליאורה, תל-אביב

... עד השבועות האחרונים חשבתי שאנו חיים בי-1987, אולם מבשר שזנו חיים ב-1984. בפקוח האת הגדול. איד מחזירים את השעון אחרונות? עמי ליאונוב, ירושלים

היכן השרבכים?
בארץ הוואת נולדים עם השקפת-עולם. לאחר כל גנייה-לדים ותנועות-הנוער שעברתי בהן, האמנתי שמה שנקלס במחוי הוא הטוב והיפה ביותר. שנינו. מעולם לא האמנתי שאני מסוגל לאלימות. לא תיאורתי שרונים להוסיף שרבכים לבני-המדינה. עתה, לאחר גילוי פרשות-החשיות, ריגול ורי גול-שכננה, הודרת סכס' חשיות וסקרים ושאר ירקות מצוינים, נקראים בעלי-מקצוע מתאמים להעביר לנגב בסמוק את הירקון, תלת-היוב מסוימת, היוצאת לאור מדי שבוע והמבקשת להשלים בארץ משטר של רוח ושל דיכוי.

והו מקור הסכנה העלול לנגף גם טובים. אחת נמצא את עצמנו יום אחד משוללי חרות-הפרט וחופש-הדיבור. יחזקאל סנאי, מושב גבעתי

עדת ממזרים
האשה שצולמה בלי"ח" (העולם הזה 1032) היא... מרתק ומעניין. המעיד עד היכן דוחפת הכפיה הרתית אורחיים ישרים. זהו רק מקרה אחד מני אלפים. בהם הופכים זקניהאישות בישראל את חיי המיטפה לניהולם. הגיע הזמן למסור חוקים אלה לבתי-משפט אורחיים...

ח. דולק, חיפה
יותר מחפיר ממעשה הבעל שצילם את אשתו הוא המשפט המכריח אנשים לחשוף את חייהם האישיים קבל עם ועדה...

עדת ממזרים
האשה שצולמה בלי"ח" (העולם הזה 1032) היא... מרתק ומעניין. המעיד עד היכן דוחפת הכפיה הרתית אורחיים ישרים. זהו רק מקרה אחד מני אלפים. בהם הופכים זקניהאישות בישראל את חיי המיטפה לניהולם. הגיע הזמן למסור חוקים אלה לבתי-משפט אורחיים...

ח. דולק, חיפה
יותר מחפיר ממעשה הבעל שצילם את אשתו הוא המשפט המכריח אנשים לחשוף את חייהם האישיים קבל עם ועדה...

נרעדתי לקרוא בהעולם הזה (1032) על מוזית הרבנים בשלש את הזות הנשואים מאלפי תושבי הארץ, שהם בני לזונות בלתי-ישרים. הפעם אין המדובר בכפיה רתית העוסקת בענינים כמו רחיצה בים, או אכילת בשר חזיר, אלא בשאלת חיים, המונעת את זכותם של אלפי אורחיים להקים משפחה במדינה.

לפי חוק הארץ יש רק פתרון אחד לאלפי האנשים שחוק הכפיה הרתית נוגע בהם. אני מציע שכל אלה יתאחדו בעוד מועד ויקימו עדה רתית חדשה שישלם שתוכל לבצע נשואין. אין ספק שאז יצטרפו אליהם

גם מתננדי הכפיה הרתית שאינם נפגעים במיטריזיו.
צדוק גילדון, תל-אביב

מחזרי כל ישראל — התאחדו! אין לכם מה להפסיד בלתי אם כביכס, ועלמה ומלוה לזכות בה.

גלריאדה
נדהמתי לקרוא על הנסיון להוציא כחור רות תמימות לתרבות רעה במסווה של חברת סרטים (העולם הזה 1031). עד כמה שקראתי, עד היום סרם מצאה הי משטרה לנחוצו לעצור או לאסור את הרמאים.

דב פזמוני, קרית ביאליק
קראתי בעיון רב את כתבתכם היוצאת מנדר הרניז על גלר ולחק הסרסורים שלו. אני מוכרח לציין בסיפוק שאתם נכרים מושלמים לערבות אומרים סלמי חס. אני מאחל לכם שתצליחו לעשות קצת סדר במדינה הקטנה והצעירה שלנו.

עוזי דרוין, כפר-סבא
בעתונכם הנכבד הופיעו כתבות מספר בקשר לנגוה הסכנה את עצמו חברת כספר פילם, ואשר כפי האמור במאמריו החייסר לעסוק בייצור סרטים בדרכים בלתי נאותות. אי-יולזת נבקשכם להביא לידיעת קוראייכם: חברת כספר פילם בע"מ היא חברת הי סרטים הוותיקה ביותר בארץ, ואין כל קשר או מוץ בינה לבין הפירמה הסכנה את עצמה בשם כרמו פילם.

חברת כספר פילם רשומה כחוק והאנשים המתוארים במאמריו יחדו להם את השם המסעה הנ"ל. שאלו רק פתור פיר מוכים נודע על קיום הפירמה הנ"ל. למותר לציין כי הרמיון המסעה שביו השם כרמו פילם לבין שמה הרשום של חברתנו, נרם לנן נזקים עצומים, לעסקיו ולשם הטוב של חברתנו.

אנו שומרים לעצמנו את הזכות לנקוט באמצעים חוקיים נגד האנשים הנ"ל ולבקש תשלום פיצויים מהם ומחן צו מניעה כיחס לשימוש בשם הנ"ל.

סרטי כרמל בע"מ, תל-אביב
חינוך צבוע
לפני זמן קצר נפל לידי עלון התלמידים אבים של תלמידי בית-החנינו תיכון ירו שלם. אחר התלמידים שאל באותו עתון מדוע אין העולם הזה נכלל בין העתונים בחדר הקריאה של בית-הספר. על כך ענה לו הסורה דוד אלדד: "לדעת הסורים אין העתון מתאים לחדר הקריאה של בית הספר."

כבונר אחד המחזורים האחרונים של בית-הספר זה אני כבוד כי לעצום לציבור את הענינים וזהו צביעות, ואילו לנסות לעצום את עיניהם של התלמידים בבית-הספר תיכון זה ממש פשע.

בוגר בית-החנינו תיכון, ירושלים
נטיה לצבירת
אני עובר בתור צלם תעשייתי בחברה המייצרת כדוריות, וזהו חברת עלק המצ סיקה אלפי פועלים ועובדים. ליליו חג השבועות שלכם (העולם הזה 1025) עורר ענין עצום בין כל חברי לעבודה (לא יור דים) בתצלומי ושעור. הוא עבר מיד ליר, וגם תוכנו היה נושא לזיכוח לאחר תרומי. תמונתה של הנערה מפורעת הפרסום בעמוד האחורי עוררה נטיה כללית לבקר בארץ ולהיכח אם אמנם ישנם צבירות כאלה. בתצלום המצורף (ראה תמונה) אני נראה כשאני מראה את העתון לאחר הי צלמים של החברה (שטאל).

משה ברנד, ניו ברטן, ארה"ב
הקורא ברנד אינו צריך לעצור בעד חבריו מלבקר בארץ, אולם הדוגמנית רנה ויס, המופיעה במודעה האמורה, אינה צבירת, אלא ילידת הונגריה.

ריח שז ביונים
אנינו שייכת לאלה הרצים לראות כל דבר, אבל כשקראתי על תערוכת בתינון ראיתי חובה לעצמי לבקר בתערוכה. בי כתבתם על התערוכה כתבתם כי מכיאים את תושבי המעברות במשאיות לתערוכה. אינני מכינה, האם תושבי המעברות יקנו כלים מפלסטיקה וסיוו לחץ. לעיתוי רצוי היה לראות תערוכה שיראו בה כיצד לצר רצוי בית וניה בצורה נוחה, שימושית וטבעי, ולא תערוכה שרק ריח ביונים נודף ממנה.

חנה נמרי, תלמי-נחשה
הרוך הנשי
הרשני לי למחות נמרצות על דברי סגן אלוף דינה וורט (העולם הזה 1032) כי תפקידה של החיילת בצה"ל להעניק רוד נשי לחיילים הקרביים. למקרה שתהיה לי בת לא אסכים שהיא. תעניק רוד נשי לצה"ל, כי לא לזה התכוונו מחוקקי חוק שירות חובה לבנות. לחיילות ישנם וישנם מספיק תפקידים הוגנים.

עובד גושן, עתלית
מסמסם של אסיר
כמחאה נגד אולת ירה של המשטרה, באי-ספולח בתופעת העישון בצבור, סרבתי לשלם קנס שוטלם עלי בגלל עבירת תנועה, וזכיתי ליהנות מסמסום של אסיר.

כראי לפקוח את עיני הצבור על הי נתאים בבית-הסוהר הישראלי. נשלחתי לבית-הסוהר רמלה, לא הורשיתי לקחת עמי כל חומר קריאה. התזונה בבית-הסוהר היתה לקויה בחסר ביהם לפירות וירקות. השימוכות הנו בלילות, קרועות ומתורדות.

אולם מעתה העוקרית היא, שבפני האסיר המסתחרר נפתח שער בית-הסוהר וחסל. מה יעשה אסיר שמקום מגוריו חרוק ובכיסו אין כסף? האין זה מן ההונג להחזיר את המשתחרר לנקודת מגוריו או למקום ממנו נשלח?

שלום זמיר, תל-אביב
כמחאה נגד אולת ירה של המשטרה, באי-ספולח בתופעת העישון בצבור, סרבתי לשלם קנס שוטלם עלי בגלל עבירת תנועה, וזכיתי ליהנות מסמסום של אסיר.

כראי לפקוח את עיני הצבור על הי נתאים בבית-הסוהר הישראלי. נשלחתי לבית-הסוהר רמלה, לא הורשיתי לקחת עמי כל חומר קריאה. התזונה בבית-הסוהר היתה לקויה בחסר ביהם לפירות וירקות. השימוכות הנו בלילות, קרועות ומתורדות.

אולם מעתה העוקרית היא, שבפני האסיר המסתחרר נפתח שער בית-הסוהר וחסל. מה יעשה אסיר שמקום מגוריו חרוק ובכיסו אין כסף? האין זה מן ההונג להחזיר את המשתחרר לנקודת מגוריו או למקום ממנו נשלח?

שלום זמיר, תל-אביב
כמחאה נגד אולת ירה של המשטרה, באי-ספולח בתופעת העישון בצבור, סרבתי לשלם קנס שוטלם עלי בגלל עבירת תנועה, וזכיתי ליהנות מסמסום של אסיר.

שלום זמיר, תל-אביב
כמחאה נגד אולת ירה של המשטרה, באי-ספולח בתופעת העישון בצבור, סרבתי לשלם קנס שוטלם עלי בגלל עבירת תנועה, וזכיתי ליהנות מסמסום של אסיר.

דורכני לסטואץ

מאת רפי (נלסון) אילון

המזכיר הכללי של האו"ם, ממשלת ישראל, נשיא מצריים ושגרירי המעצמות — כל אלה טיפלו השבוע בגורלו של שליח "העולם הזה", שיצא למיבצע העתונאי הגדול ביותר מאז קום המדינה ואשר כתבתו האחרונה לפני המעצר, שהגיעה לישראל עם האניה פורצת הסגר הסואץ, "בירגיטה טופט", מתפרסמת בעמודים אלה.

עד לאותו יום הפליגה בירגיטה יחד עם זרם הגולף של עדן. על הסיפון שררה התרגשות רבה. בשיבילי זו היתה הזדמנות מן השמים לנוח מעט. הקצינים אכלו הרבה פחות מן הרגיל. אני אכלתי הרבה יותר. הים סער, והגלים הגיעו עד לסיפון השני. לא נעים ביותר. בירגיטה המשיכה לשוט ללא כיוון, כשמכונותיה אינן המכונות הן משובחות ביותר שאפשר להשיג היום ב"שוק הספנות העולמי". בתשע בערב היה עלינו לפגוש במגדלור. בעשר עדיין לא ראינו דבר. באחרי-עשרה נראה חוף מרחוק — איש לא ידע איזה חוף הוא זה.

זרמי מים ענקיים, שהמונסון שהחל בינתיים גורף אותם, מנעו מבירגיטה להתקדם בכיוון הנכון. מהירות הזרם היתה שנים וחצי מיל לשעה, והסערה התגברה מרגע לרגע. בתאים שורה אנדרלמוסיה שלמה. כל מה שהיה בארון נמצא עכשיו על הרצפה, וכל מה שהיה על הרצפה הגיע לארון. אני הייתי דחוק מרובה מאד מסיודר זה. בבת אחת השתרר עכשיו סדר בתא שלי.

משיהו צריך להיות ראשון

איך שהוא, אני לא יודע בדיוק איך הסתדר הכל. 16 ביולי הגענו לג'יבוטי, הנמל האחרון לפני הכניסה לתעלה. הצטיידנו בדלק, מים, מזון ומאות מזכרות. בגיבוטי הודיע לנו הקפטן סופית שמפי' ליגים לחיפה דרך התעלה. דרך אחרת אין כמובן. למלחים לא היה איכפת. להם לא היתה התנגדות להפליג לחיפה גם דרך הירח. העיקר בשבילם היה שאחרי חיפה תהיה התחנה הבאה קופנהגן. המסע לראנגון, והי שהייה הממושכת בראנגון, התישה את כוחותיהם לגמרי.

הקפטן הציע לי לרדת בגיבוטי. "אין סיבה מיוחדת לפחית", הסביר לי ברצינות, "אבל אם אינך רוצה להסתכן במעבר דרך התעלה, כדאי לך לרדת כאן". החלטתי כמובן להישאר. סוף כל סוף, מישו צריך להיות הראשון.

ירדתי לחוף, קניתי עוד קצת מזכרות, ניסיתי למצוא מישו שיועד לדבר אידיש, לא מצאתי וחזרתי לאונייה. השיירה הבאה בסואץ היתה צריכה לעבור ביום שני. החלטנו להגביר את המירות ולהצטרף אליה, כדי לא להתעכב עוד כמה ימים. אולם ההחלטה לא עמדה ביחס ישר לנכונות המעסה של המכונות המקוללות.

בשעה חמש אחרי-הצהריים, ביום שיצאנו את גיבוטי, צילצל הפעמון על גשר ה"פיקוד". חדר המכונות הודיע על קליקול חמור במערכת ההגה. הספינה עצרה. הקפטן והמכונאי הראשון ירדו למטה. כשעלו סיפרו שההגה נשבר. אחרי כמה שעות של נסיונות נואשים לתיקון מערכת ההגה, החליט קפטן לולק להפעיל את מערכת ההגה הרוברית. ההגה הרוברית הוא יצור גדול מאד. שני מלחים מפעילים אותו במשותף מירכתי הספינה, והפקודות להפעלתו ניתנות מגשר הפיקוד בעזרת משרוקית. המצב לא כל-כך אידיאלי, ובכל זאת המשיכה בירגיטה ב"תנועתה קדימה, כשל המלחים, הנמצאים בחופשה מעבודת המשמרת, יושבים על הסיפון ומטילים תכות עצומות אל מימי הים האדום, השורץ דגים.

תייר ישראלי בהתנזרות

בין מברק למברק שהקפטן שולח לקופנהגן ודורש לדאוג לתיקון מערכת ההגה בכניסה לתעלה, מנהלים הקצינים חיכוכים נמרצים בשאלה אם המצרים ירשו או לא ירשו לספינה לעבור בתעלה. הנושא המרכזי בוויכוח הוא גורלי כולם מסתכלים עלי ברחמים, ומפתחים לדבר בנוכחותי על נושא זה.

לגבי הספינה כולם כמעט בדעה אחת. המצרים ירשו לעבור, בגלל התערבותו

הכל היה פתאומי מאד. התכונתי כבר לעלות על האוניה הבריטית, שהפליגה להונגריקונג ולטוקיו, כשפתאום הודיע לי הקפטן כי בעוד יומיים-שלושה נצא כנראה לחיפה, דרך תעלת-סואץ. דבריו של הקפטן עוררו בי צמרמורת. לאחר תשובתו השלילית של השגריר הי' מצרי בראנגון, שהודיעני בצער רב כי בקשתי לקבלת אשרת-כניסה למצרים נדחתה, חשבתי כבר כי במקרה הטוב ביותר אוכל לראות את התעלה רק לאחר כריתת הכסם-השלום בין ישראל למצרים. עכשיו לא היה כבר ספק כי אראה אותה עוד לפני כן.

רצתי לנמל. כשעליתי בכבש האוניה הי' בריטית, כמעט ונפלתי לים מרוב התרגשות. נכנסתי לתא הקפטן הבריטי, והודעתי לו כי אני נאלץ לוותר על ההפלגה הנעימה במחיצתו. הוא הבין אותי. יש להם חוש בריא לעתונות, לבריטים.

העתונאי הראשון שלא יעבור

ותר מאוחר חזר הכל להיות כמקודם. הסירים במטבח, המגבות ליד הכיור וקציני האוניה הרעבים תמיד. יצאנו מראנגון כשבירגיטה טופט עובדת במהירות של 14 קשר, וכשסימני הדליקה הגדולה, ש'פרצה בחדר המכונות, ניכרים בה עדיין היטב-היטב.

למעשה, החליטה הנהלת החברה להשאיר את הספינה בראנגון, עד גמר כל התיקונים, אולם רטינות הצוות גברו מיום ליום, עד שהקפטן החליט לסיים את פרשת התיקונים בקופנהגן ולורו את מועד ההפלגה לחיפה. גם ההחלטה לנסוע לחיפה, ולא לאילת, היתה תוצאת השריפה. הקפטן לא רצה להסתכן יותר בכניסה למפרץ אילת, ורק אחרי-כן לחיפה, והחליט לצאת ישר לחיפה. לא היה על הספינה אדם יותר מאושר ממני למשמע החלטה זו. הפירוש הישיר שלה היה: רפי נלסון יהיה העתונאי הישראלי הראשון שיעבור את תעלת-סואץ. או —

דורכני לסטואץ

העתונאי הישראלי הראשון שלא יעבור יצאנו לדרך. הייתי כבר מלצר סוג א', מפני שאת סוג ב' תפס העוזר שלי, צ'ארלי, הנער מקולומבו. למעשה, שכרנו את צ'ארלי רק לימים שבירגיטה עגנה בקולומבו, ואני ירדתי לחוף לעשות כמה כתבות להעולם הזה. כשיצאנו מקולומבו לראנגון, גילינו לפתע שצ'ארלי, שנעלם יום קודם לכן, ישן באחד התאים. לא היתה כבר ברירה: הקפטן החליט לשכור אותו כעוזר שלי עד שנחזור חזרה לקולומבו.

כשחזרנו לקולומבו, שבעה ימים אחרי שיצאנו מראנגון, התחנן צ'ארלי להישאר באוניה. ביקשתי מהקפטן שיעשה זאת בשבילו, כי אני בלאו הכי אעזוב בחיפה.

סוף כל סוף: סדר

ימים אחדים לאחר שעזבנו את קולומבו, איכדה בירגיטה טופט את הכיוון.

דרכי אל הסואץ

מראש של שריהחוף הדני, שהודיע לממשלת מצרים על בואה הצפוי של בירגיטה סופס. בקשר אליה התיכונים הם סוערים יותר. כשאנו מתקרבים לתעלה, אני שומע כבר סיפורים חדשים. הקצינים מתלחשים שהם מצרים כבר הודיעו לשרהחוף הדני כי ירשו לבירגיטה לעבור, אבל לא יושיטו לה שום עזרה במזון, דלק או חלקי מכוונות. הקפטן אומר שהוא מצפצף: "נעבור איכ" שהו".

אני מכין את חפצי במקרה ש... שיקרה משהו. עד עכשיו ישנתי בתא הנוסעים. מראגון לא הפליג איתנו שום נוסע, התא היה פנוי. הקפטן אומר שאם אהיה בתא הנוסעים, יחשבו המצרים שאני אינני מלח, כי אם סתם תייר ישראלי, העובד בהתנדבות במטבח האונייה.

בהודמנות זו, שאני מעביר את החפצים, אני מבחין בפעם הראשונה שאני בעל רכוש עצום: כמה עשרות פילים מכל הסוגים, פסלים, מכתבים, מעטפות בולים וכל מיני סמרטוטים אחרים.

★ ★ ★

סיני מימין, התעלה משמאל

כנסים למפריץ סואץ. מימינו מדבר סיני, מעניין מאד לראות את המדבר מהצד הזה.

הציפיסטיארט פיטרסון מבקר במטבח ומסביר ליצאלי את מבצע סיני. כשיצא את אילת קיבל פיטרסון אלבום באנגלית

ידענו שאין טעם להתחכך עם רפי. ראיתי כבר הרבה ימאים, אבל זה היה המזור ו הנחמד בכולם. הסברנו לו, הקפטן ואני, ש הוא יוצא לסואץ על אחריותו הפרטית, וכי הוא עלול גם להיעצר ולהיכלא בבית סוהר. אשר לאוניה, היינו בטוחים כי לא יאונה לה כל רע.

לפני שנכנסנו לתעלה, היה גדמה שרפי החליט להיזהר בכל זאת. נשמתי לרחחה וקיחיתי שהכל יעבור בסדר.

בצהריים הגענו לפתח התעלה. ישבתי ב תאי וערכתי את חשבונות המזון והדלק, כשלפתע ראיתי צל על חלון התא. הסתכלתי החוצה: רפי עמד ליד המעקה.

עד שקפצתי החוצה לסיפון, היה כבר מאוחר. המלחים המצרים ואנשיהמכס הבחינו בו על סיפון הבירגיטה. צעקות אימים נשמעו על החוף. מאחד הרציפים של נמל סואץ יצאה סירת משטרה במהירות גדולה לכיוון שלנו.

★ ★ ★

בירה וכריכים למצרים

סרן מצרי היה הראשון שטיפס עליה במדרגות הכבש של הבירגיטה.

הוא ביקש לראות את הקפטן שלנו וניגש מיד לענין: "באנו לעזור את הבחור".

רפי היה בחדר האוכל. קראנו לו לבוא, והוא נכנס, כשחיכו התמיד על שפתיו. הסרן המצרי היה שבערצון. הוא הורה לחיילים, שבאו אחריו, לקחת איתם את

בין הדיפלומטים צולם רפי נלטון במסיבת יום העצמאות של הצירות הישראלית בראנגון, בשעה שהוא מרכיב את משפטיה השמש הנצחיים שלו. לידו: ישראלים בבזורה.

על המיבצע, והספיק כבר לקרוא אותו בינתיים.

"אתה רואה את זה?", מראה פיטרסון ליצאלי על המדבר שמימין, "כל זה היה שיין לישראלים לפני ששה חודשים".

במפרץ תנועה אוניות מרובה. המראה הי כללי הוא כמעט של תחרות ימית. כל אוניה משתדלת להשיג את השניה, כדי להכנס לפנייה לשיירה. לבירגיטה אין שום סיכוי להשיג בהתחרות כזו, למרות שהמי כונאים שלנו הצליחו לתקן את ההגה החשמלי.

אני מוריד לתא של יצאלי את כל החפצים שלי ונכנס לשם בעצמי. — — —

על מה שקרה אחרי שרפי נלטון ירד לתאו של יצאלי בכניסה ל תעלת-סואץ, סיפר רביהמלחים פיר טרסון לכתב "העולם הזה" שעתה על סיפון ה"בירגיטה טופס", בהי ניעה לנמל חיפה:

"כבר בגיבושי אמרנו לרפי שאין לנו התנגדות לכך שירד לחוף ויחזור לאילת ב אחת הספינות העובדות על קו אמריקה אילת. הוא צחק: 'הפסדתי את כל הסיול הגדל להונקונג. טוקיו ואוסטראליה, רק בגלל הסואץ'. עכשיו אני ארד בגיבושי".

שרות שרפי יעצר בסואץ. רפי לא הבין דבר מכל השיחות הללו. הוא המשיך ל הגיש לנו את הארוחות לשולחן ולצחוק כל הזמן על חשבון השפה הדנית שבפינו.

עכשיו לא היה זמן לצחוק. רפי גראה עדין אמיץ ביותר. הקפטן גראה נבון. "זו הי ספינה דנית", אמר לקפטן המצרי, "אני חושב שאין לך שום זכות לעצור את המלח שלי".

לסרן היה יותר מוכות. היו לו חמש סירות מלאות חיילים ושוטרים, שהקיפו את בירגיטה ואיימו עליה ברוביהם. רפי היה מוכרח לרדת. הוא לקח כמה מחפציו, הר בה גייר ושני עטים, נפרד מכולם והמשיך לחייד.

"פיטרסון! נתראה בפורט-סעיד !!!" צעק אלי מהסירה המצרית. הקפטן המצרי הבטיח לו זאת. הוא הסביר לו כי הוא יוטס ל קהיר, ומשם בחזרה לפורט-סעיד.

מאז לא ראינו אותו. בתאו נשארו כל החפצים, כמה עשרות פילים, מערכת כלי תה צילוניות וחפצים אישיים. כשנכנסנו לנמל חיפה, קלטנו בין המברקים את מברקה של אמו מירושלים: "ברוך בואך למולדת. אני מגיעה ברכבת מחר בשעה 1030. אחכה לך בחברת ששה. נשיקות מאמא".

הצוות הצטער מאד על מעצרו של רפי. יצאלי הצילוני אפילו בכה מעט. רפי היה חברו הטוב ביותר על הספינה. בשבילנו היה רפי חבר וידיד טוב, והישראלי הראשון שהכרנו מקרוב. אני מקוה שהוא ישוחרר בקרוב.

★ ★ ★

טוב שיש תמונות

רבי החובל לולק חיך בכל פעם ש הזכירו את השם רפי. ניכר היה ש הידידות בין המלצר לבין רביהחובל היתה הדוקה ביותר.

עשינו את הכל כדי לאפשר לרפי לעבוד בעבודה עתונאית במילים. בקולומבו שכרנו את יצאלי, עלימנט שרפי יוכל לרדת לחוף ולצלם. שמחנו שהבירגיטה מצולמת ומוכרת בליסוף בעתון מצויר, ושמחנו לקבל את העתונים שנשלחו לרפי לראגון. חבל שאף-פעם איראפשר לדעת באיזה צד מחזיקים את העתונים שלכם, ומאיזה צד קוראים אותם. טוב שיש תמונות, זה נותן את הכיוון הנכון.

לבני שחרורו של רפי, היה רביהחובל איפסימי מאד: "שרהחוף הדני יטפל בענין במרץ רב, ובחודאי גם הממשלה שלכם. אין לי ספק שהמצרים יבחינו כבר בימים הראי שונים שאין שום קשר בין רפי ובין מרגל. הוא סתם ימאי, עתונאי ובחור נחמד. זה הכל".

בבר של הנמל התאספו כל מלחי הי בירגיטה. הם הוזמנו על ידי אביו של רפי, מרטין רונוצווייג, לשתיית בירה קרה לחיי בנו.

"לחיי רפי נלטון ולשחרורו המהיר", הרים

רביהמלחים את כוסו. "לחיי רפי!" צעק הצוות בדנית והוריק את הכוסות.

★ ★ ★

מלח המיבחן

רפי אילון, הימאי הראשון שהגיע לסואץ מאז פרשת בת-גלים האומללה, היה מעין מלח-מיבחן, תחליף לספינת-המיבחן שהפ ליגה עשרות פעמים על גלי הדמיון של מדינאי ישראל. אולם הוא לא העמיד ב מיבחן רק את גמאל עבד אל-נאצר (ראה רפורטזיה). הוא העמיד במיבחן קשה עוד יותר את ראשי ישראל ועתונאיה.

ברגע הראשון קפץ משרדהחוף על הי מציאה כמוצא שלל רב, הוציק את העולם, שמח על ההודמנות להטיל על השולחן הי בינלאומי עוד קלף אחד נגד השליט המצרי. אולם כעבור יומיים החקיר המשרד ב אופן פתאומי. הוא גילה שאילון הוא איש העולם הזה.

דוברי משרדהחוף סיגנו לעתונות הודעות מפתיעות: משרדהחוף יעץ לנלטון שלא להפליג. הוסיפו שרפי נלטון נאסר עלידי המצרים "בטעות". היתה זאת כמעט הזמנה גלויה לעבד אל-נאצר לעשות ברפי ככל העולה על נפשו, הד מרויק להערות מזכיר ראשי-הממשלה (ראה להלן).

אם שיא ההתכבדות לא הושג על-ידי משרד החוף, אם קיבל ציון של "מספיק בקושי" במבחן המוסרי, השיגה העתונות הישראלית לעצמה "לא מספיק" מצלצל.

ביום הראשון עטה גם היא על המציאה, הקדישה לרפי כותרות שמנות. אולם מיד כשנתברר לה כי המדובר בכתב העולם הזה, הורידה את מסדהשתקה על אישיותו של רפי. בעוד שעיתוני העולם הרחיבו את הי דיבור על המלח השבוי, בעל האישיות הי ססגונית, לא יכלו הקוראים בישראל לקרוא דבר על עברו ושליחותו. אפילו ההודעות הסנסציוניות של רדיו קאהיר, שריתקו את העולם, לא פורסמו ברוב העתונים המקרי מיים, שצרות עינם היתה חוקה מן החוש העתונאי שלהם.

כשהביע רדיו קאהיר את החשד כי רפי כלל אינו איש העולם הזה, והיה צורך דחוף לפרסם הכחשה מטעם עורך העולם הזה, דבר שאולי יכול היה להציל את אילון מחקירות והתעללויות, סירבו רוב העתונים לפרסם את ההודעה. היא הגיעה לקאהיר רק הודות לעזרה ושיתוף-הפעולה הנאמן של הסוכנויות הזרות, ובעיקר של רויטרס הבריטית, יונייטד פרס האמריקאית וטאטס-הסובייטית.

אותם העתונים שהתמוגגו מרוב נחת כשכתב ישראלי עלה לשעה קלה על אוניה מצרית בנמל איטלקי, הכתירו את המעשה חסר-הערך כמיבצע-גבורה יחיד-בימינו ו נתנו לו פרס עתונאי, לא היו מוכנים לנקוף אצבע להצלת עתונאי שהיסתכן במיבצע נועז חסרתקדים מאז קום המדינה.

קנאת עתונאים לא הרבתה חוכמה. אך היא הוכיחה כי עתונות ישראל זקוקה ל בדקיבית מוסרי, לא פחות מן המיסודות שהיא מותחת עליהם ביקורת.

מול הכודלה שוכב רפי על הריצפה. אחרי שהשיל את נעליו, מצלם את פסלהענק. כעתונאי הצטיין רפי בכשרונו לחזור לכל מקום, ובעין חדה לאנשים ולמקורות ההווי.

רפי נלסון - 'מאי', עיתונאי וחותר אל אופקים חדשים הספן על גבי הא'י'פ

אליל הכנות רפי נלסון, שהצליחו בין הנערות היתה לאגדה בארץ, צולם כאן בחברת לאה חסב, קרובה של ח'כ דודי המהן, לשעבר ציר בבורמה.

מפואר בבית הרוזן הספרדי, הגנרליסימו פרנקו. באחד הימים התבשרה המשפחה על שינוי משפחתי קטן. רפי הודיע כי נכנס במזל טוב לברית-הנישואין עם בחורה שוויצרית. אחרי כמה חודשים הודיע שהתגרש ממנה.

*** תיירת עי גב גמל

באותה תקופה נולד רפי נלסון העתונאי. כשחזר לארץ, לאחר מסע ההרפתקאות השני רצה להשיג שתי מטרות: לצאת למסע השלישי ולהתפרנס מעבודה עתונאית. שתי המטרות הושגו, אך לא מיד. לפרנסתו ולמימון המסע השלישי היה רפי נאלץ לצאת לעבודה במפעל ים-המלח. משם עבר למפעל הנחושת בתמנע, שימש כנהג וג'יפס הפרטי של מאיר ב'ית'אש, מנהל המפעל.

בתמנע התקדם נלסון אל המטרה השנייה. הוא החל לפרסם רשימות משעשעות קצרות בטרם שבועי משוה בוקר ועד אילת בדיעות אחרונות. טור של נלסון עסק ברכילות מחיי תושבי אילת, ספורים אישיים של פ'עלי תמנע, החי מחנות הצבא שבמרחב ופרטים בלתי ידועים עד אז למרבית תושבי הארץ על זאבים בערבה, עונת ההתייחסות של צבאי המדבר ושיירות המבריחים.

בימינו שלפני מבצע סיני היו אנשי מרחב אילת מעטים ביותר. עד מהרה התבלס רפי בין המעטים, הפך לשם-דבר בכל רחבי הארץ, בדיחותיו ותעלוליו התפרסמו בכוכבים לילקוט של העולם הזה ובמדורים דומים בעתונים אחרים. המפורסמת בהם היתה אודות כלבו, נמרוד, אותו הביא באחת הפעמים בהן חזר מהצפון. כשנשאל היכן קיבל את הכלב, שהיה מאומן להוביל עזרים, הסביר רפי ברצון: "נלשט מאד, נכנסתי למשרד-הבטחון, עצמתי את העיניים, והכלב הוביל אותי החוצה".

*** אוכל דגים, שותה קוניאק

ב'ינתיים החליטה מועצת אילת לטפל בענף מ'זנח: תיירות. רפי, בעל דרכון מוחתם בעשרות אשרות כניסה, נראה בעיני חברי המועצה כמתאים לטפל ברצינות בשטח זה, לעזור לאוסקאר פרידמאן, המשוגע לעניני התיירות של אילת, במלאכתו.

התיירים חבבו את רפי מאד. הספורים על הבחור הצעיר והעליו החי על שפת-הים, אוכל דגים ושותה קוניאק, עברו מפה לאונן בכל בתי-המלון ברחבי הארץ. "היו כאלה שבאו רק בשביל רפי", סיפורו אנשי מחלקת התיירות הממשלתית.

הגיב החדש קרב את רפי אל מסע ההרפתקאות השלישי. פרנסתו כאיש ענף התיירות וכתב כמה עתונים באילת, ביניהם העולם הזה, הביאה אותו באחד הימים אל רציף הנמל, מקום שם עגנה ב'ירג'טה טופט. רב החובל של הספינה סיפר לו סיפור מענין: "אחד האנשים שלי חוזר היום לקופנהגן. הוא שיכור, אין לי צורך בו. אולי אתה מכיר מישהו כאן, שיש לו פנסק'ימאי והוא רוצה להפליג לראנגון?"

רפי לא היסס אף רגע. הוא התקשר עם מערכת העולם הזה, הבריק לעתונים בצפון כי "מלח ישראלי מפליג לראנגון ב'ירג'טה טופט". טס לחיפה, החתים את פנסק' הימאי הישן שלו בלשכת הספנים הממשלתית, חזר לאילת, "הסכים" שיערכו לו מסיבת פרידה ועלה לסיפון ה'ב'ירג'טה. באילת הרבו להתבדח על חשבון הנסיעה המהירה. "אם רב החובל של ה'ב'ירג'טה לא יספור עליו, הוא יהפוך למלצר של רפי ולא להפך", צחק דני מצפון, מנהל גמל אילת ונציג משרד-הפיתוח בעיר.

איש מכל המתבדחים לא ידע כי מאחורי גניזונים הססגוניים של רפי נלסון חבוי עתונאי ממדורה ראשונה, שאינו נסוג מכל סכנה ברדפו אחרי סיפור טוב. השבוע הפך הכתב מאילת לעתונאי המפורסם ביותר בעולם.

דהים את אמו בהודעה פתאומית, במחצית שנת הלימודים השביעית בגמנסיה: "אני יוצא לקבוק, להכשרה!" אי-אפשר היה לשכנע אותו לשנות את החלטתו. רפי יצא לקבוצת כנרת, במסגרת חברת-נוער של נוער הקבוצות.

*** החטוף כפיג'מה

ההרפתקן רפי רוזנצווייג-אילון נולד באותה תקופה. בקבוק היה רחוק מהאם הדואגת והמשגיחה, היה יכול לעשות כל מה שעלה בדעתו. הוא עבר מענף לענף, השתלב עד מהרה בחיי החברה התוססים של המקום. כשהגיע הצו להתגייס לפלמ"ח, היה רפי בין הראשונים. הוא הבחין מיד כי זהו ענין בשבילו.

הקבוק היה רק שלב ראשון. התחנה השניה היתה בגדוד הפלמ"ח. השלישית היתה בבית החולים, לשם הוכנס לאחר שנפצע קשה בעינו מרסיס פגז.

הוררים לא ידעו דבר. המכתבים שהגיעו אליהם, לעיתים רחוקות, היו פשטניים מאד. ההודעה הקצרה שקיבלו לביתם אמרה רק זאת: "רפי אילון הוכנס לבית-חולים צבאי אי-שם". להורים הודיעו שרפי נפצע קל. האמת היתה עגומה יותר: הרסיס חדר לעינו, השחית אותה, הפך את רפי לנכה בעין אחת.

האם באה לבית-החולים, חיפשה את רפי במחלקות. אי-אפשר היה למצוא אותו: לא היה זה מקום לאיש כרפי אילון. למרות פצעיו הקשים רצה רפי לחזור לחטיבה. הוא שיכנע כמה מזכיריו לגדוד, שבאו לבית-החולים בגיף, חטפו את הפצוע בפיג'מה וחזרו לחטיבה. רק פקודה מפורשת, ואיום בעונש, החזירו את רפי לבית-החולים, ממנו יצא כשתעודת-נכה בידו ותחבושת שחורה על עינו. חוץ מזה זכה לכינוי חדש: נלסון, על שם האמיראל הבריטי שתום-העין.

אחרי בית החולים באה תקופה קצרה בקבוק ראש-הגקרה, ואחריה תקופת ההרפתקאות הארוכה. זיכורו של רפי, תושב ארצות הברית, שמע על פציעתו של רפי, הסכים לארחו בביתו שבניו-יורק. רפי החליט לנסוע, לממן את נסיעתו מכל על אהת מאוניות-המשא המפליגות בקו ז'יפה-ניו-יורק.

*** נישואין וגרושין בשווייץ

ד'ר' ההרפתקאות על הים הובילה את רפי מחיפה לאיטליה, משם לבריטניה וממנה לארצות-הברית. הוא

במדים סקוטיים שיחק רפי (מימין) תפקיד בחוג הדרמתי של בית-הספר העממי, שהלחיב את דמיונו.

א' שה קטנה, בעלת שערות שיבה, התרוצצה בשבוע שעבר במסדרוני משרד ראש-הממשלה בירושלים. ביקשה מהפקידים לזמנה לראיון עם דוד בן-גוריון.

אותה שעה היה ביג'י עסוק וטרוד בשיחות עם פעילי מועצת פועלי חיפה ועסקני מפא"י. ראש הממשלה עסוק, אין לו זמן עכשיו, אמרו הפקידים לאשה, שהתרגשותה גברה מרגע לרגע.

"מוכרח להיות לו זמן!" קראה האשה, "אני אמו של רפי אילון, הימאי הישראלי שנעצר אתמול בסואץ!" לבסוף קיבל אחד ממזכיריו של ראש-הממשלה את הגברת רוזנצווייג לראיון. הוא לא היה אדיב ביותר, ניסה לפטור בכמה משפטי-הסברה קצרים על כך ש"משתדלים" ו"מנסים" ו"מבררים", כשהמשיכה להתעקש, ביקשה הס' כרים מפורטים יותר על המאמצים הנעשים לשחרורו של בנה, הסכיר לה המזכיר: "רפי אילון הוא כתב העולם הזה. שהעולם הזה ישחרר אותו..."

*** טוסקאניני הצעיר

ע' ל אף אדישותו של מזכיר ראש ממשלת-ישראל, עסקן אותה שעה כל סוכנויות-הידועות הגדולות בעולם, וכמה ממיטב מדינאיו, בגורלו של הצבר, אשר איש מהם לא הכיר את שמו לפני שבוע. מי האיש שעמד במרכז הסערה הבינלאומית הזאת?

רפאל רוזנצווייג נולד בתל-אביב, גדל בשנות-חייו הראשונות ככל צבר אחר בן-גילו, שיחק עם ילדי-השכנים בסמיטת-החול של הפרבר התל-אביבי, ביקר בסיפת-החלב, נכנס בגיל שלוש לגן-הילדים. אולם אז קרה הדבר שנתן כיוון חדש לחייו, הוציאו מכלל חבריו: הוריו, מרטין וארנה רוזנצווייג, נפרדו.

רפי נשאר אצל האם, שעברה לחיפה. בהיותו בן שש, הוכנס למסד אהבה שבקרית-ביאליק, הצטיין בלימודיו, אך לא בהתנהגותו.

כששואלים את ארנה רוזנצווייג באיזה מקצוע הצטיין רפי במיוחד, היא מרבה לספר על כשרונותיו הדרמטיים וה'מוסיקאליים': "היה לו כשרון מיוחד למישחק. הוא השתתף בהרבה הצגות של החוג הוראמתי בבית-הספר, ניגן על כינור ואהב מאד מוסיקה. פעם נכנסתי לחזר וראיתי את רפי כשהוא עומד כשהכינור בידו, מנגן משהו בלי תחנים וצועק: "אני טוסקאניני!"

בכל זאת, למרות כל הכשרונות ואולי בגללם, לא התמיד רפי אף באחד מהשטחים המרובים בהם הצטיין. כשחשב שהוא כבר די עצמאי כדי להחליט בעצמו מה עליו לעשות,

בעניבה ובלעריה. רק בקושי הסכים להצטלם כשקנו לו את העניבה הראשונה, סיפרה אמו. מש' מאל צולם רפי בהיותו בחברת-הנוער בקבוצת כינרת.

שלח עשרות גלויות צבעוניות, סייר בכל רחבי היבשת, חזר לאחר שנה תמימה לישראל.

באחד הימים יצאה הגברת רוזנצווייג למרפסת דירתה, כששמעה צפירה חדה של מכונית מחוץ לבית. כשהסתכלה בכביש ראתה את רפי יושב במכונית קרייזלר חדשה, בעלת מספר אמריקאי, גוהג בה כבתוך שלו.

מסיפוריו של רפי קשה היה להבין הרבה. מכתבים שבאו אחרי-כן מארצות-הברית הסבירו כי המכונית היתה מתנת הדוד, שרצה בדרך זו לדאוג לשיקומו של רפי. רפי הפך לנהג-מונית. איגודת-הכנים דאג למספר ירוק, והנהג העליו, בעל הזקנקן השחור ומשקפי-השמש הנצחיים, הפך לדמות ידועה בכבישי הארץ.

כל זה נמשך רק שנתיים. בתום תקופה זו הודיע רפי לאביו כי מכר את הקרייזלר ב'5500 ל"י, וכי הוא יוצא "בשבוע הבא לטיול באירופה".

הידיעות מרפי, הגיעו כרגיל, דרך העתונות. רפי, שהצטייד בתל-אביב בתעודות של עתון-ספורט ושל שבועון קטן, שהפסיק את קיומו לאחר כמה חודשים, סיפר בכתבות ארוכות על מישחקיה-המול במונטה קרלו, ועל נשף ריקודים

אלמוגי ב'

אלמוגי א'

ידיים למעלה...

במדינה

השביטה (ראה להלן), רעיון האבוקאציה של גלויות שלמות, השתלבות ישראל במערכת המערב (ואי-השתלבות במרחב השמי) — כל אלה הם חלקים בלתי-נפרדים מתורת ז'בוטינסקי, להם התנגד ביגיי במשך עשרות בשנים בחריפות ארסית, ואימצם לעצמו ברגע שז'בוטינסקי הורד אלי קבר.

השלישית בלבד. אך חשוב יותר מ- תוכן המאבק על העברת עצמות ז'בוטינסקי, סק, היתה צורת ההכרעה: הכרעת יחיד של דויד בן-גוריון.

היתה זאת רק חוליה אחת בשרשרת הסימנים של שלטון-יחיד שהלכו והחריפו השבוע לאורך כל החזית: נסיונו של ביגיי להפוך את עצמו לשופט יחיד בגורלם של אלפי פועלי אתא תוך מאמץ לשבור את יוסף אלמוגי, הסדקים בחומת המשפט ה- בלתי-תלוי, הכרות ביגיי בכנסת שהוא לבדו יקבע את הקו הצבאי והפוליטי של ישראל במרחב.

כל אלה היו רחוקים מאד מן המציאות אשר זאב ז'בוטינסקי חלם עליה, עת רשם את המלים: "מגוב רקבון ועפר, בדם וביזע, יוקם לנו גזע — גאון ונדיב ואכזר..." משלוש התכונות, נשארה רק האחרונה.

שכיתות

המשולש הקדוש

מפא"י דומה לאלוהי הנוצרים, המורכב מ- האב, הבן ורוח-הקדוש — "שלושה שהם אחד ואחד שהוא שלוש". האב המפא"י הוא האיגוד המקצועי, תנו"ע הפועלים אשר על ברכיה קמה מפלגת פועלי ארץ-ישראל, הבן הוא הסרסס ההס" (המשך בעמוד 8)

אלמוגי ד'

אלמוגי ג'

ידיים למטה...

העם

על חשבון הבארוך

"על חשבון הבארוך" אומרים הצברים על דבר הניתן חינם. השבת התבשרה ה- מדינה שתזכה לקבל כבאקשיש, על חשבון הבארוך, את הבנין המסמל את המוסד ה- עליון של המדינה — את הכנסת.

בחוגי הממשלה והכנסת נשמעה אנהה עמוקה של הקלה — אם הבארוך ישלם, לא תצטרך המדינה להתאמץ למצוא את הכסף. אולם האזרח הפשוט הבין את אשר לא הצליחה להבין עדת עסקני-המפלגות ה- מנהלת את המדינה: שלא יתכן עלבון גדול יותר למדינה, וגם לא סמל מובהק יותר למשטר פוליטי הבנוי על השנור.

גאון ונדיב ואכזר

בארץ התפרק הארגון הצבאי הלאומי לשני חלקים, שהאשימו זה את זה בשורות האויב הבריטי והאיטלקי. יהודי אירופה, שלעצו להצעה לפינוי המוני, החלו צועדים לעבר הכבשנים של מידאניק ואושוויץ. צרפת, המדינה הצבאית הגדולה ביותר ב- עולם, כרעה והתמוטטה תחת מהלומות הנאצים.

באותה שעה קודרת הגיעה ל-600 אלף יהודי ארץ-ישראל הבשורה כי זאב חלאדי מיר ז'בוטינסקי כרע בשעת נאום בני-יורק, מת משבץ-הלב. אחריו השאיר צוואה, בה דרש לקבור את גופתו בארץ מותו, ולהעביר את עצמותיו לארץ-ישראל רק אם ממשלת המדינה היהודית תחליט על כך בבוא ה- יום.

התלמיד. השבוע, במלאת 17 שנה ל-

בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ

נבחרת 30

בשבועות האחרונים הפכה מרים בן-פורת, פקידה של משלם המיסים הישראלי, את בית המשפט לבמה של תעמולה. היא התעלמה מנוהג משפטי יסודי, לפיו אין להטיל במהלך המשפט דופי באנשים שאינם צד במשפט, ושאינן להם על כן כל אפשרות להתגונן. באין מפריע זרקה האשמות ימינה ושמהלה, אמרה דברים נוראים על אנשים פרטיים שאין להם כל אפשרות לבוא ולתבוע את על-בונם. בית-המשפט לא התערב בדבר.

במשפט חרותי פסל נשיא בית-המשפט העליון, בצורה שעוררה ביקורת חמורה בחוגי המשפטנים, החלטה של שופט שופ' טים מחוזיים נכבדים שהחליטו לשחרר את הנאשם בערבות. כתוצאה מכך, כך אומ' רים, דרשו השופטים הנפגעים להעביר את המשפט להרכב אחר.

האחירה בין השופטים לבין עצמם הולכת ונעשית מתוחה. שוב אין זה חזיון בלתי-רגיל לשמוע, בשיחות פרטיות, מפי שופט מלים חריפות מאד על חשבון שופט אחר. ישנו הרושם כי האמון ההדדי בין השופ' טים התערער לא במעט.

כל זה זרע חששות נכבדים בלב אנשים העוקבים מקרוב אחריו הנעשה בבית-המשפט. אחרי מה שקרה השבוע, אין מנוס מלהשמיע חששות אלה בפומבי.

★ ★ ★

ביום העכור שהציף את החיים הצי' בורים בארץ, עמד עד כה בית-המשפט כסלע איתן, כמגדלור באפלה.

הקהל הרחב התיימש מוזן מן הכנסת, כמוסד שייאבק על זכויות האזרח וחרות האדם. הוא ראה מוסד זה הופך יותר ויותר לבורסה המחלקת את השלל בין המפלגות. הוא ראה צירי מפלגות נמנעים מהצבעה על עניינים שנגעו לציפור נפשם, וממשיכים לשבת ליד האבוס הקואליציוני אחרי שמצעים נדרס בנעלי שותפיהם.

הוא ראה את מפלגות האופוזיציה שופעות חוכמות והלצות, אך משתמשות מכל מאבק שיכול היה להרגיז באמת את ראש-הממ' שלקבוצת עוזריו. הוא הגיע למסקנה שאין זה חשוב אם דוקטור ישראל רוזנברג או דוקטור יוחנן באדר הוא תת-שר הסעד, ואם רשימות-היבוא השמנים ביותר הולכים לצינונים כלליים או פרטיים.

בית-המשפט עמד מעל לכל אלה. הוא היה המיבצר האחרון. דיברנו על "השורה השחורה הדקה" של שופטי ישראל בחרדת קודש, כמו שקיפלינג דיבר על "השורה האי' דומה הדקה" של חיילי בריטניה, שהגנו על האימפריה.

★ ★ ★

היו שמענו כי היתה זאת נאיביות יתרה מצדנו. הם אמרו שאי אפשר לקחת מבית-המשפט יהיה אי בודד בים עכור, שיוכל להחזיק מעמד לאורך ימים, כאילו הוא מנותק מן המציאות הסובבת אותו.

אמרו שאין זו אלא שאלה של זמן עד שמינויים מפלגתיים יורסו את בית-המשפט מבפנים.

אמרו שאפשר לחלק משפטים בעלי אופי פוליטי לשופטים אשר דעותיהם הפוליטיות הידועות מתאימות למחלקים.

אמרו שגם בית-המשפט הטוב ביותר הוא חסר-אונים, כשהמטרה והתביעה ה' כללית מביימים משפטים (כמו בענין שטיינ' ברג), נמנעים מלתבוע לדין נשבעים לשקר (כמו בענין זינגר-מינקובסקי) ואינם מגי' שים משפטים נגד עבריינים הקרובים למלכות (כמו ב-40 התיקים המפורסמים לזראון).

לא רצינו להאמין בכך. איננו רוצים להאמין בכך גם כיום. אולם אחרי מה שקרה השבוע, חייבים אנחנו לצלצל בפעמון האזעקה: עזרי ישראל, לפני שזה יהיה מאוחר מדי.

אם יפוג האמון בבית-המשפט, כפי שפג האמון במפלגות, ישתר במדינה תוהו-והוה. צעירים נבוכים ומיואשים יתדרדרו במדרון המחתרת.

כי מדינה שמת בה החוק, משולה לאדם שמת לבו.

המשפט ושלא הגיש עירעור, פסל פסק-דין סופי של שופט בישראל. מחר בבוקר יקרה שיאשימו אותך, הקורא, ברצח. שני קציני-משטרה גבוהים, אשר בית-המשפט חייב להאמין להם, יישבעו על דוכן העדים כי ראו אותך מבצע את הרצח, ומצאו את טביעת אצבעותיך שלך על האקדח. אולם ימצא שופט אמין וחד-עין שיקבע כי הקצינים שיקרו, וכי אתה חף מפשע.

אולם המשטרה לא תשחרר אותך מבית הסוהר. אחרי חצי שנה ישאל חבר-כנסת (אחרי שיחזור מתופשתו בחוץ-לארץ ויתפנה מעיסוקים חשובים יותר) מדוע לא שוחררת. אז יקום שר-המשטרה ויודיע כי לא שוחררת מפני שמר חיים כהן הביע את הדעה שהשופט טעה.

זהו דבר נורא. פירושו שזאב שטיינברג, אדם שיחזקאל סחר התנהג כלפיו בצורה שפלה ומ' המשפט. נסתבר שהמשפט כולו לא היה אלא

מאחר שהמדובר אינו בעמוד רגיל של פסק-דין רגיל, אלא בעי' מוד שהכיל ביקורת קמלנית על שרות ממלכתי מרכזי, עמוד שהיה המרכז הציבורי של פסק-דין בעל חשיבות ציבורית מכרעת, הרי חייב הדבר להזעיק כל אדם שחרר לשלום המשפט הישראלי.

★ ★ ★

אם היתה זאת פרשה מחרידה, הרי קרה השבוע משהו בכנסת שהוא מח' ריט שבעתיים.

לפני כמה חודשים הפסיד היועץ המשפטי במשפט פלילי שהגיש נגד הקצין זאב שטיינברג. לא זו בלבד ששטיינברג זוכה, אלא ששופטת-השלום מינה שמיר קבעה ששני קציני-משטרה גבוהים שיקרו בבית-המשפט. נסתבר שהמשפט כולו לא היה אלא

היועץ המשפטי בפעולה

תועבת, שעבר דרדסורים טרא' גית ושנמצא חף מכל פשע וטחור מכל טחור, אינו יכול למצוא לעולם סעד משפטי של ממש.

אם יכלו חברי הכנסת לשמוע הודעה כזאת מבלי שתבלע אותו האדמה הפוליטית, אם יוכל היה שר בישראל להשמיע הודעה זו מבלי לקפוץ ממקומותיהם כנשוכי נחש, אם שר המשפטים, האיש האחראי במי' שרין למעשי היועץ המשפטי, לא קם בו במקום והתפטר מתפקידו, ואם העתונות של המדינה יכלה לעבור על כך כענין של מה בכך, הרי שמשוהו רקוב בממלכת דני' מארק.

★ ★ ★

שני מקרים מחרידים אלה הם ש-ק חלק מן הסדקים התולכים ומת' רחבים לאחרונה בחומת המשפט הישראלי.

שני אותות-אזעקה יהיה השבוע דינה. הם צריכים להטיל חרדה בלב כל אדם נאמן.

בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב כינס השופט זאב צלטנר את שני הצדדים במשפט עומס בן-גוריון והודיע להם כי נעלם באופן מסתורי עמוד מפסק-הדין שניתן לפני שבוע. השופטים השתללו לשחזר את תוכן העמוד. הוא הכיל ביקורת קטלנית על עדותו של המפקח הכללי של משטרת ישראל, יחזקאל סחר.

שאלה חמורה היא אם בכלל היתה זכות חוקית לשופטים לשחזר את העמוד. כל עורך-דין לומד בבית-הספר למשפטים כי מעתים של השופטים פג ברגע מתן פסק הדין, האם יש להם הזכות להתכנס שנית כדי לשחזר פסק-דין שחלק ממנו נעלם? זוהי שאלה לעורכי-דין. את ה' אורה הפשוט, שאינו לובש את הגלימה השחורה, צריכה להחריר שאלה לגמרי אחרת: איך נעלם העמוד מ' 30?

★ ★ ★

השופט צלטנר טען כי העמוד היה בידו בשעה שהודיע על מתן פסק-הדין (וקרא רק את משפטי האחרונים), וכי נעלם רק לאחר מכן. עם כל הכבוד לשופט, טענה זו אינה יכולה לעמוד בפני ביקורת עניינית, ונשאלת השאלה מדוע התערב ה' שופט בכלל בענין החייב לשמש נושא לח' קירה פלילית עקב היותו חמור במיוחד. אחרי קריאת גזר-הדין, מסר השופט צל' סגר במו ידיו את התיק לידי הפקיד הראשי של בית-המשפט. הפקיד הודיע השבוע ב' חדוות מוחלטת כי לא הניח את התיק מידי. הוא מסר אותו בחדרו לפרקליט ולעתונאים שהתקבצו מסביבו, ומאותו רגע היו עשרים איש (וביניהם אני עצמי) עדים לכל מה שנעשה בו עד לרגע בו גילה מישהו מבין הנוכחים במקום כי חסר עמוד. אם כן, קרוב לוודאי כי העמוד כבר חסר ברגע שהשופט צלטנר קרא את חלקו האחרון בפני הקהל. אולם ברור כי לא חסר בשעה שהשופטים חתמו עליו.

מאחר שהשופט שילה לא נוכח בבית המשפט בשעת מתן פסק-הדין, יש להניח כי פסק-הדין נחתם יום לפני כן. במלים אחרות: יש אפשרות רצינית ביותר שהעמוד נעלם ב-24 השעות האחרונות לפני מתן פסק-הדין, בעודו נתון בידי השופטים.

★ ★ ★

ה רק צד אחד של התעלומה. הצד השני הוא: איך הגיע לעתונאים טופס בלתי-נכון של אותו עמוד?

השופט צלטנר אמר כי בידי העתונאים היה רק חלק מן העמוד. זוהי קביעה בלתי-מדויקת. בידי העתונאים היו שני חלקים, אותם קיבלו מידי השופט שילה. החלק השני היה שייך לטיטמה קודמת, כנראה של השופט שילה, והוא לא התאים לנוסח הסופי של פסק-הדין — אותו נוסח שנעלם.

כאשר נתפרסם חלק זה בעתונות, בצורה שהיתה עשויה להועיל ליחזקאל סחר, ראה השופט קיסטר חובה לעצמו להכחיש אותו בפומבי, וכך נתגלה הענין כולו.

הנוסח הזה כבר עמד לפני שבוע על התופעות המוזרות שליוו את פסק-הדין הזה מן הרגע הראשון. תופעות אלה, שלפי השמועה נבעו בחלקן מחילוקי-הדעות בין שלוש השופטים (ובעיקרן בין השופטים צלטנר ושילה מצד אחד, והשופט קיסטר מצד שני), עוררו הנבות ציבוריות רחבות. אולם מה שקרה מאז הוא חסרת-תקדים בהיסטוריה המשפטית של הארץ — הן היעלמו המסתורי של עמוד בשעה שפסק-הדין היה כנראה במרות השופטים, והן מסירתו של טופס בלתי-נכון או בלתי-סופי של אותו עמוד לידיהם של העתונאים.

במדינה

במפתסת ממול, רשמו כל מילה. ברגע המכריע נטל מזכיר ועד פועלי אתא את המיקרופון לידיו, צעק לעבר האולם הרועש: "חברים, אני אגלה את הסוד. כך גוריון הבטיח לנו שלא יהיו פיסוריי-עיוול" למחרת היום נערכה הצגה חוזרת בפני 1100 מפועלי אתא באולם הבלתי-רגמור של הפועל בכפר-אתא. עשרות אנשי-אגרוף, שלא עבדו מעולם באתא, שמרו על הסדר. הפיר עלים עמדו קבוצות-קבוצות. דברי אלמוגי הופסקו עשרות פעמים עלידי מחיאות-כפיים סוערות בכל פעם שהרים את קולו, לפי מיטב הכללים של פולחן האישיות.

למראית-עין הפליג אלמוגי בשבחו של ה"אח הגדול", שהשמיצו יום לפני-כן. גדולתו של בן-גוריון אינה זקוקה להוכחה נוספת. צעק תוך תנועות-זרוע מתנופפת, "בן-גוריון דיבר אתנו בצורה החברית והידידותית ביותר... מולר נכנע לבן-גוריון!" אולם העוקץ היה אחר לגמרי. סיפר אל-מוגי בתמימות, כאלו דרך אגב: בן-גוריון הביע בשיחה פרטית את דעתו שורישות הפועלים צודקות.

היה זה מוקש מתחת לרגליו של האח הגדול. כי ברגע שנודע כי בן-גוריון כבר החליט למען צד אחד, נגד הצד השני, נשמש הבסיס מתחת לבוררות. מולר ביטל מיד את הסכמתו לבוררות-הכפיה, ביגיי נסוג במהירות.

מדחמת האחים. דבר רחוק על "חוסר-האחריות" של אלמוגי, חוגי מפא"י בתל-אביב רמזו שעל אלמוגי להתפטר. אולם האח הקטן לא גילה כל נכונות לכך. בס"בוב הראשון יצא כמנצח מוחלט.

אולם אחים גדולים אינם מסוגלים, מטב"עם, לסבול מפלות, ביוחד מצד אחים קטנים. בסוף השבוע, כשנכנסה השביתה לשבוע ה-12, פינה הסיכסוך מולר-אלמוגי את מקומו למלחמת בן-גוריון-אלמוגי.

רפואה

נוול יקר-מציאות

"הרי הודעה חשובה", הכריזה ראומה אל-דר קריינית קול-ישראל ביום ד' בשבוע ש' עבר. אלפי מאזיניה של מהדורת החדשות של שעה 7 בערב היטו אוזן קשבת. "כל אדם בעל סוג דם O_{III}, המוכן לתרום מדמו להצלת חיי אשה, מתבקש להתקשר מיד עם בנקיהם, או בית-החולים ביקורי-חולים בירושלים."

אותה שעה שכבה בחדר הבידוד של בית-החולים ביקורי-חולים אשה בת 40, אם לאר"בעה ילדים, כשהיא מפרפרת בין החיים ו-המחה. מינה רובין סבלה ממחלת טיפוס קשה, מלחה הרעלת דם ושטפידם חמורים במעיים. חולים מעטים בלבד שהגיעו למצב זה הצליחו להבריא.

מינה היתה מקרה רפואי נדיר. בעלה, שמואל רובין, אדם דתי, מורה לפי מקצועו, התרוצץ במסדרון בית-החולים וציפה לרחמי שמיים. רק נס היה יכול להציל את אשתו,

אחד מתוך 150. קבוצת הדם O_{III}, אליה השתייכה לרוע מולה מינה רובין, היא נדירה ביותר. בין 150 איש עשוי להימצא אדם אחד שבעוריקו נוזל הדם הזה. ארבעת סוגיהם הנפוצים מסומנים על ידי האותיות הלטיניות O, A, B, AB. מכולם סוג O הוא המצוי פחות. אך אם החולה משר"ן לקבוצת המשה O_{III}, קטנים בהרבה הסיכויים למצוא דם שיתאים לו. עירוי דם אפשרי רק במקרה שדמו של הנזקק מתאים לדמו של התורם, אחרת עלול עירוי הדם להסתיים במות.

שפע דם. ההיענות לקריאה ששודרה מעל גלי האתר היתה רחבה ומידית. קרי"אות סלפוניות של מתנדבים הגיעו מכל חלקי הארץ. בין השאר התנדבו דיג"מ אילת, חוקר ממכון וייצמן, סבל תל-אביבי ומדריך של מושב-עולים בגליל. ערימת בקי הדם הפקושים, הנאגרים לשעת הצורך בכל סניפי בנקיהם, הלכה וגדלה. אך שפע דם זה לא עזר במאומה למינה, שהלכה והתחזרה מרגע לרגע. בחורי ישיבה שתרמו מתם לא נתקבלה התפללו לשלומה בכתא, וילדיה-חדד במאה-שערים הפסיקו את ליי-מודיהם ואמרו תהלים להבראתה.

רוב מוסדות הרפואה אליהם פנתה הגה"ל בית-החולים, בבקשת עזרה, השיבו זה"בא אחידה: "לצערו אין לנו דם מסוג זה". שתי מנות הדם שהובחלו מבית-החולים הדסה בירושלים, נבלעו מאד בגופה של מינה רובין, שהמשיכה לאבד דם.

מבט השמימה. הישועה באה לבסוף מהרדיו של קשיש בשם רבינוביץ. לשמע הקריאה כיתת את רגליו משכונת אחת

(המשך מעמוד 6)

תדרותי העצום, החולש על המשק הישראלי ומעסיק יותר עובדים מכל גותן-עבודה פרטי, ואילו רוח הקודש שוכנת בממשלה. לרוע המזל יש לכל אחת משלוש ההת-גלמויות של מפא"י אינטרסים הסותרים ב"החלט את עניני שתי האחרות. ניגוד זה מגיע לשיאו בשאלת השכר:

● מפא"י באיגוד המקצועי מעוניינת בשכר הגבוה ביותר, כדי שהפועלים לא יברחו למפ"ם או למק"י.

● מפא"י בהנהלת הטרנס הסתדרותי מעוניינת בשכר הנמוך ביותר, ככל גותן-עבודה אחר.

● מפא"י בממשלה מעוניינת בשכר נמוך, כדי שהאיכנס לא יעלה וכלכלת ה"מדינה והממשלה תישאר מאוזנת.

בשביית אתא באו ניגודים אלה לידו גילוי חריף. מצד אחד עמד יוסף אלמוגי וכל אנשי המלך חושי — אנשים שווחם מבוסס על שליטתם באיגוד המקצועי של חיפה. עומתם עמדו שרי מפא"י המייצגים את שליטי מפא"י בממשלה, ופנחס לבון.

יד אלמוגי מול פועלי "אתא"

האח הגדול — עינו פקוחה, והוא הדין לגבי האח הקטן

המייצג את צמרת ההסתדרות. האנטי-הושיסט. אולם ניגודי האיני-טרסים לא היו מגיעים לשיאם, אלמלא עמדה מאחוריהם התנגשות אישית, חמורה יותר. שלטון אלמוגי-חושי בחיפה הוא דיק-טטורה קטנה, הנעזרת בכל אמצעי התעמולה והכפיה של הרדנות המודרנית. דיקטטורה קטנה כזאת היתה בהכרח צריכה להתנגש באחד הימים בשאיפות הדיקטטוריות של החוג המתרכז מסביב לדוד בן-גוריון. הי-שבוע התנגש האח הגדול מירושלים עם האח הקטן מחיפה. התוצאה היתה מחזה קומי.

ביגיי, שאינו מתעניין בכלכלה, ראה ב"שביתת אתא הודמנות ברוכה להוריד סוף-סוף את הראש לאלמוגי. לפני שלוש שנים, בימי מערכת-הגילויים הגדולה של העולם הזה, נאלץ ביגיי לגייס את כל כוחותיו ל"הגנת החושים, כדי לשמור על שמה הטוב של מפא"י. עתה הגיעה, לדעתו, השעה לשכרו.

הוא פנה להנס מולר, מנהל אתא, השיג את הסכמתו לבוררות אישית שלו. אחר-כך הפעיל את מרכז מפא"י כדי לכפות בוררות זו גם על השובתים. כססירבו תחילה, הת-קף את אלמוגי וחושי בשצף-קצף. חזר כמעט מילה במילה על כל ההאשמות פורסמו בשעתו בהעוטס הזה, תיאר את אלמוגי כאיש-אגרוף וקלגס.

מוקש קטן. למראית עין נכנע אלמוגי. הוא כינס את 500 "פעילי השביתה" לאסי-פה סגורה באולם ביתנו בחיפה. אליה לא ניתן לעתונאים להיכנס. הפועלים הנרגשים, כמעט לא נתנו לאלמוגי לדבר. העתונאים, שעמדו

● **בריטניה תשחרר בקרוב את יתרות השטרלינגים המצריים** שהוקפאו בלונדון מיד לאחר ההכרזה על הלאמת תעלת-סואץ. יהיה זה צעד בעל משמעות מהפכנית, הן מבחינה מדינית והן מבחינה כלכלית, והוא יסמל את התקרבותה המתהדקת והולכת של בריטניה למדינות ערב.

● **כוח החירום של האו"ם בסיני וכעזה עתיד להתפורר מאזיו בזמן הקרוב.** התפוררות זאת תהיה תוצאה טבעית של דרישת המדינות אשר השאילו יחידות צבאיות לכוח זה, להחזיר את חייליהן לארצותיהם, וואחר שלא נשאר להם שום תפקיד ממשי באזור. לאחר חיסולו הסופי של כוח החירום, תתעורר ביתר שאת בעיית החיץ בין ישראל למצרים. המזכיר הכללי של האו"ם דאג האמרשייד יחזור לתבוע את הגדלת מספר משקיפי האו"ם ופ"ח אזור ניצנה. כן תעלה מחדש, וביתר תוקף, בעיית גדר-החיל בגבול רצועת עזה.

● **שקט בגבול הדרום צפוי דווקא כתוצאה מחיסולו של כוח החירום של האו"ם.** גמאל עבד אל-נאצר, שחניית כוח זה על אדמת מצרים היתה תמיד לצנינים בעינו, לא יעשה דבר שהיה בו כדי לעכב את התפרקותו הסופית, וכן לא יהיה עבד אל-נאצר מעוניין להקשות בעניין בו תלויה הפרסטיגיה האישית של האמרשייד.

● **שקט צפוי גם בגבול המזרחי,** בעיקב ת המענק האמריקאי הנדול הצפוי לירדן והכרוך, בין השאר, בתנאי של שמירת השקט בגבול ישראל. התקרית שאירעה השבוע, בה נהרג איש משמר הגבול, הוסברה עלידי ירדן כמקרה מצער ולא כחלק מתכנון של הפרעת השלווה.

● **ישראל לא תרכה להעביר אניות נושאות דגל זר בתעלת סואץ, למרות הצלחת התקדים של "ברגיטה טופט".** תקדים זה זכה בתמיכת משרד-החוץ, מתוך הנחה שמצריים לא תניח לאנייה לעבור בשלום ותספק עלידי כך לישראל נשק נוסף למערכתה המדינית בעד חופש השיט לאניות ישראליות בתעלה ובמפרץ אילת ולגיוס מדינות נוספות, החרדות לחופש השיט, אל מחנה התומכים בה. מאחר שהנחה זו התבדתה, ומצריים התירה את מעבר הברגיטה טופט ללא קשיים, חוששת עתה ישראל כי סע' נוויה בעניין חופש השיט לא תזכינה לה, אם אניות רבות תשאנה סחורה לישראל דרך תעלת סואץ, ולו גם תחת דגל זר.

● **הטיהור במשרד-החוץ ער מר לפני ביצועו הקרוב ביותר.** עד סוף הקיץ תחזיר גולדה מאיר את כל השינויים אשר ביצע נמנע מוקדם יותר בגלל מבצע סיני והמערכה המ-דינית בעיקבותיו. המנהל הכללי וולטר איתן יוחלף, וכן יתמנו מספר צירים ושגרירים חדשים, במקומם של שרידי אנשי שרת שעדיין נשארו בתפקידיהם.

● **משה שרת יתחיל עוד הקיץ הכחירות של מפא"י, לקראת הבחירות לנסנת הרביעית בעוד שנתיים.** ליד מרכז מפא"י יוקם למטרה זאת "מרכז להסברה", כפי שיקרא לעת עתה מטח-הבחירות, שיעסק באירגון אסיפות והרצאות, הוצאה-לאור של חומר תעמולה ומיביצי הסברה אחרים. שרת יתמנה כראש "מרכז להסברה" זה.

● **על חברי מק"י להיכון לצרות-צהורות.** הרדיפות נגד מפלגה זאת וחבריה תחושנה בעתיד הקרוב בכל התוקף, בהתאם להחלטה אישית של ראש הממשלה דוד בן-גוריון. יחודשו הדיונים על הוצאתה של המפלגה מההסתדרות הכללית של העובדים, וכן יעלו מחדש ההצעות להרחיק את נציגיה מהכנסת ואפילו אולי להוציא את המפלגה מחוץ לחוק.

● **תתחדש מלחמת השבת בירושלים.** בשבתות הקרובות יש לצפות להתפרעויות של חוגים דתיים נגד הנסיעות לרחצה בים. תהיה זאת זרעם של הדתיים להביע את אי-שביעת רצונם מהתחמקותה של מפא"י מביצוע המלצותיה של ההעדה המיוחדת שנבחרה לעניין זה ואשר קבעה כי המשאיות המובילות מתרחצים לא תעבורנה ברחובות העיר.

● **שלטים זרחניים של שמות רחובות ומספרי בתים** עשויים להקל על ההתמצאות ברחובות תל-אביב בזמן הקרוב. בעירייה נידונה עתה תוכנית לקבוע שלטים כאלה, המאירים מאליהם בלילה, בכמה רחובות לנסיון.

● **חידוש מהפכני במדינות הגוש המזרחי יהיה "וועד ליידידות ישראלית-סובייטית"** שיקום כפולין, במקביל לוועד הקיים בישראל. יהיה זה צעד נוסף של היוקס ההיחיד בין שתי המדינות. אם כי כיום קיימים בישראל וועדים ואגודות ליידידות עם כל מדינות הגוש המזרחי, הרי אף באחת מהן לא קיים לפי שעה וועד ידידות מקביל.

● **טיהור יסודי ייערך גם במנגנון הציונים-הכלליים.** עם כניסת השלטון החדש של ספיר-טרלין, יסולקו כל האנשים שנאמנותם למנהיגות החדשה מוטלת בספק. בין המועמדים לטיהור: המזכיר הכללי, תמיר

בית-מטבחיים. יוסף טור, הסבך הראשי במסעדה המזרחית, נפגע בראשו מבקבוק, הוכה לאחר שהתעקף.

קפה הפוך. מכונת האספרסו המיומנת, היא היחידה שנשארה שלימה לאחר שפקחי העיריה כינו מלאכתם.

מוט החבלה. המלצר הראשי במסעדה המזרחית ברחוב בן-יהודה, מראה את המוט בו היכו הפקחים את בעלי המסעדה.

..קיבלנו צו מבית-המשפט להרוג כל מי שיפריע לנו! צעקו הפקחים בזעם פוגרום מטעם העירייה

המשפט להרוג כל מי שיפריע לנו! סיכם עורך-הדין שלמה ירקוני את מצבם של לקוחותיו: "הצרה היא שהם יהודים פשוטים. אין מי שיפוק עכורם על השולחן בחזרת-בני-ערים. בתלאיב קיימות עשרות סככות ומאות מבנים שאינם בנויים כחוק. מדוע נטפלו דווקא ללקוחותי? מפני שאינם יכולים להשתתף במשחק של שמור לי ואשמור לך?"

על החרכות של הסככה ההרוסה ביסודיות יושב אחד מבני משפחת בעלי הקפה ממרמר בבכי על החורבן.

המגבעות רחבות-השוליים, מילאו פקחים חבושי כובעיי המצחיה של עיריית תל-אביב, ובמקום הצבע הסכניקולורי ההוליוודי, נשפך הפעם דם אמיתי.

שהינו וסיאדה, עולים מעיראק, רכשו לפני כשנה את המסעדה ברחוב בן-יהודה, מול סמינר לוינסקי. כדי להרחיב את שטח המסעדה בנו השניים, בהסכמת בעל-הבית, סככה בחצר, בה התקינו מכשיר אספרסו. עם תחילת הבניה הגישו השניים בקשה לרשיון, אולם מכיון שתשובת העירייה איחרה לבוא, סימו את בנית הסככה ללא רשיון.

זמן קצר לאחר שהושלמה בנית הסככה סירבה המחלקה הסניטרית של עיריית תל-אביב להוציא רשיון לסככה, בטענה שהיא מפריעה לאחורר המסעדה, הוציאה צו-הריסה מידי. אך בעליה-המסעדה התקשרו עם עורך-הדין שלמה ירקוני, הגישו ערעור על מסקנות העיריה.

"נחרצו אתכם!" ההחלטה הסופית בענין התממההה. לבוא לפני כשבוע פנה עורך-הדין ירקוני אל מוכיר ראש-העיר, ביקשו לספל אישית בענין. כתוצאה מכך הובטחה לירקוני תשובה סופית בענין ביום שלישי.

התשובה לא באה מפיו של מוכיר ראש-העיר. במועד שנקבע לתשובה הופיעו לפתע במסעדה 15 פקחי עיריית תל-אביב, החלו מיד בהריסת הסככה, שהקמתה עלתה עשרת אלפים לירות. בעלי המסעדה ניסו לעכב בעד הפקחים, עצרו אותם בגופם, התחננו להמתין שעתים בלבד, עד שתגיע תשובת מוכיר ראש-העיר. אולם לפקחים לא היה זמן. בזריזות בלתי-רגילה אצל עובדי עיריית תל-אביב, השתמשו בכל הסמכויות שהקנה להם צו-הריסה, ניפצו את המבנה במומחיות, היכו במומחיות לא פחותה את בעליה-המסעדה ובני משפחותיהם, שניסו להגן על רכושם.

כל אותה עת חנתה ברחוב נידת משטרה. שוטריה לא התערבו בפוגרום שנערך בתוך המסעדה. החוק היה לצד פקחי העיריה.

כעבור שעה קלה כבר היו תוצאות ברורות לעבודת הפקחים. הסככה נהרסה כליל, יוסף שהינו שכב שותת-דם וסובל מזעזוע מוח. דיבו סיאדה נפצע בידו, נשלח לבית-החולים. יוסף טור, הסבך הראשי, נפצע בראשו מרסיסי בקבוק תסט שהושלך עליו. אאידה, אשתו, הוכתה גם היא, שמתלה נקרעה, למרות הריגה הבולט.

"אנחנו נהרוג אתכם," קראו פקחי-העיריה לעבר בני-המשפחה, שכאו לעזרת שהינו וסיאדה, "קיבלנו צו מבית-

הכל היה כבאחד מסרטי המערב-הפרוע. בקבוקי תסט נא-נפפו כחלל המסעדה, התנפצו אל הקירות או אל ראשיהם של בני-אדם. כסאות הונפו ושולחנות התרסקו ברעש. הבמאי שכן לספק רק את יריות-האקדחים השגרתיות. אלא שאת מקום המסבאה השיגרתית במערבונים, מילאה הפעם המסעדה המזרחית אוויר-מפיה של יוסף שהינו ודיבו סיאדה, ברחוב בן-יהודה בתל-אביב. את מקום הבוקרים חבושי

אשת הסככה, אאידה טור, חשה למרות הריגה לעזרת בעלה שהותקף בידי הפקחים, הוכתה ושמתלה נקרעה.

כשרה, מפני שאפשר בקלות לביים הקלטות, להשמיט קטעים או לשנותם. טען אדמת: "חרותי לא ידע שמקליטים את דבריו. אילו ידע, לא היה מדבר כלל. גם מה שייכר וסיפר לאהרונ, היה תחת לחץ בלתי-הוגן שהפעילו עליו".

השופטים נדרשו להחליט. כשחזרו אחרי שעות של דיונים ממושכים, הביאו אתם החלטת כיניים: על-מנת להחליט אם העדות כשרה או לא, ייערך "משפט זוטא".

משמעות ההחלטה: כדי לסתור את טענות ההגנה, חייבת התביעה להביא עדים שיעידו כי חרותי מסר מה שמסר מרצונו החופשי, ומתוך ידיעה ברורה כי זכותו היא לא לדבר בכלל.

ראשון העדים האלה והחשוב בהם היה כמובן אהרונ בעצמו. כשעלה השבוע לרוי כן, כדי להשיב לחקירתו שתיוערב של (המשפט בעמוד 12)

עדותו של אהרונ על תוכן שיחותיו עם חרותי היתה חשובה מאד לתביעה. לידברי התובעת היו שיחותיהם ידידותיות ביותר, אולם באחת השיחות הודה כביכול חרותי בחלק מן הפרטים המיוחסים לו עתה בגליון האישום: חיבור והפצת הכרוז נגד השופט משה פרץ, והנהלת אירגון סירוריסטי.

אהרונ, טענה התובעת, יספר עתה לבית המשפט על תוכן השיחות. השיחות הוקי לשון בלי ידיעתו של חרותי, ותוכנן הושמע אחר-כך לאהרונ.

משפט בתוך משפט. אדמת, בקיא ומנוסה בהגנה על נאשמי מחתרת עוד מימי המנדט הבריטי, קפץ ממקומו. כבר בתחילת המשפט רמו על כך שיתנגד בתוקף לשמיי עת עדותו של אהרונ, עדה המרכזי של התביעה הכללית. הוא גייס לעזרתו עשרות אסמכתאות מבתי-המשפט הבריטיים, המסר בים עד היום לקבל הקלטות למיניהן כעדות

מחתרת שיחות ידידותיות

הדיונים באולם נשיא בית-המשפט המחוזי בתל-אביב התנהלו במשך השבוע האחרון בעצלתיים. שלושת השופטים, היושבים ב' דינו של יעקוב חרותי, הקשיבו במשך ימים ארוכים לטיעון המשפטי הארוך והממניע, רובו בשפה האנגלית, שהתנהל בין סגן-פרקליט המדינה, התובעת מרים בן-פורת, ל' בין סניגורו של חרותי, עורך-הדין החתיק יצחק אדמת.

נושא הטיעון היה גורלי מאד לגבי חרותי. התובעת הפעלתנית והתקיפה הביאה אל דור כן-העדים את סגן-המפקח-המחוזי יצחק אדמת, רוגני, איש משטרה ושירות-הבטחון, שניהל שיחות ממושכות עם חרותי, בשעה שזה היה עצור כחשוד.

הרחוקה, הביא את תרומתו ברגע האחרון ממש. לאחר שקם מעל הרגש, עליו שכב בזמן שנלקח ממנו הדם, סירב לחזור ל' ביותו במונית, העדיף לחזור רגלי.

"אני כבר אגיע איך שהוא, מוטב שתכניסו את הבקבוק לטקסי, שיגיע יותר מהר!" אמר ונעלם כלעומת שבא.

מרגע זה הלך וגדל מספר המתנדבים בעלי סוג הדם המתאים. מנה אחר מנה של הנוול יקרה-מצאות נעלמה בעורקיה של מינה. שעה שנפסקו כשפי הדם, עמדה כבר לרשות בית-החולים כמות רורבית מספקת. מאז השתפר מצבה של מינה רובין. בע' לה הנרגש לא ידע איך להודות לתורמים. בעזרת השם תבריא ותחזור לביתה, לידה מתכים לה, אמר שמואל רובין, ונשא את עיניו השמימה. אמירת התהילים בבתי תל-מוד-תורה במאה-שערים נפסקה, הדרדקים חזרו לגימוריהם.

מצאת ולא ינעת — תאמין!

בתל אביב, פירסם מעריב תשבץ מסובך, הבטיח פרסים לפותרים נכונה את התשבץ, פירסם באותו עמוד גם את הפתרון המלא שלו.

★ ★ ★

הוכחה חותכת

ביפו, בעת בירור משפט גירושין בפני בית-הדין הרבני, שמע הבעל את בקשת אשתו לגט, היכה את אשתו לעיני השופטים, חתך את חמותו בסכין, ניפץ את הרהיטים והשליכם על הרבנים, נעצר על-ידי המשטרה, לא הספיק לשמוע את החלטת הרבנים לחייבו לתת גט לאשתו.

★ ★ ★

נקמה בגויים

בנימיכה, הולנד, ראה הרופא ההולנדי דיר באנקר את מבוצת הצנחנים הישראליים השתתפים בתחרות-הצעדה, נזכר כי בהיותו משי קיף אוויר בעזה ניסו המצרים לרצחו בטענה כי הוא צנחן ישראלי, חשב לראשו כומתה אדומה, הצטרף לצנחנים הישראליים.

★ ★ ★

עזרה ראשונה

בכפריביון, טילפן יאיר מן למוכירות תנור עתי-המזבחים, ביקש 31 לירות כתשלום ל- תורסידם שהציל כביכול פצוע, נתגלה כרמאי, נעצר על ידי המשטרה, שהודיעה כי היה נוהג בעבר להועיק אמבולנסים לאיסוף פצועים מדומים.

★ ★ ★

נהג, עצור!

באונטריו, קנדה, הצליח אסיר להימלט מ- בית-הסוהר המקומי בנצלו ערסל כבד, עצר את המכונית הראשונה שראה בדרכו, גילה במאוחר כי הוא נוסע עם אחד מסוהריו.

★ ★ ★

אגוז קשה

בתל-אביב, חלה סוחר-מעדנים בשוק-הכרמל הודעה בפתח חנותו, הציע "חמאת-אגוזים מ- צויינת, עשויה משקדים מובחרים".

★ ★ ★

פרטן הכים

במכריה, הועמדו חמישה אורחים לדין באשמת עישון סיגריות באוטובוס, עישנו בעת ההפסקה באולם-המשפטים, נקנסו על ידי שופט-השלום אבי רהם סלקי בקנס של מאה לירות וחמשה ימי מעצר כל אחד.

★ ★ ★

הכל תלוי בטיב המילוי

בלונדון, התלונן סידי אלן על מיחוש קיבה, נבדק על ידי רופא, שהוציא מקיבתו תער חלוד, משופית ברזל, שני סכיני-גילוח ועט כדורי אחד.

★ ★ ★

עיקר החדשות

בתל-אביב, באו פקידיו ההוצאה-לפועל לדירתו של אורה ברחוב ארלוזורוב, כדי לקחת את מכשיר הרדיו שעיקלו קודם לכן, הופתעו כאשר האורח נטל בחמת-זעם את המקלט וניפצו לרסיסים על הרצפה, הומינו את המשטרה לעצרו כמשמיד רכוש ממלתי.

★ ★ ★

השר יודע

בלוד, נמסרה אשה בת 25 על-ידי בעלה לידיו של זקן בן 67 ממושב חרדי, כדי שיוציא ממנה שד שנכנס בה, הודיעה לאחר שבועיים לבעלה כי היא חופשיה מן השד אך סירבה לחזור אליו וביקש שה להישאר אצל הזקן.

★ ★ ★

כימיה לחיי יומיום

בהרואר, ארצות-הברית, הפסיד פרופסור ל- כימיה באוניברסיטה המקומית התערבות, ניגש לקיים את הבטחתו לאכל את חולצתו באם יפסיד, המס את החולצה בחומצה, העביר את החומר דרך מסננת, מרת אותו על לחמניה, אכל אותה.

★ ★ ★

העולם הישן

בלונדון, הודיע ד"ר האלדיין, פרופסור לביאור- כימיה באוניברסיטת-לונדון, על החלטתו להגר להודו, הסביר את החלטתו לעזוב: "באנגליה יש יותר מדי אמריקאים, אני רוצה לחיות במדינה חופשית".

★ ★ ★

מזל טוב

בירושלים, פגשה עקרת-בית בחתול שחור שחצה את דרכה, הסתובבה בתפנית חדה, התנגשה באשה שניה, שברה את משקפיה והשי מיטה מידה סל ביצים.

בדרכו למוסקבה, נפגש ראש מערכת „העולם הזה”

הסורים סומכים רק

שמו עבדאללה בחר, והוא ממוצא ערבי, הוא בן 34 והערבית שבפיו היתה חלודה במקצת. „אתה מבין אני כבר הרבה זמן בתורכיה ואני מדבר עם הילדים שלי רק תורכית. אם אי-פעם ידעו ערבית, זה יהיה ממה שהם ילמדו ברחוב או ליד הנמל.” עבדאללה היה אופייני לערבים רבים שעלו על האניה, הם סיפרו על משפחותיהם בסוריה, על קשריהם עם סוריה. הזקנים דיברו ערבית סורית עסיסית; הצעירים דיברו בהברות תורכיות נוקשות. מה דעתם על טענתה של סוריה כי איסקנדרון עדיין שייכת לה וכי יש להחזיר אותה אליה? „שטויות”, השיב שוטר מכס ממוצא ערבי. „המים שעברו מתחת לגשר, אי-אפשר להחזירם. ובכלל — סוריה עצמה היתה כולה שייכת לתורכיה. האם בגלל זה תורכיה דורשת לספח אותה בחזרה? אלי פאת — מת.”

מרסיין, הנמל הבא על החוף התורכי, מיושבת גם היא מספר לא מבוסל של תורכים ממוצא ערבי. אך השפעתם של אלה ניכרת פחות על חיי העיר הקטנה. בעיר זו עלו לאניה ארבעה

אין שום ספק, התורכים אינם אוהבים את מוסקבה. גם לא את אלה הנוסעים למוסקבה. כך, למשל, כש- החתים הקונסול התורכי בתל-אביב את דרכוני הנוסעים לפסטיבל הנוער במוסקבה, הוא ציין על כל דרכון ב- הדגשה: „נוסע לפסטיבל במוסקבה.” הוא כנראה חשש שמא פקיד תורכי יטעה ויטפל בנוסעים למוסקבה בכפפות של משי.

הקונסול יכול להיות שקט: לא היה שום פקיד כזה. נקח לדוגמה את פקידיו המכס.

זה התחיל בשעה 9.30 בבוקר, למחרת ההפגנה מחיפה. א/ק מרסרה, אניית נוסעים תורכית שנבנתה בגרמניה לפני שנתיים, הטילה עוגן במפרץ יפה. ממול התמשכה שורה של בתים יפים, מכוס' רעפים וטובלים בחוף ירק. איסקנדרון — לשעבר אלכסנדריה, עיר-הנמל אשר הועברה לתורכים ב-1939 על-ידי הצרפתים.

באותו זמן שלטו הצרפתים על סיריה. איסקנדרון, עיר בת כ-60 אלף תושבים היתה שייכת לסוריה. אך ה- צרפתים ויתרו, ברוב אדיבות הבינלאומית, על עיר הנמל ה- סורית, וחבל איסקנדרון הפך החבל הדרומי של הירפוב- ליקה התורכית.

כיום גרים בעיר-נמל זו כ-40 אלף ערבים ממוצא סורי; השאר הם תורכים. כולם מדברים ערבית — הסוריים-ל- שעבר טוב יותר, התורכים-מבטרו-מולדת — ערבית מקוטעת. דבר זה עוזר ליצור את ההרגשה שגם איסקנדרון היא שלנו. מדברים בה שפה אנושית.

★ ★ ★

„יאואש! יאואש!”

בחזר לאותה שעה 9.30 בבוקר, כשא/ק מרסרה הטילה את עוגנה אל חוף תחלת הים הרועג. הרמקול הודיע לכל חלקי האניה כי על חברי משלחת התנועות החלוציות להיות מוכנים לרדת לחוף. מכאן יסעו ברכבת לאיסטנבול ולחוף הבולגרי. כך, והחברות מתבקשות להחליף את מכנסייהן בשמלות לבל ייפגע המוסרחוב התורכי הרגיש. בשעה 12 הודיעו קציני האניה בחיוך לבני, שנוכל גם אנחנו לרדת לסויר בעיר הקטנה, עד אשר יגיע מועד הפ- לגתה של האניה, בחצות. אולם משעברו השעות ומשלחת התנועות החלוציות לא התקדמה כמלוא מסדרון אחד אל כבש הירידה, שאלנו שוב את הקצינים מתי נוכל לרדת. „רק יגמרו את בדיקת המכס”, הגיענו. ומתי יגמרו את בדיקת המכס? על כך לא היו הקצינים מוכנים להתחייב. הם השיבו: „יאואש, יאואש!”

אם תקחו את כל פסוקי הארבעה שבועות, החל מ-מעליש יא חבוב, אל תתרגשו, לאט-לאט” וכלה בסתם „סבלנות” ותעברבו אותם, תקבלו יאואש יאואש.

מכיוון שאיסקנדרון היא העיר התורכית הראשונה בה עגנה האניה, היה צורך להעביר את כל הנוסעים בדיקה קפדנית, בין אם ירדו באיסקנדרון ובין אם לא. הקבוצה הישראלית הוכנסה לחוף מסדרון ארוך, כל אחד וחבילותיו לידו. המסדרון נסגר משני קצותיו וביקורת-המכס החלה. פקיד המכס התיישבו ליד שולחן, והנוסעים עברו ב- מיסדר לפניהם. יאואש יאואש. המסדרון, עמוק בבטן ה- אניה, היה חם מאוד; קשה היה לנשום בו. כולם הזיעו. גם התורכים הזיעו. אבל הם כנראה היו כבר רגילים מילדות למרחץ תורכי, ולא התרגשו מכל העניין.

★ ★ ★

הדינמית המודפס

בני דברים הם חיפשו במיוחד. קפה וחומר תעמולה קומר- ניסטי. הראשון מפני שבתורכיה אפשר למצוא רק בשוק השחור, והמשלה רוצה להעלותו לשוק החופשי; השני מפני שהתורכים אינם רוצים אותו, בכל שוק שהוא. קפה לא מצאו, אבל חומר „קומוניסטי” — כן. ודווקא אצל המשלחת המשותפת של מפא”י-מ”א-חדות-העבודה. פקיד ה- מכס, שלא התמצא במיוחד בעברית, שמכו על הצבע. הם ראו שער אדום של דבר חשוב, הוליסו שזהו בודאי כסאונו ה- אישי של הרושציב. גם עתון מפים בערבית, אל-מידאע, נקבע כחומר בלתי-רצוי.

המשלחת היתה צריכה רק לעבור דרך תורכיה, והיתה לה הזכות להוביל מה שהיא רוצה לבולגריה. אולם התורכים רצו להיות בטוחים שהחומר האסור לא יופץ תוך כדי נסיעה בין תושבי תורכיה עצמה. מיהוה התלוצץ: „אנחנו בסדר. אנחנו לא התנגדנו לדוקטרינת איונהאור”. התורכי רק מילמל ל- עצמו „אהה, איונהאור, איונהאור”, והטיל חבילה נוספת של אל-מידאע אל האוסף שנערם בפניה. לבסוף נמצא ה- פתרון: כל הדינמית המודפס נצרך בתוך שכמייה, שנקשרה היטב והוחתמה בחותמת המכס התורכי. בצאתם מתורכיה, חייבים הישראלים להציג חותמת זו שלמה ולהוכיח שהחבילה לא נפתחה בדרכו.

★ ★ ★

סטודנטים המאמינים במיג

קשה לנפוע לאורך החוף המזרחי של הים התיכון מבלי לפגוש ערבים. הראשון שהופיע על הסיפון היה שוטר מכס תורכי, לבוש מדישרד אפורים וחבוש מגבעת כשל טיים אמריקאי. בכלל, עשה רושם של דייל במטוס יותר מאשר סתם שוטר, שנשלח לשמור על האניה עד שישלימו פקדי- המכס את בדיקת חפצי הנוסעים בה.

מאת שלום כהן

בשבוע שעבר הפליג ראש מערכת „העולם הזה” באוניה תורכית בדרכו למוסקבה, שם יכסה את פסטיבל הנוער, ידווח על המצב בארצות ה- גוש הקומוניסטי ועל הלכי-הרוחות בקרב המשלחות הערביות לפסטי- בל. בעמודים אלה מספר שלום כהן על רשמיו הראשונים מן המסע — הפגישה עם חיילים ואזרחים תור- כיים, ועם חברי המשלחת הסורית, איתם שוחח ארוכות בשפת אמם.

סטודנטים סורים, שהיו בדרכם לאוניברסיטת איזמיר. הם הופתעו למצוא את עצמם בתוך מושבה ישראלית שלמה. תחילה ניסו הארבעה להתבודד. אך עם ערב, היו שקועים בחיכות מדיני מקיף עם כמה מהחברים הערבים של המשלחת הישראלית. דעתם של הסורים על מדינת-ישראל ובעיות המרחב היתה ברורה וקיצונית: ישראל היא כלי-שרת של המעצמות האימפריאליסטיות, המנסות לזכא את שאיפת העם הערבי לשיחרור לאומי. הפתרון: נשק, מיגים, כוח, מלחמה. „זאת השפה היחידה שישראל מבינה.”

הערבים הישראלים ניסו להסביר שערבים ויהודים יכולים לחיות יחד בשלום. „כן”, השיבו הסורים. „אולי בוגדים כמוכם...”

אחד מהם שאל את הישראלים: „מה הייתם עושים אילו היתה ממשלה קומוניסטית בישראל. כיצד הייתם פותרים את הבעיה?” „נפתור את הבעיה על בסיס החלטת האו”ם מ-1947, עם התאמות למציאות הקיימת.”

★ ★ ★

אפשר לבלות כמה שעות

הוויכוח נמשך עד מאוחר בלילה וכשנשתיים היו הסורים ממשלה קומוניסטית בישראל. כיצד הייתם פותרים את הבעיה?” „נפתור את הבעיה על בסיס החלטת האו”ם מ-1947, עם התאמות למציאות הקיימת.”

אחת ערב נערכה מסיבה על-ידי חברי המשלחת. הסורים התיישבו בקצה הסיפון, עקבו בעניין רב אחרי השירים העבריים הקצובים, יחסי החברות בין בחורים ובחורות. בהדרגה התקרבו למעגל השירים והחלו למחוא כפיים בקצב.

• מה שעבר — מת.

עם משלחת השכנים על המיג

ניכר שינוי בגישתם לכביש הישראלי. הם היו מוכנים שגם למנהיגים הערביים חלק באשמה. וכאשר ירדו כעבור יומיים, כבר ידעו להיפרד מהישראלים בעברית: "שלום".

מכתבים לישראל! קרא אליהם אחד הישראלים. פשר. יש פיקוח עלינו, השיב אחד מהם. "יכניסו בית-סוהר".

★★★

"מדמה יוק"
מ יצא מפקד הצי העותומני לכבוש את האי מלטה. חסל את הכוח הימי האירופי שאיים על תורכיה. הוא אניית המלחמה שלו, הפליג ימים ארוכים אך לא מצא. "מלטה יוק!" הודיע לשולטן, בשובו לאיסטנבול.

לשם. כשאני מפליג לאורך החוף התורכי של הים התיכון, להביג את האדמיראל המסכן. ישנם כליכר הרבה איים, לדרוש ממישהו לזהות אחד מהם במיוחד. הים פשוט ערימות של אדמה וסלעים, הפזורות על פני משטח בלי סדר או שיטה.

גולדה התרבות היחידה. כאן גיהלו אלי האולימפוס ומותיהם. משחקיהם ואהבותיהם. ולעתים נדמה כי האיים לא אבנים גדולות, שהאלים ניסו להטיל למרחקים אך את מטרותם: כמה מהם גדולים ומיושבים, כמו האי אחרים אינם יותר מאשר טיפה של ישימון חום בתוך הכחול הגדול.

עוברת בין האיים ככלה לבנה, המושכת אחריה שובלי כבלותיה. היא חולפת על פני מיפרצים קטנים מבלי מחזירה צפירה צרודה לצפירות הדקיקות של הסירות המתרוצצות בין נמלי-החוף.

★★★

נכה מקוריאנה

הר המיפריצים, מטה האניה את חרטומה מורחה. חן איזמיר. זהו מיפרץ ארוך מאד. ההולך וצר. בסופו איזמיר, עיר הנמל השניה בגודלה של תורכיה, אחרי ל. העיר מוכירה מאד את חיפה, ובתיה הנמוכים נראים על צלעות ההרים, כשגגותיהם האדומים מקשטים הנגים והחורשות.

ר אין נמל במובן המקובל של המלה. הרחוב הראשי הרציף הראשי. כאן, במשך עשרות דורות, עגנו ושרקו את מטעני ים או תוך הרחוב. א/ק מרמרה למחצית 1021 חברי המשלחת הישראלית לפסטיבל במוסקבה ירדו לביקור של כמה שעות בעיר.

של כל אחד היתה לירה תורכית אחת. לירה תורכית 1 פרוטות ישראליות, ונראה היה כי בסכום פוטט זה יהיה אפילו לשתות כוס לימונד. אלא שהסתבר כי חידושי ישראליות אפשר לקנות דברים רבים בתורכיה. למשל, לנסוע לא מעלה הטר — נסיעה הדומה לנו שמחפיה התחזית למרכז הכרמל — תמורת 20 משם אפשר לראות את העיר הגדולה, המשתרעת במורד ארך החוף. במרכז בולט מלבן גדול של ירק, משובץ ים לבנים. זהו מירוש התערוכה הבינלאומית לתעשייה.

לושה שבועות תיפתח מחדש, וגם ישראל תצא בה ל.

לגן, קרוב יותר לנמל, בולטים שני בנייני ענק וסביבם רובע שלם של בתי-אבן קטנים, בעלי גגות אדומים. אין ביניהם שמץ של צמחיה. זהו הרובע היחיד. אין בו הרבה יחידים, אולם עד 1922 היה כאן קהילה גדולה, עשירה ובעלת-השפעה. באותה שנה, נערך הקרב בין צבא כמאל אתאטורק לבין הצבא היחיד הפולש, ש ערכו חשיפה יסודית בתושבי הרובע היחיד של העלו את בתיהם באש. עד לפני עשר שנים אפשר ד לראות את השרידים החרוכים. אך ערך הקרקעות ת עלה במידה כזו, שנמצאו קבלנים אשר בנו את מחדש.

אש הרה עצמו, בנקודה הנקראת קאטיפה-קאלה (הירק בין חורשות אורנים. נערך הקרב המכריע בין אתאטורק כיום עומד ראשו המפוסל בנוחות של אבי תורכיה ברחבה קטנה ומטופחת, משקיף על הים הרחב, שנשא את שרידי הצבא היחיד המובס. מאחורי הפסלו, מתנשאות של מיבצר ביוני עתיק, השולט שליטה מוחלטת השפלה שמסביב. עשרות מלחמות לא יכלו להרוס את מגדולי מתנשאים עדיין בהפגנת כוח מעל לעיר.

בוס שעלה לקאטיפה-קאלה נסע גבר צנוע, לבוש צמר אפורים וחולצה כחולה. על חזהו בלט עיטור שחור, בתוך מסגרת מוזהבת. "זה בשביל קוריאנה,"

גירג, 26, הוא ממוצא צ'רקסי. כאשר פרצה מלחמת נשלה עם הבריגדה התורכית שלחמה בצד המערב. היה שם — מהן ששה חודשים במחנה שבויים סיני. חד שלחו אותו להגן על בוצה חולית גבוהה. אני לא ה שמה. הייתי רובאי וישיבתי בחפירה שלי. פתאום ה הטינים להקפיד. אני נפצעתי בשלושה מקומות: ביד ימי ובשתי רגלי.

הוא מציג את ידו: האצבע האמצעית חסרה.

★★★

הצבא התורכי

י גירג איננו התרומה התורכית היחידה לברית המערבית. כיה, שהיא חברה פעילה גם בברית-בגדאד וגם באמנה

...והתיכונות
צעירות תורכיות שהצ' טלמו ברצון. בחורותינו עשו רושם על התורכים יותר מבחורותיהם עלינו.

את עצמו זר לחלוטין. הוא יכול לסמוך על כך שיגשג אליו תורכי ויפנה אליו בעברית פחות או יותר ברורה: "שלום. אני יהודי. אתה מישראל?"

ישנם כיום בתורכיה כמה אלפי יהודים שעלו בשעתו לישראל, התאכזבו וחזרו למקום לידתם. חלק מהם שוב התחזט ומקוה לחזור לישראל — אם אפשר, לכשיהיה לו הרבה כסף. אולם לא רק ישראלים-לשעבר דוברים עברית. יהודים רבים בתורכיה למדו עברית בבתי-הספר היהודיים, או אצל מורים פרטיים, והם מצליחים לנהל שיחות קצרות בשפה זו.

אנכי, החנות הראשונה שלפניה נעצרו כמה מחברי המשלחת למוסקבה היתה חנות-נעליים נאה. הישראלים השוו את מחירי הנעליים לאלה המקובלים בישראל (זוג נעלי גבר טובים, העולים 30 ל"י בישראל, עולים באיזמיר שמונה ל"י). בעל החנות, גבר צעיר וחייכני, יצא החוצה, הקשיב לדבריהם במשך כמה דקות ואחר כך פנה אליהם בעברית רהוטה: "אני יכול לשרת אתכם, רבותי?"

תחילה חשבו אותו ליורד, אולם הוא הסביר כי גולד בתורכיה ולא עוב את גבולותיה מימיו. את העברית שבפיו למד מילדות, ותפילות-השבת בבית-הכנסת מרעננות את ידיעותיו.

בשוק חיכתה הפתעה בלתי-נעימה לכמה מהמטיילים: באחד מחלונות הראחה, הוצגה בגאחה תמונה מימים עברו: תמונתו של אדולף היטלר בימי גדולתו.

בשוק, קנו הישראלים אגסים גדולים ועסיסיים (90 פרוטה הקילו), נעצרו בכניסה לקולנוע. לידם עמדה אשה בגיל העמידה, ששאלה בצרפתית אם הם מישראל. מאוחר יותר הציגה את עצמה כלינדה חונטורה, בת לאחת המשפחות החתיקות ביותר בעיר. בן-דודה, ד"ר משה חונטורה, היה רבה הראשי של אלכסנדריה, מצרים, ועתה הוא מנהל בית-ספר תיכון דתי בבאר-שבע.

★★★

לא נעים להיות יהודי

ה גברת וונטורה הובילה את הקבוצה לסיור מקיף, עזרה לה בניהול שיחות מסחריות עם הרוכלים, סיפרה על חייה הקהילה היהודית בעיר. מאז קום מדינת-ישראל עלו מאיזמיר 12 אלף יהודים, עתה נותרו בה כ-6000, רובם עשירים למדי. במידה שישנה שינאת-יהודים, היא באה מצד הסוחרים התורכים העשירים, שאינם מרוצים מחריצות מתחריהם היהודים ומהת-חורם המסחרית.

"לפני כמה חודשים תפסה הממשלה מחליף-כספים יהודי, שהחביא בביתו מאות אלפי דולארים," סיפרה. "המסחר בדור לארים אסור לחלוטין ודולאר, הנמכר בשוק הרשמי ב-2.80 לירות תורכיות, שחה בשוק השחור 13 או 14 לירות. לכן, כשנתפס הסוחר היהודי, קפץ עליו רוגז כללי. העתונאים התחילו לכתוב נגד "הספרים היהודיים", ובמשך כמה ימים היה מאד לא-נעים להיות סוחר יהודי."

בערב, עזבה א/ק מרמרה את איזמיר, בדרכה לאיסטנבול. מתוך טרקלין המחלקה הראשונה, בקעו צלילי שירים עבריים. המשלחת הנעימה את הערב לנוסעים התורכיים, בהופעה שנקראה בלוח-המודעות של האוניה, כ"ערב היכרות עם ישראל".

ברנשים...
שני שוטרים תורכיים במדיה-העבודה שלהם נעמדו ברצון בפניה מתאימה לצילום. מדיהם מפוארים ומצועצים להפליא, עולים ביפים בהרבה על מדיהם של אלופי צה"ל.

האטלנטית, לוקחת את תפקידיה ברצינות גמורה. באיזמיר עצמה עומד מתנה גדול, חדש ונקי, המשמש כמטה הכוחות האטלנטיים. כאן, בצל 15 הדגלים של המדינות חברות הברית האנטר-קומוניסטית, גרים בתנאים מצויינים אנשי המשלחת האמריקאית ומשפחותיהם.

כדי להקל על פעולות המטה בקשריו עם החיילים התורכים, שאינם מדברים שפה זרה, ניתן לכל חייל תורכי גם כרטיס נאט"ו, הנושא את שמו, גילו, דרגתו ותמונתו. כמה מהם נראו משוטטים ברחובות העיר, כשעל חזם מהודק כרטיס זה בסיכה.

בדרך כלל, החיילים התורכים אינם עושים רושם חיצוני טוב. חייל צה"ל הממוצע לבוש הרבה יותר טוב, קומתו זקופה יותר, והליכתו נאה יותר. המדים התורכיים עשויים מבר עבה יותר מאשר החאקי הישראלי, וצבעם צבוע וית ירוק.

★★★

בדושביקים בעורף

ה קצינים התורכיים, לעומת זאת, מצטיינים בהר מדיהם. המבוגרים יותר — מרבסרן ומעלה — מעדיפים את כובעי המצחיה הגדולים וכתפי מעיליהם מרופדים בהגומה. הצעירים נראים הרבה יותר פשוטים ותכליתיים. מדיהם דומים במידה רבה למדי קציני צה"ל, והם נבחרו מתוך השכבה החברתית והתרבותית המפותחת יותר של תורכיה.

על האניה נסעו שני קצינים תורכיים, האחד, סרן בן 38, רזה, מקריח, חמוק, בעל חתק של 12 שנות שירות. הוא נסע ממרסין, שם הוא מפקד על יחידת הובלה, לחופשה בביתו באיסטנבול. הוא לא דיבר הרבה, עקב בעיניים משועממות עצובות אחר המתרחש מסביבו. דעתו על הערבים: "הם לא בני-אדם!" על הישראלים: "נכחה ונראה מה יצא מהם!"

באנטליה, הנמל השני אחרי מרסין, עלה זוג צעיר: סגן שחרחר ותמרי; אשה שחרחרות ועגלגלה. הם התחתנו לא מזמן וניצלו את חופשתו הארוכה של הבעל לטיול. עיסמת שוקר, הסגן, הוא מפקד-מחלקה בחיל-הרגלים, והוא עשה רושם כאילו ידע את מלאכתו. הוא סיים את מכללת הקצינים של הצבא התורכי, שם משרתים גם מדריכים אמריקאיים רבים, בעיקר בתפקידים הגבוהים יותר.

מה תפקידו העיקרי של הצבא התורכי? "לחסום את חדירת הקומוניזם למזרח התיכון!"

באיזו מידה הצליח? "אנחנו בסדר, מוכנים. אבל מה אפשר לעשות אם הבולשביקים חודרים דחקא מהעורף ומתבססים בסוריה ובמצרים?"

עיסמת הצעיר (26) היה מלא התפעלות מישראל, ובפרט מהצ"ל. "אני לא יודע מה אנחנו צריכים את כל הברירות עם הערבים ולמה לנו לבזבז מאמצים לרכוש אותם לצידנו! אני בטוח שאילו נתנו לנו — לתורכיה ולישראל — לפעול כמו צרין, היינו משליטים מחר מאד סדר במזרח התיכון!"

פעם האמין עיסמת — ואיתו רבים מבני מעמדו — כי מהפכה הצבאית של גמאל עבד אל-נאצר תעשה למען מצרים את אשר עשתה מהפכת כמאל אתאטורק למען תורכיה. אבל הם הסתבכו, והשד יודע איך ייצאו מכל העניין. "ישראלי הנוסע לתורכיה, אינו צריך לחשוש שימצא

שוטר כרדור
שומרים תה

נפילה על הראש. דהאן סיגל לעצמו שיטת גניבה מיוחדת. הוא היה עוקב אחר מכונות הדורות בשעת חנייתן ברובעים הי מסחריים של תל-אביב, מצליח ללכוד מכונות גיות שבעליהן השאירו את דלתותיהן בלתי נעולות, גונב מתוכן.

לא פעם נתפס וישב בכלא. מרי פעם, בי השתחררו, היה מנסה לחזור למוטב. זמן מה עבד כסבל בשוק העליה. ישן בלילות על ספסלים בשדרות.

ברור שחיים מעין אלה לא מצאו חן בי עיני יוסף דהאן. כשנתפס שוב בעת גניבת חפצים ממכונות, נידון ל-18 חודשי מאסר. ניסה לאבד את עצמו לדעת מספר פעמים, בלע מזלגות וכפיות. בדרך נס היה ניצל תמיד ממוות.

השבוע הובא יוסף דהאן מבית-הסוהר ל-בית-משפט השלום, כדי לתת את הדין על ביצוע שתי עבירות נוספות. ברצו בו הוריד השופט, שלוחה אותה, את האזיקים מעל ידיו, זינק יוסף לעבר חלון בית-המשפט בקומה השניה של הבנין, ניסה לקפוץ ל-רחוב.

בעת הקפיצה נתקלה רגלו במעקה. הוא איבד את שתי משקלו ונפל על ראשו. בדרך לבית-החולים נפח את נפשו. גורדין השמיים הקדים את מלאכת ה-שופט.

תזכיר

חברה שאינה קיימת

שוד היהלומים הגדול בחברת יהלומי הנגב משמש עדיין נושא לחקירת המש-טרה. לאחר חקירת העולם הזה (1031) "הי-כן היהלומים השודדים", בה נאמר כי תחילתו של לברר את הפרשה כולה בחברת היהלומים פושר בניוירוק, בשמה הופיע ה-תייר-השודד לדברי הנשדדים. התברר הש-בוע לחוקרי המשטרה כי חברת פושר הפ-סיקה את קיומה כבר בשנת 1952. ביותיים ניסה הנשדד אורגניזציה לצאת את הארץ לבלגיה, אך עוכב בישראל בתוקף צו בית המשפט המחוזי, לבקשת בעלי היהלומים הנשדדים, שלא זכו עדיין לקבל את כספם בחזרה. **קרב החזיר** (העולם הזה 1030) יעלה השבוע לבית-הדין הגבוה לצדק, לאחר ששופר-הדין תל-אביב עזריאל ברק, פנה בבקשת צו-על-תנאי נגד עיריית תל-אביב, שנדרשה לנמק מדוע לא תרשה ל-מרשו, מישל קוסטה מנשה, נוצרי תושב תל-אביב, להמשיך בגידול, שחיטה ומכירת בשר חזיר לנוצרים, תושבי תל-אביב. **שרירות לובם** של קציני משטרת ירוש-לים הופגנה השבוע פעם נוספת. לאחר ש-בית-הדין הגבוה לצדק, הפך להחלטי את הצו-על-תנאי שהוצא נגד משטרת הבירה, ל-בקשת אברהם דרעי (העולם הזה 1028) ש-התלונן על שלילת רשיונו להחזקת מסעדה, אחרי שהפסיק לשרת כמדריך למשטרה, סירבו הקצינים לחדש את רשיונו של דרעי למכירת משקאות חריפים גם אחרי פסק-הדין. לעומת זאת, אישר ראש המדור הפל-לי אליעזר שילוני את בקשתו של אחד ממדריכיו לפתיחת מסעדה חדשה בשם שח-רזה, מול מסעדתו של דרעי.

הדרה-מדרגות? העולם הזה, שנמצע מלהיכ-נס לתחום הפרט, העדיף שלא לפרסם את שם האביר. השבוע הופיע איש-המסתורין באולם ה-משפטים החדש של השופט צירנובילסקי, עלה על דוכן-העדים. הודיע את שמו ונש-בע כחוק. היה זה צעיר חסון ויפה-תואר, בן 32, שהומוזן כעדה-הגנה. לפתעת הכל הודיע כי אין לו מה להסתיר, ואין הוא מתנגד כי שמו יפורסם ועדותו תישמע ב-דלתיים פתוחות. האיש מאחורי הדלת קיבל זהות. הוא הר-פיע לעיני הקהל כמפקח ראשון יששכר בן-דור, קצין-אספנות במטה הארצי של מש-טרת-ישראל.

מי אמר תהילים? בחקירת שתי וערב מעייפת, ניסו עורכי-הדין מיכאל כספי ובנימין טומקביץ, סניגוריו של ד"ר שלום, להוכיח כי בן-דור לא שתה תה ולא אמר תהילים בשעות הבוקר בדירתה של רבקה שלום. עובדה זו היתה נחוצה להם כדי להצדיק את מעשה ההתפרצות של ד"ר שלום ובריוניו. אולם בן-דור נשאר חקיף בדעתו: הוא שתה תה, נכנס למקלחת כדי להתגלה ושם התפשט, כאשר נפרצה הדלת הראשית.

יששכר בן-דור, בן למשפחה ידועה ומכור-בדה, לא היה צד במשפט, אולם היה לו הרבה מה להפסיד. למרות שמבחינה חוקית לא היה כל דופי בהתנהגותו, הרי התנהגו-תו מבחינה אנושית ועצם עירוב שמו ב-שערוריה ציבורית, אינן לזכותו. בירור ה-פרשה ייערך בפני בית-דין משמעתי של המשרה.

מה גרם לכך שחיתר על הסתרת שמו למרות שעוד השתדל להשיג זאת דקות מעטות לפני עלותו על הדוכן? את התשובה לכך סיפקו שני עורכי-דין, מן הטובים וה-יקרים בארץ, שנכחו באולם בשמו בעת חק-רתו. יעצו לו נתן רוטנשטריך ויעקוב הניג-מן: אם יסתיר את שמו, יהיה השם המוסתר מוכתם לכל ימי חייו, כי איש לא יאמין שנוכחותו בדירה היתה תמימה. כך פורסם השם, על מנת להצילו.

רכי אדם

גור-הדין

פני השופט התורן במשטרת השחר ב-תל-אביב התייצבה צעירה בת 16, ממרמרת בבכי, מלחה עלידין, צעיר לבוש ברישול. "הוא איים שירביץ לי", סיפרה הצעירה ל-שופט, בהצביעה על הבחור שבא בחברתה. סיפוריה היה פשוט: בדרך לביתה היתה ער-ברת יום-יום בגינת גרוזנברג. שם שכן על אחד הספסלים יוסף דהאן. תחילה היה רק שורק אחריה. אחר-כך החל נטפל אליה. ב-אחד הערבים קבע עמה פגישה. היא הבטי-חה לבוא ולא באה. כשראה אותה יוסף בפעם אחרת איים להכותה, הסכים לבוא עמה למשטרה, שתברר מי מהם צודק. "זה נכון", הסכים דהאן לבכי הנערה, "אין זה היא קובעת פגישה ולא באה?". השניים נשלחו לבתייהם. דהאן חזר אל ספ-סלו שבגינת גרוזנברג. לצעיר בן 22, ילדי-הארץ, בן למשפחה מעולי מארוקו, לא היה בית מעולם. מגיל צעיר הסתובב ברחו-בות, הפך עבריין מועד. מעולם לא ידע מהו בית-הספר, לא קיבל כל חינוך ראוי לשמו.

ראשי-מועצה מנצור ותלמידיו השמינית במירה זורקים כסאות

שוטר אהרוני
מבשלים דיסה

(המשך מעמוד 9)
אדרת, החזיק בידיו את העתק השיחות ה-מוקלטות, הקריא מתוכן, לבקשת אדרת, קטע אחרי קטע.

האבא של הכרוז. אדרת רצה להוכיח דבר אחד: אהרוני לחץ על חרותי חקר אותו ב"שיחה ידידותית" חקירת שתי-וערב. חלק משיחות אלה, הוכיח אדרת בהתאם לתאריכי ההקלטות, נערכו בזמן שחרותי שבת שביתת-רעב, נמצא במצב של אפיסת כוחות.

אהרוני התחיל להקריא:
אהרוני (לחרותי): מישוה מוכן לעשות אתך עסק. תן לי ואתן לך.

חרותי: מהו העסק?
אהרוני: אתה יודע מהו העסק. אתה לא תעמוד למשפט ואתה תספר.

אהרוני (בהמשך השיחה): אנחנו הגענו רק עד יעקוב חרותי, ולא הלאה מזה. אנח-נו כמעט משוכנעים שחרותי הוא לא האבא האידיוולוגי של כל זה. אם יבוא חרותי ויאמר שאני לא אבא של הכרוזים... ב-אותו רגע שאתה מוכן לתת כל מה שאתה יודע על האבא, לא תעמוד למשפט.

חרותי: אני מוכן לעמוד למשפט על כל דבר. על כרוז, על מחתרת ועל כל מה שאתה רוצה. אתה יודע שאני חף-משפט.

אהרוני: תבין, יעקוב. זוהי הצעה ש-ביקשו ממני להביא לך.

אדרת ביקש להפסיק. הוא רצה לדעת מי ביקש מאהרוני להביא את ההצעה לחרותי. אהרוני מסביר ברצון: "היתה ישיבה, בה נוכח אדם שאחראי במדינה למלחמה ב-מחתרת. הוא יותר גבוה מראש שרות-הבסתון".

איומים ידידותיים. בשיחה השניה עם חרותי היה אהרוני גלוי-לב יותר. הוא אישר בקטעים שהקריא את גילויי העולט הזה (1020) בדבר הלחץ שהופעל על חרותי, כדי לשכנעו להודות כאילו אנשים אחרים, משנאוי המשטר, הורו לו להדפיס את ה-כרוז נגד השופט פריץ, ואולי גם לרצוח את ד"ר ישראל רודולף קסטנר.

אהרוני (בשיחה מוקלטת אחרת): אינני יודע אם אתה מבחין לאן אתה הולך. אתה הולך בעניינים פקוחות לקראת אסון אישי. אתה הורס את עצמך. מכינים נגדך דיסה כזאת שאתה תאכל אותה הרבה הרבה שנים...

אולם חרותי לא נכנע לאיומים: "אני מר-גיש את עצמי חף-משפט ושמוחזקים אותי סתם... אני יודע שאין שופט שירשיע אותי... אין לי קשר עם זה". אם יחליט בית-המשפט המחוזי, בסופו של "משפט זוטא", לא לקבל את שיחותיהם המוקלטות של אהרוני וחרותי, יהיה סוכן הש.ב. דניאל זרניצקי, שהתגלה בעדותו כי בלתי-יציב ומוזר ביותר באורח חייו, עדה הראשי של התביעה. אין ספק שסניגוריו של חרותי רוצים מאד שדבר זה יקרה.

מעומים

מרד הנעורים

תלמידי הכיתה השמינית בבית-הספר ה-תיכון בטירה, במשולש הישראלי, שייכים לטיפוס חדש של ערבים ישראלים. הם היו

פרק מספרו של נאשם ברצח

מסיבה לאנליה

באה עמו במגע מיני. תוך כדי כך מסתבר כי אמנון מחזיק באי-רונו את ספריהם של נישא ומואקיאווילי, המטפלים, לדברי אקשטיין, ב"סוגיה של פאשיזם".

בהמשך מתאר הספר את התפתחות יחסיהם של אמנון ואליה, תוך כדי תיאוריו הווי מאלפים של כילויי הנוער בנופש בנחריה, חיי חברה בתל-אביב, שרות במילואים בנגב. כחוט השני עובר

בכל העמודים תהליך ההתבגרות של אמנון-זאב, הלומד בהדרגה להבין כי "מורידה במוסכמות" אי-נה דווקא סימן של בגרות ועל-ינות, אלא השתקפות של חוסר בטחון-עצמי. תחילה מגרש אמנון גם את אליה, כשהוא נוכח לדעת שהיא זרה לדעותיו על החיים, אך לבסוף הוא חוזר אליה, מסכים כי אדם יכול לשמור על עצמיותו גם תוך כדי קבלת עול החברה עליו. זוהי נימת-הסיום של הספר. ההשקפות על החיים ועל האי-הבה המובעות בספר, אופייניות לאדם מפותח מעל למוצא, בעל אופי מופנם, ביישן מוסווה, המת-רחק מן החברה אך מתגעגע אליה בלבו, שקנה את השכלתו בכוחות עצמו תוך קריאה תאורי-תנית. זהו וידוי של דור, אשר מתלבט בחיפושיו אחר כיוון ברור ומטרה מוגבלת לחייו. זוהי תעודה מרתקת, ואולי יחידה במינה בשטח זה בישראל.

מאת זאב אקשטיין

כל הוכחות שמורות

את ספרו, "ספסלים בנינות" כתב אקשטיין כחודשיים לפני מיכא-עץ סיני. הוא נמש את כל עיסוקיו, הסתגר בחדרו, כתב יומם ולילה, במשך חודש. אחרי שחזר מן המיבצע, נטל לידיו את 170 העמודים המודפסים במכונת-כתיבה, כתבם מחדש, ערך חלק מהם. את שאר עמודי הספר לא הספיק לערוך לפני מאסרו.

גיבור הספר הוא אמנון גריי, בנו של בעל בית-חרושת לארי-גח — כפיל מושלם לאקשטיין

עצמו, בנו של בעל בית-דפוס קטן. הפרק הראשון מתאר את לבטיו של אמנון, אחרי שהחליט להיפרד מחברתו, עמה הלך מאז ימי נעוריו. סיבת הפרדה: הרגשתו של אמנון כי חברתו מנסה להכניסו לחיי-שיגרה, מפריעה לפתח את אישיותו הסוערת, תוספת ודינמית. בפרק השני — המתפרסם בעי-מודים אלה — מתאר הספר את המסיבה בה מכיר אמנון את חברתו החדשה, אליה. הפרק משקף בצורה נאמנה מסיבה רגז-לה של נוער-זהב עירוני, ואת יחסו של אקשטיין למסיבות-כילוי ריקניות ומנוונות מן הפוג הזה. אמנון — גברי, משכיל, בעל השקפות תקיפות (אך בלתי ברורות לחלוטין) — מתחיל ללכת עם אליה, מקוה שהיא שונה מקודמתה. אחרי קרב אגרופים בינו לבין צעיר מבני השכונות בגן-ילוני דון, עולה אליה לחדרו של אמנון,

אליה נאנחה אנהה סתומה והעיפה מבט בשעון העומד על השידה הגדולה: השעה כבר היתה שמונה. עוד מחצית הי-שעה — חשבה — והיה כאן כולם. מה טוב שהוריה אינם. לבטח לא היו נלהבים לעריכת מסיבה מעין זו בביתם.

היא חייכה לעצמה בשותת לגוד עיניה את שני האב הממירים לפני האם הרואה בכל שריטה שבריהוט שררת בגופה היא. נתנה את ידה האחת מאחורי ראשה ולטפה

את חלקת עורה החשוף. ממש לא יאומן, חשבה, מה שעדיין ניכר בו השיופון מימות-הקיסר הרחוקים, ומסתתרים בתלת-שובב, שהיה תולה תמיד כמאיים מעל עיניה, ושהיתה מטילה אותו תדיר לאחור בתנוית-ראש שגורה.

היא פנתה משם. מסיבה זו — החליטה תקיפות — חייבת להצליח. טוב שלמעשה לא באה דינה לעזור לה. דבר זה עלול היה לקלקל עכשיו את ההנאה שחשה בעשיית הכל לבדה, והרגשת הסיפוק שבסקירת פועל-ידיה בדירת המוארת.

אחרי ככלות-הכול, חשבה ברצון, רעיון לא רע היה זה לערוך את מסיבת הפורים השנה בביתו. באמת, כבר מגיע גם ממני להזמין פעם את החבריה אלי. ובכלל, כדאי לרכוש נסיון-מה במארחות, ולו רק כדי להראות לכמה מן הנערות כיצד צריכה להצליח מסיבה.

אמנם, חייכה לעצמה, עדיין לא פורים, רק בעוד שבוע, אבל נשפים לרוב כבר נערכים בעיר, וכיוון שנסעו הוריה דחאק עכשיו, הרי שאפשר לכרוך את הנעים עם המועיל ולהקדים את פורים בשבוע. נקחה רק, הרהרה נחרדה, שכולם יופיעו מחופשים כפי שדובר, אופי המסיבה להערב דורש זאת, והרעיון באמת נועז, לו רק ידעו הוריה...

לעצם המחשבה נתקמט אפה במורת-רוח. למעשה, כבר מלכתחילה היא לא היתה לגמרי שלמה עם עצמה ביחס לתכנון הנשף במתכונתו זו, מתכונת קאבארט פריואי; הנשים מחופשות כוזבות והגברים כסרורים. אלא, כמה מן החבריה המשתתפים ערכו פעם טיול משותף לצרפת ועמדו על כך שהנשף יערך במתכונת זו, בראותם בכך נושא משעשע ביותר; גם השאר נתלהבו לרעיון. אמנם מה ושמעו הסתייגויות רפות, אולם היא, אליה, מחפזה שלא להראות קרתנות מדי הסכימה, אם כי לא בלב שלם.

לפתע, כמבקשת מקלט מפני ספיקותיה, סבה על עקבה וניגשה אל הפסנתר השחור והרחב, שניצב בחלקו המרוחק של החדר, תואם בצבעו למערכת הרהיטים שבחדר. היא שלחה סיגריה מקופסת-קריסטל שהיתה נחה עליו, הציתה אותה, ובתקעה את ידה לכיס

הסינור שלבשה מעל לחלוק שלגופה נגשה אל החלון ולחצה את פניה לשמשה הקרה. הגשם בחוץ גבר. ברק רחוק ליבלח והאיר את פניה באור חיוור. נרעדת קמעה הפכה משם את מבטה. לפתע נראתה לה הדירה הגדולה שוממה ושקטה בשקט מעיק. "הלואי ויבוא כבר מישוה", הגתה בקוצר-רוח.

כחצי-שעה של דומייה לאחר מכן נשמע לפתע צלצול חד מצד דלת הכניסה.

בשמחה קפצה ממקומה, רצה לעבר הדלת, כשהיא מורידה תוך כדי-כך את הסינור מעל החלוק שלבשה, מאררת את עצמה על שלא נודדה עדיין להתלבש.

"ערב טוב, הכנסו בבקשה", אמרה בשמחה בפתח הדלת, עוד בטרם הבחינה כמעט מי הבאים.

הם עמדו שם שלושתיים. אסתר, יהושע ונחור שלא היה מוכר לה. ממבט חטוף שורקה בו, ראתה שהוא לבוש יפה, בלא הידור, ואינו מחופש. היא הבחינה במבטו הסוקר אותה, ובאותו הרף-עין שעניניהם נפגשו, נראה לה חצוף במקצת. עיניים יפות לו, הרהרה, נטרדת קלות. התנגשות המבטים ארכה שניות ספורות, והיא שבה וחזרה על הזמנתה. הם כולם הפסיעו לפנים, כשהבאים מתעכבים במסדרון כדי לפשוט את המעילים. "היי, שודדים", קראה בצחוק, "הן תלכלכו בן-דגש את כל מה שעבדתי!"

השלושה צחקו ויצאו לנקות את נעליהם במרבד הקטן לפני הדלת. בזמן שהיו בוטשים ברגליהם, מבלי ששני הבחורים ירגישו בכך, הניע אליה בראשה לאסתר תוך הסלת מבט אל הבחור הזר, כשואלת: "מי זה?"

אסתר קלטה את המבט והחזירה לה בתנועת ראש. "אספר לך אחר-כך" ובקול-רם קראה: "אבל, הרי אינך לבושה כלל, עליך להורד!"

היא עצמה עטופה היתה בשמלה צרה עד כמה שהיגה לה הריגה הבולט לשאת; ומהיותה קטנה-גוף הצליחה להעלים די בהצלחה את כרסה, עלי-אף שהיתה בחודשי הריגה המאוחרים. רגליה היו עטויות גרבירשת, שניתן היה לעקוב אחריהן במבט דרך השמלה השסועה בצידה, לאורך הירך מעלה מעלה. שפתיה צבועות באורם רועש ועגילים גדולים באזניה.

משהבחינה במבטה המשתאה של אליה, הניפה את ידיה לצדדים, הנידה את ירכיה ושאלה: "איך אני? ממש כמו אחת מפריז, בכלל לא מרגישים שיש לי בטן, מה את חושבת?"

משועשעת סקרה אותה אליה פעם נוספת. "ממש וונה מושלמת", השיבה בהיתול. בינתיים סימנו שני הבחורים את קינות הבוץ מעל נעליהם וחזרו ונכנסו לדירה.

יהושע היה לבוש חליפה בלה במכוון, מקל בידו האחת וחובש לראשו כובע-מגוץ, שהיה תולה ברישול על קצה קודקו. בידו השמאלית החזיק חבילה גדולה שסרב להניחה,

אסיפה לאזכרת

(המשך מעמוד 13)

והיה פזל במבט מסתורי.

"אלך להתלבש", אמרה אליה, "סלחו לי והרגישו כמו בבית. תיכף אחזור!" בספיפה קלה נסתלקה אל מחוץ לחדר, אולם את הדלת השאירה פתוחה. "אליה!" קרא יהושע אחריה בקול רם, ומשלא נענה המשיך בקול רם עוד יותר, "אף אחד עוד לא בא? אנחנו ראשונים?"

★ ★ ★

הם התקרמו פנימה והתישבו על הכסאות שהיו ערוכים בשורה ליד הקיר. בינתיים היתה אליה מתלבשת בחופזה בחדר האמבטיה, גורבת במהירות את גרבי הרשת כיאות לזונה פרויזאית ומתליקה אותן לאורך רגליה, עד היות התפר מאחור ישר ומדוקדק. לבשה חצאית צרה שבצורתה המורכבת מיריעות בד המתעגלות סביב מתניה ויורדת בחתכים לא ישרים על רגליה, חושפת יותר מאשר מעלימה; חולצה בעלת צווארון גדול ורחבשוליים ומחשוף שהגדל עוד קודם לכן למטרת ערב זה.

משהגיעה לצביעת פניה, היססה רגע קל. במתניה, צפו עיני הבחור הזר ועלו בדמיונה. היא חסכה במקצת בצבע ופזר ויצאה מחדר האמבטיה בלא מראה הבובה שרצתה לשות לעצמה מלכתחילה. שעה נח בקבוצה אחת, מושם על אוזנה, כשהוא חושף את צדו השני של הראש ומבליט עוד ענוג ואוזן קטנה וזרודה.

משוכנסה לחדר, שרק יהושע שריקת התפעלות. קם, סובב אותה על עקביה הגבוהים וצבט באחוריה. "היום מותר", השיב בקול מבוער למבט התרועמת שעלה בעיניה, "תשאלי את אסתר", משכה והושיבה בכסא הקרוב וביקשה לשכל את רגליה. משעשתה זאת, הושיט לה סיגריה בפומית ארוכה, שהוכנה במיוחד לשם כך מקרטון אדום.

שאלות שבשיגרה החלו מוחלפות ביניהם, ואילו הבחור הזר עדיין ישב ושתק ולא גרע את מבטיו מהמארכת, כמעט בחוסר-נימוס מטרד. "תעשי הכרה", נזכרה לפתע אסתר, כשהיא פונה אל שניהם במאוחר, "זה, שמו אמנון וזהו אליה."

הם קמו ולחצו ידיים, והיא אמרה — "נעים מאוד!"

כף ידו היתה גדולה ורחבה, גסה כמעט, והוא לחץ את ידה בכוח שהכאיב לה במקצת. אצבעותיו חבקו את אצבעותיה במגע מטהדק, הסוגר וממלא את החלל שבין שתי הידיים ואוחז היה בידה מעט למעלה מהמקובל — או שכן רק נדמה היה לה. בחוכי תוכה גבוכה במקצת, על אף כל בטחונה העצמי, וחלפה בה אותה הרגשה שחשה ליד הדלת, כשהסתכלה בעיניה. היה ברור לה שהוא מעניין אותה.

"ובכן הזקנים שלך נסעו", קבע יהושע, "ומיד כשאסתר אמרה לי שאת עורכת מ' סיבה, אמרת: בטח הוריה נסעו."

"כן", אישרה, "לגתניה". לרגע השתררה שתיקה; ואז אמר הבחור החדש: "דירה יפה לך!" "להוריק", תקנה אותו.

הוא הגיד בראשו ואמר מחייך: "גם לך תהיה". צלצול נוסף בפעמון הדירה קטע את שיחתם בראשיתה ואליה קראה: "הנה באים!" וכבר רצה לדלת.

★ ★ ★

קולות צחוק, דיבורים, ושפשוף גני-ליים במרכז נשמעו מבחוץ, ואחר הם הופיעו — כמעט רובה של החברה שהיתה מעותדת להופיע למסיבה. אליה טבעה בים של בחורים ובחורות, של טפחות כתף לקריאות — "אהלן", "מה נשמע?", "מה זה, את לבד, איפה הוריק?", "תתחדשי, איזו שמלה יפה", "מה לומר, חתיכה", "חבל שזה לא ברצינות הייתי נותן הרבה" — וכיוצא באלו קריאות שונות. ואחר נתגלו כולם לעין, כשהתקדמו לתוך החדר.

"חבריה", אמר בקול מעובה בחור גמור ולבוש בהיור שחצני, ומרכיב שפם מלא כותי אדיר, "ראו גם ראו איזה ברו" הוא ניגש לשולחן ותפש בידו, מעשה גבר, בקבוק קוניאק ובחנו בעין מנוסה. "תוצרת חוץ, הא? מצלצל לא רע." ותוך רגע היה החדר הדומם לקלחת של המולה רועשת. קטעי שיחות, צחוק ובדיחות החלו לעוף בחלל החדר, שאיבד כליל את כל צביגו השקט, הסולידר.

בן 16, אחרי ששוחרר מן הצבא בפעם הראשונה, הצטלם במגפיים.

אמנון ישב על כסא, מחריש. הנוכחים, ברובם הגדול, היו זרים לו. ניכר שהם מכירים היטב זה את זה. שנים רבות, מסתבר. לפי דברי יהושע, גם היו רובם יחד בתנועת-נוער. גילם הממוצע למעלה מעשרים, וכולם לבושים נאה, והיו ביניהם אף כמה זוגות נשואים.

רק להתליף להם את השמות, הררה אמנון, וישנה כאן בדיוק אותה החברה ממנה באתי. נכון אני להתערב שכתום השיחה יבואו השירים הישנים, ההלצות המקומיות, המובנות רק לאנשי אותו חוג, וסתם בדיחות על כוס יין. אותם ריקודים, מישחקים, ושוב ריקודים וריקודים עד הסוף. הוא חש בפיו טעם מר במקצת של אכזבה, וניגש למוזג לו כוסית קוניאק.

בינתיים היתה אליה מושכת את אסתר לצד ואומרת לה: "מיהו הטיפוס הזה?" "איהו?" תמחה אסתר. "אמנון."

"אהה, זה? הוא חבר של יהושע. לא מזמן הצליח להיפטר מבחורה אחת, שעשתה לו צרות. למה את שואלת, את רוצה להתחיל אחות?"

"אני?" תמחה אליה, "לא... סתם רציתי לדעת." "היהורי ממנו. הוא דון ז'ואן, וגם לפעמים. קשה לחבב אותו. יש לו מין דעות משונות. התחילי לדבר אתו ותראי."

"אליה", שיערה את שיחתם קריאה שבאה מפי נערה שמנמנה ועליונה, דליה שמה, "מה הענינים שם? שיחות פרטיות תנהלי מחר, את המארכת או לא? שכנה העומד לידה לחש משהו באזנה והיא צחקה בקול. היו לה שיניים בולטות, שהיתה חושפת אותן ורשיח לפניה הבעה סוסית במקצת כל אימת שצחקה, אבל היא לא חששה לכך ונהגה בחופשיות.

★ ★ ★

בינתיים התנהדה המסיבה בקצב ער ביותר. מפעם לפעם נשמע היה צלצול נוסף בדלת, וזוג חדש הופיע; עד שלבסוף היה החדר הגדול וההומה דחוס באנשים, שהתגודדו קבוצות קבוצות, יחידים וזוגות שרעשו ושתו. לאט-לאט, כשכולם תורמים במכוון ליצירת האווירה של קאבארט זול, נתחממו הרוחות, ועם לגימות היין הרבות, והורקת בקבוקי הקוניאק, הלכו הנאספים ונהיו גועזים יותר ויותר.

רובן של הנערות היו לבושות כאסתר ואליה. חלקן אף חבשו בריטים, והנה כבר הופיעה הראשונה הנועות שפתחה את פתח חולצתה והניחה לחזייתיה השופעת להתגלות בצבעה

אל תתיאש — עשן, כנסת 6

הודעה

לתלמידי בתי הספר המסחריים והתיכוניים
שהשתתפו השנה בסיורי לימוד

בבנק דיסקונט לישראל בע"מ

מזכירים בזה למשתתפי הפיורים כי המועד האחרון להגשת החיבורים על הנושא:

חשיבות החסכון לפרם ולכלכל
והאמצעים לקדומו בארצנו

חל ביום 15.8.57. שלחו נא איפוא את חבורכם לפי הכתובת:

בנק דיסקונט לישראל בע"מ, התחרות "חסכון"
רחוב יהודה הלוי 27/29 תל-אביב.

החבורים המוצלחים ביותר יזכו בפרסים כדלקמן:

פרס ראשון: סך — 100 ל"י באגרת מלוה בסכון
פרס שני: סך — 50 ל"י באגרת מלוה בסכון
פרס שלישי: סך — 25 ל"י באגרת מלוה בסכון
5 פרסי עזר של 10 ל"י כל אחד במזומנים.

הודעה

כל המבקשים להשתתף ולעזור לחברינו בתש-לום הפיצויים למר עמוס בן-גוריון (5300) ל"י פיצויים על פגיעה בשמו, 2000 ל"י הוצ-אות משפט, בתוספת רבית של 9% יוכלו לשלוח את תרומותיהם בחתימת שמם או בעי-לום שם, בתוספת ה-ציון "קרן פיצויים". תודתנו והערכתנו נתו-נות מראש.

שורת המתנדבים

ירושלים, ת.ד. 373
תל-אביב, ת.ד. 3033

סיורים בשמי
מרכז הארץ
לנוער ולבוגרים

פרסים וכרטיסי מטה
בסמרי. ארקיע-ת"א
אחריהם 70 מל 6562/3

החופש הגיע
עוס בארקיע

מיום ששי, 2.8.57 שעה 14.00
מספרי הטלפון: 61562/3

G-11
HEXACHLOROPHENE

1957/10/10

Shofman's
DEODORANT

מונע ריח זיעה
מחסל חידקים מהעור
תוצרת "עדיף" בע"מ

החרוד, כשהיא הולכת ומתחככת בבחורים שלידיה, שלא חסכו ממנה צביטות ולטיפות שהרבה מן הצניעות לא היתה בהן. נסתבר, שגם תוכנית היתה לערב המסיבה — בה נכללו שאלון של גיבול וכן חירות שונות, משחקים וגולת הכותרת — פנטומימה של זונה טירוגית המחפשת לקוחות; בעוד שסרסורה מדריכה מן הצד ונותן לה הוראות — הצגה שהוכנה בקפדנות על ידי זוג אחד. האווירה הלכה ונתחממה, הבחורים הלכו ונעשו נועזים יותר והבחורות, במקביל, צנועות פחות.

דני, בחור שהתחפש לרוכל, סובב עם דוכנו הגידי, והציע למכירה תכשיירי-מניעה, כשהוא משבח ומהלל בקול את תוצרתו וממליץ על סגולותיה העדיפות לעומת מוצרים אחרים, שאותם היה מפרט ברשימה ארוכה. מיבצע זה זכה להערכה רבה, ונמצאו כמה מן הנוכחים ששאפו להוכיח את בקיאותם ועמדו להתחכך אתו ביחס לערכו של מוצר זה או אחר. אולם למעשה, כמעט ולא נעשה דבר בדירה כולה בהשתתפות כל הנוכחים; אלא כל אחד ואחד עסק והתעניין בסובב אותו ונדד לאורך כל החדר מחבורה לחבורה כאחת נפשו.

ליד הפסנתר ישב בחור צנום ולבגני, משופע בשיער לבן, שפרט ופיוז שירים של גיבול-פה, רובם באנגלית. מפעם בפעם היה מחבר מניה-וביה אימפרוביזציה קלה, כשהעומדים על ידו מתמוגגים בצחוק, כל אימת שעלה בידו לחבר חרוז מוצלח ומפופל, שלרוב מוסב היה אודות מי מהנוכחים.

אליה עדיין ישבה, ראשה כפוף אל אסתר, ושמעה כל מה שהיה לה לזו לספר על אמנון. על אף לבושה והופעתה במסיבה זו כ"זונה", נשארה אסתר אותה נערה בעלת נשמה קטנה, שעיקר הנאתה — מיצוי חיי אחרים ב"את יודעת מה שמעתי..." — "לא הייתי מאמינה..." וכיוצא באלו.

אליה ישבה שלחה, מתעלמת לשעה מקהל ההוללים, ועיניה היו ננעצות לפרקים בפני אמנון, שישב לבדו בקצהו השני של החדר, כמו מופרש מהקהל השמח ומבטו תועה מכאן לשם, כשמפעם לפעם מצטיירת הבעת שאט ותמיהה על פניו. כעת כבר היה הפטיפון מנגן וזוגות מחוללים צמודים הפרידו כל הזמן בין מבטה לבינו. משנוצר לפעמים מרוח לרגע-קל, יכלה אליה לראותו שותה מהו או מחזיר תשובה למישהו, אולם כמעט ולא קם כלל ממקומו, והיא תמזה לשם מה בא בכלל.

אחרי שעה ארוכה תפשה את עצמה שהוגה היא ומתעניינת בבחור זר לה לחלוטין, ומצוואת כליל מתהליך הששון הכללי שבחור, משל לא היא המארכת וחובתה לדאוג לנוחיות

"לא, היא רצתה להיות, אבל לא הלכה, ביחוד אחרי שהחלו להתלוצץ שבנות הולכות לאוניברסיטה על-מנת ללמוד חופולוגיה..."

אמנון חיך. משום מה נעם לו לשמוע זאת. מבטו תר אחרי הנערה עד שתפסה רוקדת, הבוקה בידי בחור שמתן שהיטיב לרקוד. אף היא רקדה יפה ונעה בגמישות ובחן. לא נראה חן בעיניו עובדת היותם צמודים, אם כי בהשחאה לאחרים הרי לא היה באחיותם משום התקרבות מיוחדת. שעה הבחור והרך היה מסופר בתספורת קצרה. שדיה, שבלטו היטב מבדע לשמלה הצרה, ועו בגמישות מדי בצעם סיבוב או תנועה חפופה. קצרת קומה היתה, והוא הבחין בכך על-אף העקבים הגבוהים והדקים שהרימוה והגבירה קומתה.

רגליה הן נאות, ציין לעצמו. לגביו היה לדבר חשיבות. בוחל היה ברגליים בעלות קרסוליים עבים, או בנעליים שמצעדן לא היה ישר ובטוח, ושיחיה לעתים לנועלת אותן הליכה עקומה וברחיות. קחי הרגל והנעל אצלה היו עדינים ותואמים, והוא האריך להסתכל בהן.

מבחוץ, חשב, אין היא שונה במאומה מכל אותן הנערות, בובות נאות. ומה איכפת לזי אתמהה. ושוב נדלקו עיניו, עת נפתה למולו חור ריקוד. היא הרגישה במבטו והוא חיך לעומתה, פיו נוטה משהו כלפי מטה בצדו האחד, דבר ששיחיה לחיכו ארשת של ליגלוג. היא שבה והפתה את ראשה ממנו, אבל מפעם לפעם חזרה והעיפה בו עין בוחנת, משתדלת לכל יבחין בכך.

★ ★ ★

אמנון לא היטיב לרקוד, וחשש להומינה. בינתיים, החליט שלא להסתלק עדיין, ולראות כיצד ישתלשלו הדברים. אולם כשהושם על המכשיר תקליט חדש ונעימת טנגו ניגנה פשטה בהדרים, נגשה היא אליו ובפעם השניה באותו ערב שמע את קולה דובר אליו. הפעם נלוותה לו נימה הססנית, לא-איכפתית: "רוצה לרקוד?" בלא לכבוש את החיך שפשט על פניו, קם מלאו קומתו ולקחה בידיו.

היא היתה קלה ונוחה להולכה. ראשה, שהגיע עד לסנטרו, קרב אליו, נסמך לצחצחו, והוא הריח את ריח שערך שדינג את פיו. נדף ממנה ריח טבעי, נעים מכל בושם, והוא חש את מגע חזה, המתחכך בשלו לקצב המנגינה. היא לא התרחקה מתפיסתו, שאט-אט הלכה ונתהדקה, עד שהיתה צמודה אליו למלאו אורך גופה והם נעו כחטיבה אחת, שיכורים בתחושת מגעם. אמנון מתפלל היה שרגע זה יארך לבלי קץ, שלא תיפסק המנגינה, שאז יאלץ להניחה מתוך ידי. תמה היה לדעת על מה חושבת היא ומה היא חשה, אלא שלא היה זה הזמן לשאול אותה.

מנגינת הריקוד ירדה, עלתה, ולפתע, עמדה בשיאה — וגשתתקה. הוא סובב אותה סיבוב

האיש שבין השורות

שנה של לימודים, החל עובד כסדר בבית-הדפוס של אביו.

בן 15 וחצי, במלחמת-העצמאות, התגייס לחיל-הים, בהסתירו את גילו האמיתי, שוח-רר רק כעבור תשעה חודשים, בהתגלות גילו. כעבור שנים, בהתגייסו לשרות-חובה, נוכח לו תשעה חודשים אלה. אז שירת כ"טוראי בחיל-הצנחנים, ביקש העברה ל"קורס הטייס של חיל-האוויר, אך נכשל בגלל מחסור בידעית המקצועות המדויקים.

אחרי הצבא קנה אופנוע, עבר בבית-הדפוס של אביו, אהב להסתגר ולקרוא ספרים. בשנה האחרונה גילה במפתיע נטייה לדת היהודית ולהיות הגלות, התאהב בשלום-עליכם, מצא קחים מקבילים בין גיבוריו לבין ראשוני הציונות. לא פעם התלונן על כך שמנהיגי הדת אינם מסוגלים לרכוש את נפש הנוער, ולאחרונה אף החל מקפיד על מצוות התורה, צם ביום-הכיפורים. ב"בית-הסוהר התלונן באוזני אביו על כך שלא סיפר לו די צורכו על סבו וסבתו, ועל 37 בני משפחתו שנהרגו בידי הנאצים.

אקשטיין לא שחה משקאות חריפים, לא עישן, לא שיחק קלפים. זמן קצר לפי ני רצח קסטנר הפתיע את הוריו בהודעה שיש בדעתו להקים משפחה — פרט אופ"ייני למחברו של ספר אשר גיבורו הראשי מתנגד בחריפות לנשואין, אך משתכנע לק"ראת סוף הספר שעמדו מוטעית — שאין בעול חיי-משפחה למנוע את פיתוח אישיותו.

בן 4 צולם זאב אקשטיין עם הוריו במסוק-קרטון של צלם תל-אביבי. כעבור 15 שנה ניסה להתקבל כטייס בחיל-האוויר הישראלי, אך נכשל בקורס. אחר עבר להיות צנחן.

ספסלים בגינות אינו ספר רגיל, המתאר עליה מרתקת, מפרי דמיונו המופשט של המחבר. הוא ספר התלבויותיו של המחבר עצמו — צעיר בן 23, יליד תל-אביב. גם לולא נכתב בידי האיש הנאשם ברצח ה"סנסיציוני ביותר של השנה, היה הספר מעניין מאד כשלעצמו: כי הוא מהדהד תיאור מיוחד במינו של אופי הדור הצעיר בידי אחד מבניו. הוא מתאר בצורה אוטנטית את חייו ומהותו של הנוער שגדל אחרי קום המדינה. על ריקנותו, שאיפתו ה"מעורפלות, אהבותיו הכמוסות, השקפותיו הבלתי-יכולות, דרכו הבלתי מחתרת לו.

הצעיר אשר אישיותו משתקפת בתוך ה"ספר הוא אדם בלתי-רגיל. זהו איש המשתדל למרוד ב"מוסכמות", מבלי לדעת בדיוק נגד מה הוא מורד, גיימס דין במהדורה ישראלית מובהקת. זהו איש המדבר כ"אנונימס", הפורק כל עול, אך התדור באותה שעה הערצה עיוורת לצבא ולרמטכ"ל. זהו איש המתאר בארסיות צינית את שאיפתו של הנשים להכניס אותו לעול של חיי שיגרה יומיומיים, אך המצייר באהבה את חייה של פלוגת-עתודות ממושמת בשרות ה"מילואים על כל גזוני הגחנים שלה.

זאב אקשטיין הוא בנם של הורים ילידי

אורחיה. היא קמה ממקומה, בהחלטה שלא להתעניין בו יותר במיוחד וניגשה סתמית אל אחד הבחורים שעמד ליד הבאר ולגם תכופות, מציע מדי פעם בפעם כוסיית לבת-לחיותו.

★ ★ ★

אמנון ישב בשקט ושקל בדעתו אם לא ייטיב לעשות באם יסתלק לו. חש את עצמו זר משהו. לבסוף, משגמר אומר בפנפו לזוז כבר ולהסתלק בחשאי, ניגש אליו יהושע ומדושן עונג השתפל בכסא הריק שניצב לידו, שנתפנה רק דקה קודם לכן על-ידי נערה צחקת שחיקתה כמה דקות לכך ששכנה השתקן והנאה יומינה לרקוד. משפסקה סבלנותה, קמה והלכה משם.

"פרצוף, למה אתה שקט כל כך?" שאל יהושע תמה. "אינני מכיר אותך כאחד כזה." אמנון משך בכתפיו, מבלי לענות, ושב להסתכל ברוקדים. אחרי שתיקה קלה של דקות מספר שאל בקול מתון ושקט: "יהושע, מיהו הברוש הרזה הזה, שם בצד, שפוחת כל-יך את פיו?" יהושע הסתכל לעברו.

"אהה", אמר, "זהו שלום לזר, סטודנט למשפטים בירושלים. כמה מהנוכחים כאן הם מהאוניברסיטה או מהטכניון, סטודנטים."

"מה הם עושים כאן בזמן הלמודים?" תמה אמנון, "תופש?"

"שטויות, הם נמצאים בעיר לעתים די קרובות. רובם חיים שם לשם הרושם בלבד, ובכלל לא קשה להגיע העירה. מסתדרים כבר."

"כן, אני יודע." אמר אמנון קשות, "רבים מאלה שגמרו את הצבא ויש להם אפשרות לכך הולכים ללמוד משפטים, מדע-הרוח או סתם הנדסה-בנין. הרי אלה סטובים מובהקים."

"לא כולם, אתה מגזים כהרגלך, אבל רובם של אלה הנוכחים כאן," הודה יהושע והורה באצבעו על הקהל סביב, "הנה זה, בני נוסן, למשל, אתה מכירו היטב, לא כן? הוא מוכשר ומתאמץ קשה על מנת ללמוד. ממנו יצא משהו."

"בני שייך למיעוט בין רבים כגון אלו," פסק אמנון, ולא ניסה אף לדכא את נימת הבו שבקולו.

"מה קרה לך?" שאל יהושע בתמיהה, "כעת הזמן לחשוב על כך? שמח בחור, שתה יין. ובכלל, מה אתה ממורמר כל-יך, סטודנטית סידרה אותך?"

"לא כלום, סתם שטויות," נודרו אמנון להחליף את הנושא. "אמור לי, אליה המארכת, גם היא סטודנטית?"

גם היא סטודנטית?

שיאים

אליל חדש

מומחי האתלטיקה הבריטיים עיקמו את חוסמיהם באישיביות רצון. "האיש הזה אינו מוכשר", אמרו, בהצביעם על גבר צנום בן 25, מהגוס חשמלי מיוקשייר. הגבר בתלבושת הספורט, שהיה מועמד לנבחרת האנגלית לריצה למרחק מיל (1601 מטר), הגיע בתחרות המבחן אחרון מתוך עשרה מתחרים, הוצא מיד מהנבחרת. דארק איבוסטון, הרץ הבריטי שהחל ליתפרסם רק לפני שנתיים ונכלל בנבחרת הבריטית לאולימפיאדת מלבורן, לא נואש מהזרקה מתחרויות המבחן. כעבור יומיים בדיוק התייצב באיצטדיון העיר הלבנה בלונדון, כדי להתמודד עם מספר רצים בעלי שם עולמי בריצת המיל. איש לא חלה תקוות רבות בריצתו של איבוסטון. 30 אלף הצופים בתחרות המרו ברובם כי הציפיסטיסלב יונגהירט, שימים מספר קודם לכן שבר את השיא העולמי בריצת 1500 מטר, ינצח גם הפעם.

איבוסטון עצמו היה נרגש מאוד לפני הריצה: "יהיה שמח הלילה", אמר, "גדמה לי שהזמן שיושג יהיה פחות משלוש דקות וחמישים שניות". מעת שנורתה ירית הזינוק, עד לרבע המיל הראשון, היה איבוסטון שלישי בריצתו. הוא רץ בחזה מובלט, כישידיו ורגליו מתנועעות במעגלים מושלמים, כעצוצה מיני. הזמן לרבע המיל הראשון היה 0:55.3 דקות, כעשר שניות יותר מאשר השיא העולמי. "חשבתו שאני הולך להתעלף, כששמעתי את הזמן", אמר איבוסטון לאחר הריצה.

כוס חלב למנצח. במחצית הדרך הורה השערן כי איבוסטון עבר את המרחק ב-1:55.8 דקה, וכאשר צילצל הפעמון כי נותר עוד רבע מיל לסיום, הורה השערן 3:00.0 דקות. בסבוב האחרון הגביר איבוסטון את מהירותו, כשהוא רץ בשורה אחת עם הציפי יונגהירט, ועם הרץ האירי רון דילני, בעל השיא העולמי למרחק 1500 מטר. דילני עשה מאמץ נואש לא לפגור אחר איבוסטון, אולם האחרון הקדימו במטרים ספורים, כשהוא חותך ראשון את חוט הגמר. זמנו של איבוסטון היה מצויין: 3:57.2 דקות. הוא שבר את השיא העולמי של 3:58 דקות, שנקבע על ידי האוסטרלי ג'ון לנדי ב-1954. המעניין הוא שהיתה זו תחרות הראשונה בהיסטוריה בה עברו ארבעה רצים ביחד את המיל בפחות מארבע דקות.

רבות הצופים עמדו על רגליהם, מחו כפיים במשך חמש דקות רצופות. איבוסטון לא נראה עייף כלל. בעוד ששאר הרצים הוצאו על כפיים מהמגרש, ניפנף איבוסטון בידיו לקהל, שתה כוס חלב, נתן ראיון לעיתונות.

אמר אליל הריצה החדש: "הכל פעל בי התאם לתכנית. הייתי מוכרח להקדים את דילני בסיום. יש לו סיום מצויין".

במסלול

טבק באיצטדיון

קבוצת הפועל תל אביב, העומדת לצאת בחודש הבא לסיוור באירופה, תיקח עימה במסעה שניים משחקי מכבי תל אביב, כדורגלן אחד ממכבי חיפה ואחד מהפועל רמת גן. . . במישחק הסנסציוני במסגרת המישחקים המוקדמים לאלופות העולם בכדורגל, בו ניצחה נבחרת פארגואי את נבחרת אורוגואי בתוצאה 5:0, מתו שני צופים משבץ לב, כשהנבחרת הפארגואית הבקיעה את השער הראשון בדקה החמישית. . . **עתונאי הספורט** הודרו ל-הודיע ברשימת השבוע לקוראיהם כי אריה אבירן ואלעזר דוידמן, הטניסאים הישראלים המתמודדים בקנדה נגד נבחרת ברזיל במשחקי גביע דיוויס, נחלו נצחון מזהיר במשחקי זוגות. התברר כי היתה זו טעות, ובסיום הפסידה ישראל במשחקים אלה בשיעור 5:0. . . **תורכיה,** שניתקה את כל השרים הספורטאים עם ישראל, מסרבת להתיר למספר ספורטאים יהודיים להשתתף במכביה. . . בעקבות ההצלחה שבאיחוד שתי אגודות הספורט היריבות בנסיציונה לסקצית ספורט בלתי מפלגתית, תלכנה מספר ערים בדרך דומה. הראשונה תהיה רחובות, שמשאיומתן על איחוד אגודותיה החל השבוע. . . **למרות שכבר היום** ברור שלא יעדר כל מישחק נגד נבחרת אינדונזיה, ממשיך סגל הנבחרת הישראלית בכדורגל, שפור, להתאמן פעמיים בשבוע.

דוד שבש פירוצית

איך חמים חנק

רח'הירקון 610 תל-אביב טל. 21964

גורדון לבינסון אילון

הודעה לציבור

צרכנים רבים פנו אלינו בדבר רכישה מידית של קטנעי "וספה" ולצערנו נאלצנו להשיב פניהם ריקם, כי לא שמו לב להודעותינו הרבות על הצורך בהרשמה מוקדמת.

כדי למנוע מן הצרכנים טרדת שוא מתבקשים כל הרוצים לרכוש קטנעי "וספה" בחדשי אוקטובר-נובמבר ש.ז. להירשם מיד במשרדנו הראשי, רח' השרון 10 ת"א, טל. 5968, או אצל סוכני המסמכים.

א. ג. - חברה להשקעות בע"מ

חופשה ללא מצלמה
חצי הענוג

מצלמה ללא חופשה
גם כן לא הענוג מלא

חופשה עם מצלמה
זה אידיאלי

שמחת החופשה, השמורה לעזרים למים בעזרת מצלמת פוטו-ברנר, תשאר בלתי נשכחת. על כן - אין חופשה בלי מצלמה.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוק 31

רולקס

המיליו והעט נבחרו
במשאל הארצי למוצרי התעשייה
המיליו והעט המובחר ביותר

ללא עט יכתוב טוב יותר עם אישיו רולקס
אישיו רולקס מתאים לכל עט אחר

ישראל

רפיו בעיסוק

השיתוק שתקף את תעשיית הסרטים הישראלית אחרי הכשלונות האחרונים בייצור סרטים ארוכים, לא פגע בתעשיית הסרטונים הקצרים. השבוע, הוצגו לראשונה שני סרטי טונים חדשים מתוצרת אולפני גבע, שיר השירים והחיים מאחורי החדשות. שאם כי הם רחוקים מאוד מן השלימות, אפשר למצוא בכל אחד מהם, התקדמות בכיוון מינוס, רפיו בעיסוק לשיתוק הכללי בסרט הישראלי.

סרטו הצבעוני הקצר של נתן גרוס, שיר השירים, הוא סרט תעמולה לישראל, גופה פירונית ואנושית. הוא חסר עלילה. על רקע מוסיקלי של שלושה משירי שיר השירים, ועל רקע גופים מרהיבים כהרמל ובגליל, רואים נערה (זהבה פרנסיס) ונער רועה צאן (ארנון טור), מחזורים זה אחר זה במבט בלבד. כשהם נפגשים — מסתמים הסרט.

זהבה פרנסיס, יפהפיה חיפאית (20), חיילת וחברת להקת פקודי צפון, המהחלה את מרכזו של הסרט, היא דמות קולנועית מוכרת הן בצורתה החיצונית והן במישקה. חוסר הדרכה מספיק הכניס קצת מלאכותיות בהנוגותיה, פגם בחינניותו של הסרט.

שיר השירים אינו מושלם לא מבחינה טכנית ולא מבחינת המישיקה. אולם הוא מצביע על דרך נכונה, בה אפשר לייצר סרטים ישראלים מקוריים, מבוססים על עלילות תנ"כיות, אשר אופי הארץ ואני שיה טבוע בהם.

אנשים, לא בעיות. החיים מאחורי החדשות, סרטו של זאב רבנוף, נועד מלכתחילה להיות סרט של מינהלה הסברה על מפעל התישבות. למרות שבמרכזו עמד שוב ישוב-ספר, נחלעזו, היה תסריטו של הסרט שונה מתסריטיו של סרטים ישראלים אחרים, שנוצרו על אותו נושא. לא היה זה סרט על טרקטורים או כלי-נשק ובעיות כסחון, אלא סרט בעל ענין אנושי, אודות האנשים מאחורי החדשות ובעיותיהם הן חברתיות.

לאחר שנעשו כל ההכנות להסרטה, פרצה מלחמת סיני ומינהלה הסברה חזר בו מהיוזמה. אולפני גבע נחלעזו וזאב רבנוף החליט לשנות את התסריט ולהתאימו למציאות, להסביר בו מדוע אסור להחזיר את המצב לקדמותו. בכוחות עצמם החלו בייצור הסרט, אולם בטרם הספיקו לסיימו באה פריסת הסיגה. שוב היה צורך לשנות את תוכנו של הסרט.

כשהסתיימה לבסוף ההסרטה, לא אמר הסרט בדיוק מה שחשבו יוצריו, אולם בי שפה רפה היה בו מוסר-השכל: המצב אינו

שחקנית פרנסיס מעט מדי כאפיות

היא משתכנעת שאפשר לבנות חיים תקינים במקום, בתנאי שהמצב לא יחזור לקדמותו. רע למגבית, טוב לסרט. הסרט בי-טורלובן משתרע לאורך כ-15 דקות הסרטה, נועד בעיקר לייצא לחברות סלביז"ה ייצורו עלה בסכום פעוט ביותר (כאלף ל"י עד למעבדה).

זאב רבנוף (31), המבקר הקולנועי גבה הקומה של דבר, בוגר פקולטה לבימוי ב-פולין, יצר עד כה סרטונים רבים בישראל על נושאים שונים. סרטו החיים מאחורי החדשות, אינו סרט מושלם מכל בחינה שהיא, אולם שוב הוא מעיד על גישה חדשה ובריאה, שהיתה חסרה עד כה בתעשיית הסרטים הישראלית, והיכולה להוות יסוד לתעשייה זו — התרכזות על סיפורים אנושיים במקום על סיפורי תעמולה ציוניים. גישה מעין זו אינה נראית בעיני רבים. אמר איש עסקים אמריקאי שרצה לרכוש את הסרט למען המגבית היהודית: "זה לא סרט ישראלי. הבהירות והלכות בלי כאפיות, מתפשטות ומתנשקות יותר מדי". יתכן וגישה זו אינה כדאית למטרות איסוף כסף, אולם ליצירת סרטים ישראלים טובים היא חיונית.

סרטים

גסות בשמים

על כנפי נשרים (אסתר, תל-אביב): ארצות-הברית) הוא סרטולדות חייו של פרנק ("ספיג") וויד, מראשוני הטייסים של צי ארצות-הברית בתקופת מלחמת-העולם הראשונה ותסריטאי הוליוודי מוכשר, אשר נפטר לפני שש שנים. סרט אודות טייסים ואפילו אודות טייסים של צי ארצות-הברית, אינו מאורע החורג מגדר השיגרה. רק בשנה האחרונה בלבד הוצגו על מסכי תל-אביב שלושה סרטים אמריקאים וסרט בריטי אחרי על טייסים מפורסמים רבי-ההילה.

המעניין הוא שסיפוריהם האישיים של כל גיבוריהם דומים זה לזה כמו סיפוריהם של מערבוניים הוליוודיים. כולם הם חלו לשוט עוד בראשית המאה, הרסו את חיי משפחתם בגלל הטיסה, הפכו לנכים בתאונות, חזרו לתפקידים הקשורים בטיס לאחר שנות נכות. ככל שהגיבור הסרטים, שוקעת מקוריותו הסרטים.

גם סיפורו של ספיג עשוי לפי אותה מתכונת. אולם בבימויו המצויין של ג'ון פורד, הופך הסיפור לבלתי-שיגרתי לחלוטין. סרטו של פורד אינו מנסה להאיל את גבורתו, להיפך, הוא מתאר את ספיג כגבר גס-רוח, חסר-אחריות וכמעט חסר-רגשות, רודף משקה וקטטות, הוזנח את אשתו (מורין אוהרה) ובנותיו ללא כל גמול הגיוני. בקיצור, אדם שכאדם הוא חסר-ערך, אולם כטייס, הנאמן לצי ארצות-הברית, אין טוב ממנו. יתכן שמוסר-ההשכל הזה כי אדם רע הוא חמיל טוב, ולהיפך.

חייו של ספיג (ג'ון ויין), שנפצע בתאונה והפך לאחת הדמויות הפופולריות של הוליווד, מועלים ברוח הומוריסטית היוצרת לעתים רושם של קומדיה מבדחת.

* הסרטים משפטו של בילי מיטשל, הים האכזרי, להק הנמרים ומרקיע השחקים.

מאיר להודיע כי הוא משתתף בתשלום ה-קנס ב"ל"י. הפילוסוף מאיר ב"ל, אשר נמנה באחד הספרים הנפוצים כאחד מ-100 האנשים החשובים ביותר בישראל, נראה השבוע בשכונת מגוריו בירושלים, יום לאחר שחזר ממסע הרצאות ממושך באירופה ובאמריקה, כשהוא צועד בנעלי-בית אל תלונה המכולת ובירושלים קניות. תלונה מרה היתה בפיו של זלמן שז"ר, תביעתו של שז"ר: להקים בירושלים: הולכים ומתמעטים הנואמים המסוגלים להלהיב את המוני היהודים בגולה לרעיון הציונות. תביעתו של שז"ר: להקים בית-ספר מיוחד להכשרת נואמים מטיפי-אש ולהבה. . . . כאשר הונחה השבוע אבן הפינה לאגף לייצור תאית בבית-החרושת לנייר בחדרה, הזכיר שר-האוצר לוי אש"כול את האגדה המפורסמת, לפיה יצטרכו בני ישראל, כאשר יבוא המשיח, לעבור על גשר של נייר מבלי להינק, בעוד ששאר אומות העולם תעבורנה על גשר של ברזל, ובכל זאת תפולנה לתהום. הזהיר שר-האוצר: "עליכם לדאוג לכך שהנייר יהיה כה חזק עד שאף אחד מבני ישראל לא יפול, אפילו השמנים ביותר".

★ ★ ★

שינה אנונית

בדיחה פרטית מיוחדת במינה נתגלתה ה-שבוע לעין-כל: בתוך ציור-קיר בגודל 3x3 מטר שהכין הצייר יוסף ברנר לכיסוי אחד הקירות בקפה נסית המחודש, שיבץ הצייר במקום כבוד את דמותו של בעל בית-הקפה, יחזקאל ("חזקל") אישי כסית, כשהוא מנמנם וראשו שמוט לו על חזהו, בפונה האופיינית המוכרת היטב לבאי כסית. . . . חיכוך נסב השבוע בין כמה מואסוטי תל-אביב באחד הגנים הציבוריים בשעות הבוקר על הנושא: אביו של מי מהם עובד קשה מאחרים. לבסוף הרים את ראשו מתוך ארגו החול יובל מסקין (3), בן הזקונים של שחקן הבימה אהרן מסיק, ואמר בקול העמוקה-משפחתית שלו: "אבא שלי עובד ככה קשה. לפעמים הוא בא הביתה רק ב-10 בלילה". . . . אגב, בנו השני של מסקין, אמנון בן ה-22, יוצא השבוע לשלוש שנות השתלמות בחזרת ה-מישחק בארצות-הברית.

פסוקי השבוע

● **ח"כ מפ"מ מאיר יערי**, על ראש הממשלה דויד בן-גוריון: "בראש מפא"י עומד יהודי שיאריך ימים, ותוא כבן שבועים ומעלה, אך אין הוא אוהב סביבו יהודים מבני ששים ומעלה".

● **ראש הממשלה דויד בן-גוריון**, בהסבירו את הרכב ועדת השרים להסדר בעיית התחבורה בשבת: "אשר שפירא. אשר לאפיקורסות — אני סומך על שר-התחבורה משה כרמל. ואשר לחיפושים אחרי פשרות — אפשר ואפי שר לסמוך על ידידי שר-המשפטים פנחס רוזן".

● **יושבי-ראש הכנסת יוסף שפרינצק**, בטכס הענקת פרס סטיבן ווייז לשרת-החץ גולדה מאיר: "גולדה איננה אלא עקרת-הבית הלאומית".

● **שרת-החץ גולדה מאיר**, באותו מעמד: "במילחתי, ארצות-הברית, פחדתי תמיד מהתרגולות שהתרוצצו בי בית בערב יום-הכיפורים, לפני קיום מצות כפרות. כאשר עליתי ארצה והש-תקעתי במרחביה, שלחוני מיד לעבודה בלול — ולא פחדתי. אם תרצה, הרי זו התורה כולה".

● **ח"כ חרות מנחם בגין**, לי-אחר שכל כותנותיו נגנבו מעל חבלת-כבסים שעל גג ביתו: "הפעם אני בטוח שהפעולה לא בוצעה עליידי הש-ב. כי הרי אינני לובש כותנות תפירות ממסמכים".

● **שר האוצר לוי אשכול**, בי-צטטו פתגם עממי תוך מתן תשובה ל-מבקרי: "מי יתני חכם, כשם שאשתי חכמה מיד לאחר שהזכרתי כבר נעשו".

● **הרב יהודה לייב הכהן מיימון**, על המצב המדיני: "דחא הסובי ייטים שומרים אמונים לתנ"ך. עלינו כתוב שם, ולכן הם רוצים לספק לנו ספרים. ואילו על הערבים כתוב — הידיים ידי עשוי, ולכן הם מספקים להם נשק".

● **העיתונאי יוסף ווינצקי**, על הקרן הקיימת לישראל: "המדינה חייבת להלאים ראשית כל את המסדות הלאומיים".

● **הסופר וויליאם סארוואן**: "אתה יכול להיאבק עם מצפונך ואף לנצח אותו, אך לעולם אינך יכול להכותו מכה כה חזקה, עד כי יפול ולא יקום עוד".

שחקנים מרינוב וגבריאליה ב"החיים מאחורי החדשות" יותר מדי נשיקות

יכול לחזור לקדמותו כפי שהיה לפני מבצע-סיני.

עלילתו מספרת על בת-יער (רות גבריר אלת — אשתו של רבנוף), הבאה לנחל-עוז, כדי לשכנע את חברה (אורי מרינוב), חבר נחל-עוז שהפך בשעתו כוכב-הטלביזיה) לעזוב את המקום בו אין גותנים לחיות. בביקורה המתמשך מלפני מבצע-סיני ועד לכיבוש המשלטים המאיימים על נחל-עוז,

18

מלבד 4-5 פעמים בשבוע. טיולים: גור ראהב עלי. בעיקר ברחוב אלנבי ודיזנגוף. ריקודים: באלט עממי, כמו ממבו או אולי טנגו, למשל. בחורות: אוהב אהבה. בדרך כלל אני ששש... גיל: מאד זקן. בן 30-25. שפות: שבע. עברית, צברית, יהודית, אידיש, ז'רנון, אנגלית, אמריקאית.

היא —

(א) בחורה. (ב) שלא תדע לנהוג ברכב. (ג) שידועת לשקר (לא לי, כמוכן). (ד) שתדע לשיר מול הר סיני אפילו עם זיופים. בעצם, עם זיוף זה יותר משובח. (ה) שידועת לצחוק לבדיחה שהיא שמעה עוד בזמן שהלכה זקופה מתחת למטה. (ו) מכל נושא, תוכל לי הגיע בסוף לאהבה. (ז) שידועת לפחות אידיש, שיהיה לי למי למכור את הדיחות באידיש.

★ ★ ★

הכל אודות ישראל

אינני יכולה להעלות בדעתי מלה איר מה יותר להיגיו מאשר מסציוסטס, אולם עליך יהיה להתרגל לצליל שם זה אם תרצי לכתוב לסטודנט האמריקאי (25/1033), ששמע עלי מפי ידידו הישראלי, כותב הוא:

„בארצות הברית אנו שומעים דברים רבים על הישראלים. רוצה הייתי לכתוב עליך עם נערה כבת 17-20, בלונדית המוכנה להודות שהיא משכילה במקצת. „שמי הוא דוד, ואני סטודנט לגיאור לוגיתנסט במכון לטכנולוגיה של מסא ציוסט. גילי הוא 20 שנה, ואם כי נוטה אני לשנות את נושאי התעניינותי, נהנה אני לקרוא את המיניגו, סארטר והגרי מילר. אני בור לחלוטין בעברית, ועל כן יהיה על הנערה לכתוב אלי בשפה האנגלית.“

הסיפוס שלי

„את התמונה“ כתבת תלמידת תיכון מנתניה, „מצאתי בעתון הצרפתי פארי מאטש, והיא שייכת לכתבה על הנחון במבצע טיני. מצאתי בחיילי הופיע בימין והמחייץ אל האיש הזקן, את הסיפוס שלי במאה אחוזים. את מוכרחה למצוא לי אותו. אם הוא כבר הפוס או אפילו נשוי, שישלח לפחות מכתב הזדהות. כלומר, שיזהה את עצמו. אם לא עשה זאת, הוא לא שווה פרוטה.“ מסתבר שאין היא היחידה המתעניינת בו. עוד שלוש מחברותיה רוצות לכתוב. כל מה שעליך לעשות, בחור, הוא אגידן דינו.

לאלה שהציפו אותי במכתבים איר חרי שהופיעה תמונתי המוגדלת האיר מה: כל דמיון ביני לני אומללה שמה זה, הוא מקרי בהחלט. זה קורה כאשר מנסים להגדיל פי המון תמונה קטנה. חוץ מזה, השתנית לי מעט בשנים האחרונות, ובקרוי אחיזת כסם זאת.

★ ★ ★

ג'אז, פאסט וסארטר

בעברית צחה כותב (1033/20) בן 18,5 מבואנוס-אירס, שרצוני להתכתב עם צברית כבת 17-19, שכ... והוא תחבב ג'אז, ואשר הווארד פאסט וז'אן-פול סארטר הם הסופרים האהובים עליה. הוא רוצה מאד לקרוא על מעשיו של הנער הישראלי.

כשתכתבי אליו, שאלי אותו אם באמת נראה הכל בבואנוס-אירס כמו בסרטי הזמר הישנים והטובים של צנאר רומרו, בסי גרייבל וז'אן מיראנדה, ואם באמת כל הגברים שם הם סניורים לוהטי-עייניים.

★ ★ ★

לא סנוכיות, אבל...

עם תום הופש הגדל, יהיה על (1033/21) ללכת לדגל. הן שתיהן רוצות לבלות את החופש בנעימים ככל האפשר, לאחר מאמץ של חודשיים לקראת בחינות הבגרות.

... רוצות לבלות את החופש ב... חברת שניים שצריכים להיות נחמדים ותלביבים... מבטיחות כתמרה ל... הנעים להם את הזמן... הם צריכים להיות גם כן בוגרי בית-ספר תיכון... אל תחשבו להן זאת לסנוכיות, זה פשוט לטובת שני הצדדים גם יחד... טוב, נו.

★ ★ ★

לא יותר מזה

(1033/22) הוא בן עשרים ואחת. אומרים עליו שהוא בחור נחמד „אבל לא יותר מזה“. הוא עוסק בספורט, אוהב ריקודים ומוסיקה קלה. קורא ספרים. אך נוסף לזה הוא בחור רציני ביותר. רוצה להתכתב עם נערה נחמדה בגיל 17-18, בעלת תכונות משותפת. כמה פעמים אצטרך עוד לשמוע פז מון זה?

★ ★ ★

חם. מזיעים. בגדי הים השנה הם מ' פוסטסים ושלמים, בדומה לאלה שלבשו אמונינו בשנת 1900, ואווה גרדנר לא אוהבת את זה. היא בלונדית כעת, אגב. אמת טבע עושה חיים. האבטיחים הקרים עולים על השולחנות, והלילה מלא שיר רת ביליון חרקים. צעקות נשמעות מ' הלונות-הבתים הפתוחים: נשים רואות ג'וק. ובמקום שאין צועקים בגלל ג'וק קים, רוקדים לקולו של הארי בלא-פונטה.

★ ★ ★

הוא והיא

אחרי שהוא משמיץ אותי ואת מדורי על שלושה עמודים, גיפנה (1033/23) לבקשני, בעמוד הרביעי, שאפרסם את מכתבו. אני משוכנעת שהוא חושב את עצמו לפחות למאדק טיני. זהו, כנראה, הדוגמה שלו להומור דק ומשעשע. מה איכפת לי, בעצם, את היא זו שתכתב אתה.

— אני —

„גובה: יותר קרוב לאלוהים מלאדמה, לכן אני יודע ראשון את מוג'האוויר. צבע: יותר קרוב לשוקולד בלי אגוזים. מלחלב עם מים. כיס: תמיד מלא — באוויר, כמוכן. בגדים: מלובלבים, עם פתורים וחגורה, ולפעמים עניבה. מצב רוח: עליו, יודע לצחוק לבדיחה טובה. ספרים: אוהב נורא בלשים, כמו שרלוק הולמס ומלחמה ושלום. מוסיקה: רק קלאסית, כמו סימפוניית הרקונדור של צייקובסקי. קולנוע: בכלל לא הולך,

פיהקו ולאטן החלו מתפשטות. תחילה את מעליהן, ואחר את העטיפות והאפודות, החולצות, ההצאיות והקומביניזונים, עד שנשארו לבסוף בחזיות ותחתונים. הצופים בחדר ישבו כמחושמלים, כשרק הנערות משמיעות מפעם לפעם קריאות בושה מעושות, מבלי, כמוכן, לעצום את עיניהן. אמנון ישב נטוע במקומו כמשתוק. תחילה היה נדהם ביותר, ונתן לעיניו לקלוט את המשמעות הנכונה שנוצתה להן מעל הקיר. אולם משהחלו הנשים המוקרנות למשש בצחוק אחת את שדי חברתה ולחחות תנועות פריצות, נתעורר מקפאונו והשיט עיניו בחדר סביבו.

עליאף האפולונית, הבחין ביושבים לידו, כשצחאדם מתות, שלא להפסיד אף תמונה, וחלקם פקרו, נושכים את שפתיהם בעצבנות. אולם איש לא מיהא.

כאן שב ונתן עיניו בקיר. הנשים היו מתירות כעת את החזיות ומסלקות את התחתונים בהבעת תום בפניהן, כיאה ויאות לחברה כה הגונה. משניצבו ערומות לגמרי בגופותיהן הלבנים, החלו לרקוד במחול ראוה, שהקפיץ את דדיהן וטלטל במפגין את אברי גופן.

★ ★ ★

מכאן ואילך שכח אמנון את הנעשה אתו. הבחילה שתקפתו דחפה את הדם לראשו, ובקפיצה אחת ניצב על רגליו וקולו צעק צרוד: „דיל“ ובאותה נשימה המשיך: „לעזאזל! לי יש כיום ענינים יותר חשובים מכדי לראות עדר בהמות מקבלים הכשרה מקצועית...“ ברוב כעסו לעו המלים בגרונו ולפני שיתאושש מי מהם כבר פילס לעצמו דרך, דורך בחזקה על רגלי היושבים הנדהמים בחשכה, חטף את מעילו מן הקולב ונס החוצה, כשהוא טורק מאחוריו את הדלת כחבטת עזה.

מאחוריו נשארה דממה קפואה. לפני שמישהו הספיק לנוע, כבר נסתים הסרט הקצר, וריבוע לבן וגדול נצטייר על הקיר, מאיר את החדר באור חיוורין ונותן ליושבים שם אפשרות לראות איש את פני רעהו הנדהמים. משהו הדליק את האורות, ואט-אט החלו קולות לדבר. תחילה בשקט, בקולות עצורים, וקמעה קמעה בקול רם יותר, עד שלבסוף המה החדר ברעש גדול כשכל אחד נכנס לדברי חברו.

„צניעות שכזו“, נשמע קולה של אסתר, חד ומתמרמר, „אפשר לחשוב שהוא אחד מנטורי-קרתא. הוא מנחל גדול, בעצמו עושה דברים יותר גרועים, הוא...“ בעלבונה שהופתה בפניה, שהוכיח לה שהיא לא מיתחה, שרגשותיה לא נפגעו על-ידי מחזה הניבול שהוצג — חיפשה מלים חריפות דיון על מנת להביע את רחשיה.

לבסוף הושם תקליט חדש וזוגות החלו לרקוד. אולם אחירת המסיבה כבר נעברה ללא תקנה, וקצת יותר מאוחר החלו האנשים נשמיים משם, אחד אחד, וכשעה לאחר מכן היתה הדירה כולה ריקה ושוממה כשרק איהסדר, הלכלוך וזנבות הסיגריות המושלכות בכל מקום מעידים על השעות שקדמו.

אליה כיבתה את האורות הגדולים, ורק אורות המשנה השתמרו. הסתכלה מסביב ובניד ראש מיואש ויתרה על סיורו החדרים.

אנשה זאת מחר, גיחמה את עצמה.

ניגשה לדלת הימנית, פתחה אותה ונכנסה להצורה הקטן והמסודר הצופה לחצר הבית. פתחה קצת את החלון והניחה לאחור הקר לחדור ולצמצר את גופה ואחר התפשטה לאטה ולבשה את כתונת-הלילה, כיבתה את האור ונכנסה למיטתה, מהדקת סביבה את השמיכה החמה.

שעה ארוכה עוד היתה שוכבת בחושך כשעיניה פקוחות ודעתה נטרדה, ואחר נרדמה.

★ ★ ★

משיך אמנון לרחוב, מסונור עדיין למחצה ממכלול הרגשות שתקפוהו, כבר חזל הגשם. הוא הרים את צווארון מעילו אולם נשאר עומד ביציאה, מניח לעצמו שהות להירגע במקצת ולהסדיר את מחשבותיו.

ביכולתו המאומנת לכבוש את רגשותיו, השתלט עד מהרה על עצמו. משעברו עוד כמה דקות והוא נרגע כליל החל לנתח במחשבתו את מה שנתרחש עמו בדקות האחרונות. כעת כבר היה סבור שהגויים בתגובתו.

וכי וזכות היתה לי לדבר אליהם כך, אמר לעצמו, במה אני טוב מהם? הרי זו צניעות, ובכלל, האם מחזות העירום הסעירוני כל-כך נפגעו בצניעותי (שעתה היה תוהה עליה) או שהיתה זו, למעשה, הנקודה בה התפרקו עוד כמה וכמה דברים. אולם — החלט לבסוף — אין הענין כולו שחה בהתרגשות ומחשבה כה רבה. היה — ודי. משהחליט כך, פרש מציאת הבית לרחוב והחל ללכת לחזרו.

מסיבה נאה, לעזאזל, המשיך בהרהורי, מהיכן לקחו כל אותן מאות חברות סלוגיות שבעיר אותה מתכונת האופיינית כל-כך? משונה עד כמה אנשים אוהבים להיצמד ולהתרגל לדבר שנוסקים בו אחרים, ולפעמים גם כשאין להם נטיה של ממש לדבר, רק משום שכך נוהגים כולם. חפץ היה לדעת אם גם לאחרים היה באותו רגע תפל כמו לו לעצמו.

אליה! משונה, הרי היא דומה לכולם שם. יש להניח שהיא עלולה לשעמם כמעט ככולם. מהו שהניע אותו לרצות בה ולפנות אליה בצורה שפנה? הוא לא רק רצה בה בלבד, לא היתה זו תאוה גרידא, בזאת היה בטוח. תמונת אורה, נערותו הקודמת, צפה ועלתה בראשו. הוא השתה אותו האחת מול השניה.

אורה, שהוא נשם משום שלא-טילאט שוקת היתה להכניסו לאותה אחירה, לאותה דרך מחשבה האופיינית לכל אלה שעזבו כרגע, לאותה שיגרת בילוי ריקה ושכבת נמוסים ולאכזרית. אורה, ששכחה ללכת בגשם וליהנות מרות. שחזרה למעמד, לחברה יותר טובה ולמכונית, למשמני בשר ופימנת סנטר ההולכים ומתגלים.

לעומתה — אליה, שיש לו להניח שהיא בדיוק אותו טיפוס של נערה, אותן שאיפות ומאחריה, ולמה לא תהיה כזאת? הרי זה מקובל, זו הדרך הרצויה. הן זהו טעם הנער כיום; אמהות מטיפות לבנותיהן, והן מצדן מסגלות זאת לחבריהן. המבט הראשון בפגישה יאמרו את מכנסיה, ובבואך לבית נערה תנסה האם לחלוב ממך — לא מי אתה, ראשית, אלא קודם כל מה אתה.

אולם נראה איך יהיה הפעם, החליט. על-כיל-פנים, אם תהיה זו אורה בשם אחר, הוא ינהג כהרגלו בסוג זה. לצאת מספר פעמים, לבלות, לתת להן את הסקרין הדרוש למחיתן במה שהן קוראות חברה. לשכב אתן עד מאיסה. להעשיר את אוסף תמונותיו בעוד אחת, ואחר — שלום. אותה פרידה שגורה ובגלית, המשאירה אחריה ריקנות לשעה ומאיה-הסיפוס שבבדיחה.

הוא צחק לעצמו חרש. קצת מוזרה נראתה לו תמונת עצמו במכנסי „המורד במוסכמות“. כבר עבר הזמן בו יכול היה לרמות את עצמו שמתנגד הוא ל„נושנות“. תגובתו הערב דיברה בעדה. כיצד זה — שאל את עצמו — האם אני צבוע? על מה אני מתמרמר, בעצם? אולי על השאננות של היום? הלא נוער הוא מהפכני מטבעו. ואלה? אינסטינקטיבית נתאגרפה ידו. אכן, זוהי המלה — חשב בזעם — שאננות.

תוך כדי הילוכו עבר ליד לוח-מדעות ציבורי. בין שאר הפרסומים צרבה את עינו כרוה גדולה של „קרן המגן“. שפתיו נתעקמו בבוז. הנה — חשב — זה הדבר; הם כולם, אלה שעובתי מאחורי, אלה שעומדים מאחורי הכרזה הו — חד הם למעשה. אלה מסייעים לאלה. אלה נותנים את הגרוש שמסמל הרבה יותר מערכו, שבמחירו מבטיחים להם שאננות לשעה וחוסר כל הכרה למחשבה, לפעילות — ואלה ממשיכים בכוח הטמטום של הראשונים, להופיע ולנהוג כפי שעשו לפני שמונה שנים, עשר, עשרים תמיד והלאה.

שם — קע לעצמו — וישבים בניהם של אלה ומגנים בניהם התמון הסולידר שלהם על תורת אבותיהם, שמצילים בטחון מדינה וממלכתיות על-ידי קבוצת-כספים וטיסמאות מופכות, כפי שעשו מאז ומעולם. הכרה ממלכתית אינה קיימת כאן. אלא שגנאה הדבר בשתי צורות שונות של גוה, טיפס הייתי, שעד היום לא עמדתי על כך, שלמעשה שני האופנים — חד הם ותומכים זה בזה...

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

חשקה נפשו בבת-יוגני —
אותה בליל הבריה.
נו, מילא, היא היתה אשתי,
אך מי אותו הכריח?

אישירברים מזהיר אכירה.
בל מלה שלו — היא ליר.ה.
אך תחושה אותי רודפת
כי הלירה... מזוייפת.

יגאל רפפורט, חיפה

לא ילך

שחקן הבימה יהושע ברטנוב הוזמן בימי מלחמת-העצמאות להופיע בפני פלוגת חיילים. היו אלה בעיקר בני קיבוצים שהורגלו, בימים ההם, להאזין להופעתו של אמן ללא מחיאות-כף.
לאחר שכמה מן הקטעים שקרא נתקבלו בדומייה מוחלטת, פקעה סבלנותו של ברטנוב, והוא פנה לקהל ואמר:
"חברה! או שאתם מוחאים כפיים, או שאתם שורקים — אבל ככה זה לא ילך!"

מ. י. קיבוץ יגור

טעות לעולם צודקת

סרטן האחרון, לפני מותו של גיימס דין. (הארץ)
ע. ש. ירושלים
מחלה מוארת.
הרחבה גוספת של כויות השוטטים. (על המשמר)
אליק מג, חיפה
ששיחקו באש.
בחודשי הקיץ יורדת פוריותם של הפועלים. (הארץ)
אביטל בן-חורין, ירושלים
חוסר ילדיים עובדות.
18:30: בלילי ערבית. (מעריב)
מרדכי דן, תל-אביב
סיר הסירים.

ספר לסבתא מדינת הנגב

זה הכל התחיל כשמוישה המשוגע מעין-ראדיאן פגש את דודו הצולע מרביבים. הוא היה מרוגז, מפני שבן-גוריון הוריד את השלט של עין-ראדיאן ודרש שזה יהיה יוטבתה. "אנחנו", אמר מוישה, "יש לנו שני שלישים של מדינת-ישראל. ומה אנחנו מקבלים מהתקציב? כלום, אצבע משולשת. אפילו לא רבע. אפילו לא עשירית. אז מה?"
כעבור חודש, באסיפה כללית של כל החברה מרביבים ושדה-בוקר ו-קציעות ועין-ראדיאן והשאר החלטת פרוש ממדינת ישראל ולהקים מדינה חדשה בנגב. הגבול התחיל עשרה קילומטר מזרע לבאר-שבע, ונמשך עד למטה לאילת. האוכלוסיה מנתה 5322 נפש.
תחילה שחקו בתל-אביב ושלחו מבאר-שבע שלושה שוטרים עם סמל כדי לאסור את מוישה. אבל מוישה אמר לטמל יצחק לוי שהוא יכול להיות מפקח כללי של מדינת הנגב. והוא הסכים. אז שלחו פלוגה של צנחנים, אבל מוישה מינה את המסר פא לרמטכ"ל.

אחת-שתיים נודע בעולם שיש עוד מדינה יהודית. הערבים השתגעו, אבל אמריקה ורוסיה שלחו מיד שגרירים כדי לסכסך אחד נגד השני, ואמריקה נתנה מענק ראשון בסך חמישים מיליון דולר, כשחילקו את זה מצאו שזה יוצא אלף דולר לנפש, וכל אחד קנה לו מיד קרייזלר. אחר כך נתן גולדמן למדינת הנגב את רבע ההכנסות של המגבית באמריקה, תמורת זה שלא תעשה מגבית חדשה, וכל אחד קנה לעצמו וילה.
זה יכול היה להימשך הרבה זמן, אבל כעבור שנה ניצל צה"ל את ההזדמנות, כשכל אזרחי מדינת-הנגב היו בשליחות בחוץ-לארץ, ותפס את הנגב במיבע נועז של שלוש פרוגות חרמיש. מאז יושב מוישה הי משוגע במכטיקו, בתור ראש הממסלה בגובה.

מאגדות הספרות העברית

בלי ידיים

הסופר שלום עליכם הגיע פעם לביקור באחת הערים, בה נערכה לו קבלת פנים. באותו מעמד נוכח גם עורך-דין מפורסם, שדיבר אל הסופר מגבוה, וכדי להדגיש את רוב זילזולו, לא הוציא אף לרצע את ידיו מתוך כיסיו.
אמר לו שלום עליכם: "ראוי אתה שאברך עליך ברכת שהחיינו."
"מדוע?" שאל האיש.
"זו לי הפעם הראשונה," השיב שלום עליכם, "שאני רואה עורך-דין שידי מונחות בתוך כיסיו שלו."

דעה הפוכה

חבורה של סופרים ישבה יום אחד ודיברה בסופר יהודי, שהיה ידוע בחופשיותו ושהגיע באותם הימים ליובל הארבעים.
אמר המשורר חיים נחמן ביאליק, שהשתתף באותה שיחה: "הכמינו זכרונם לברכה אמרו — בן ארבעים לבינה. אבל מה אפשר לעשות כשידידנו דרכו להתנגד לדברי חז"ל?"

איש הגון

כשנסבה בפעם אחרת השיחה על סופר אחר, שאף הוא לא התברך בחוכמה מופלגת, הוזרו ביאליק ואמר:
"על כל פנים, הוא אדם הגון."
"מה הגיגותיו?" תמחו השומעים.
"תוכו כבד", אמר ביאליק. "הוא נראה טפס גמור, והוא באמת טפס גמור."

זעקת האנוסה

ביאליק ישב פעם בחבורה של סופרים וקיסרג על אחד מהם, שאינו משתמש בלשון העברית כדרכה, ואינו חש את דקות משמעותיותיה. "הרי הוא ממש אונס את הלשון", טען ביאליק, "ואתה", שאלו אותו, "אינך אונס אותה?"
"אינני יודע", השיב ביאליק. "אך בכל אופן, כשאני אונס אותה אין היא צועקת, וכשהוא אונס אותה — היא צועקת."

המשורר והרופא

בערוב יומו, שוחח המשורר שאול טשרניחובסקי, שהיה, כידוע, גם רופא, עם אחד מידידיו. "אני יודע כי נותרו לי רק עוד חודשים אחדים", אמר המשורר.
"שטויות", ביקש הידיד לנחמו. "עוד תאריך ימים ושנים."

זמנו של ספר

הסופר אורי ניסן גנסין עמד פעם בספריה ציבורית וראה נערה צעירה, שבאה לבקש ספר מסוים, הידוע בתיאוריו הנועזים. פיקפק הספרן אם לתת את הספר לנערה או לא, ולבסוף החליט לשאול לדעתו של הסופר.
אמר גנסין: "היום, כשהיא צעירה ורוצה לקרוא את הספר, אתה אינך מרשה לה. מחר, כשתהיה גולה ואתה תרשה לה, לא תרצה היא לקרוא אותו. ומתי תקרא בכל זאת את הספר?"

בוראי העולם

הסופר שמואל יוסף עגנון דיבר פעם על כותבי הזכרונות, שזכרונם טובב תמיד רק על עצמם, וכל עניין שהם מזכירים הם מייחסים אותו לעצמם, ואם לא אותו לפחות את תחילתו, ואם לא את תחילתו לפחות את רעיונו.
"למזלנו", הוסיף עגנון ואמר, "כתוב — בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, אילמלא כן היו אותם בעלי הזכרונות טוענים כי הם שבראו אותם."

אי הבנה

יום אחד הביאו לעגנון ספר של סופר צעיר. קרא עגנון כמה דפים מן הספר, הניח אותו מידי ויאמר:
"למה לי לקרוא את הספר הזה ולא להבין? הרי מוטב לי לקרוא את קאנט ולא להבין."

לקקנות

יום אחד נסבה השיחה על סופר בינוני, שהפך לאדם גדול, לא בזכות כשרונו וחכמתו, אלא בזכות היותו מלחץ-פינכתם של גדולי השלטון בישראל.
אמר המשורר אברהם שלונסקי: "אומנם, הוא איננו אינטלקט גדול, אבל לעומת זאת הוא אינטרלנקט גדול."

שם אמת

הסופר אברהם שרון, בעל אוסף האוטוגרפים והפורטרטים, נקרא, לפני שהחליף את שמו, בשם אברהם שברון. יום אחד, כאשר נשאל מה טעם החליף את שמו, השיב שרון:
"מפני שלאמיתו של דבר אין לי לא בית ולא דלת."

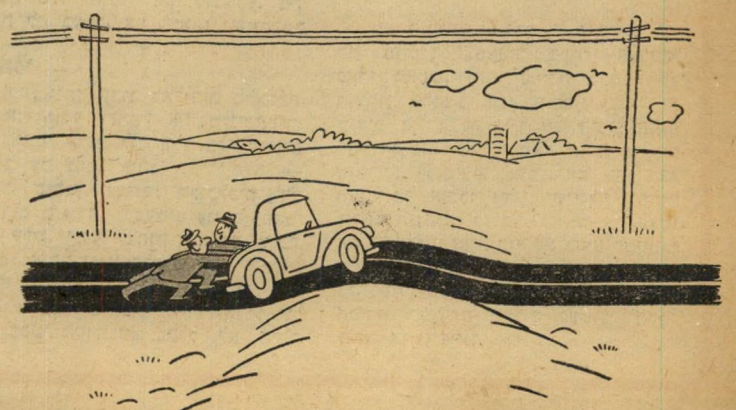
הערות=שוליים

מה הצד השחה בין מבצע סיני לבין שביתת "אתא"? ...
...את שניהם סיים בן-גוריון בנסיגה.

עמוד 30 של פסקהדין במשפט עמוס בן-גוריון יכנס להיסטוריה כ...
...עמוד הקלון של יחזקאל סחר.

באיזה נוסח מחזרת בריטניה אחרי מדינות ערב, עם חיטול עסקי חברת "של" בישראל?...
... "של"י — "של"ך — ו"של"ך — "של"ך".

משפטו של ד"ר שלום, שמצא את אשתו בלילה בחברת קצין משטרה, מעורר הרהור נוגה...
...האמנם בכל טראגדיה מוכרח להיות מעורב קצין משטרה גבוה?

— "היא לא סוחבת טוב בעליות!"